

ምዕራፍ : ስምንት ።

ጉዞ : ወደ : መስቀልና : ወደ : ዕርገት ።

• ወአንስ አማን ህልው አብላከው ይገደባሉ እሁር አነ ገብ አብ ፤ እስመ እመ ኢሐርኩ አነ ኢይመጽእ ጸራቅሊጦስ ገብከመ ፤ ወእመስ ሐርኩ አነ አፈንም ለከመ ። ወመጽእ ውእቱ ይዛለር ለዓለም በእንተ ኃጢአት ወበእንተ ጽድቅ ወበእንተ ኩነኔ ። በእንተ ኃጢአትሰ እስመ ኢአምኑ ብዩ ። ወበእንተ ጽድቅ እስመ አነ አሐውፍ ገብ አብ ወኢትራእዩኒ እንከ ። ወበእንተሰ ኩነኔ እስመ ይትኳንን መልእኩ ለገነቱ ዓለም ። እኔ በእውነት የሚሾነውን ልንገራችሁ ፤ እኔ ወደ አብ ብጼድ ይሻላችኋል ፤ እኔ ካልጼድኩ ጸራቅሊጦስ ወደ እናንተ አይመጣምና ፤ እኔ ከጼድኩ ግን እርሱን እሰድላችኋለሁ ። እርሱም በመጣ ጊዜ ዓለምን ስለ ኃጢአት ፤ ስለ እውነት ፤ ስለ ፍርድ ይዘልፈዋል ። ስለ ኃጢአት በእኔ አላመኑምና ። ስለ እውነትም እኔ ወደ አብ እጼዳለሁ። ፤ እንግዲህ ወዲህም አታዩኝምና ነው ። ስለ ፍርድም የዚህ ዓለም ገዢ ይፈረድበታልና ነው ። (ዮሐ ፡ ፲፮ ፡ ፭ - ፲፩)

፩ ፤ ጌታ በዚህ ገመስ ማታ በሰጠው ሰፋ ያለ ትምህርት ከተደጋጋሙት ቃላት አንድ ቃል ብዙ ጊዜ ተነግሮ ይገኛል ። ይኸውም ወደ አብ እጼዳለሁ የሚለው ቃል ነው ። ይህ ቃል በኩለት መሥመር የመንገድ በር የከፈተ ሲሾን ፤ አንዱ በመስቀል በኩል በመሥዋዕትነት ወደ አብ ፤ ኹለተኛው በሥራ መጨረሻ ከትንሣኤ በኋላ በዕርገት ወደ አብ ። ኹለቱም አኩንም ታዩኛላችሁ ፤ አታዩኝም ፤ ዓለም አያዩኝም ፤ እናንተ ግን ታዩኛላችሁ የሚል ቃል በተደጋጋሚ ቀድሞአቸዋል ። እነዚህን ነገሮች በጥንቃቄ ልንመለከታቸው ይጣል ። እጼዳለሁ ፤ ቦታ አዘጋጅላችኋለሁ ፤ በኋላ እኔ ካለሁበት እናንተም ትኖሩ ዘንድ ተመልኬ እወስዳችኋለሁ ። እውነት እውነት እላችኋለሁ በእኔ የሚያምን እኔ የምሠራውን ሥራ እርሱም ይሠራዋል ፤ ከዚያም የሚበልጥ ይሠራል ፤ እኔ ወደ አብ እጼዳለሁና ፤ ካላቸው በኋላ ፤ የሙት ልጅ ለድርጊ አልተዋቸሁም ፤ ወደ እናንተ እመጣለሁ ፤ ገና ጥቂት ጊዜ ለለ ፤ ዓለም አያዩኝም እናንተ ግን ታዩኛላችሁ ፤ ብሉአቸዋል ። (ዮሐ ፡ ፲፬ ፡ ፩ - ፲፪ ፤ እና ፲፬ ።)

፪ ፤ ይህ ከዚህ በላይ የጠቀሰው ቃል ጌታ ከዚያች ምሽት ጀምሮ እርሱ መከራ መስቀልን በመቀበል መጀመሪያ ከሐና ወደ ቀዳ፤ ከቀዳ፤ ወደ ሐና ሲመለስ ያደረገትን ሌሊት ፤ ኹለተኛ ዐርብ እስከ ስድስት ሰዓት በዲላጦስ ዐደባባይ ፤ ከስድስት ሰዓት እስከ ዐሥራ አንድ ሰዓት በመስቀል ላይ የቆየበትን ፤ ዐርብ በዐሥራ አንድ ሰዓት ወደ መቃብር ወርዶ ቅዳሜ ለእሁድ አጥቢያ እስከ መንፈቀ ሌሊት በመቃብር የቆየበትን ፤ ከዚያም እስከ እሁድ ምሽት ማታ ለሴቶች ለማርያም መግደላዊት ለሌሎችም ትንሣኤውን ሲገልጽ የቆየበትን ከዚያም ለደቀ መዛሙርት ፤ በሙሉ ከተገለጠበት ከእሁድ ምሽት ጀምሮ እስከ ዐርብ ቀን በምልአትም በከፊልም ለደቀ መዛሙርት እየተገለጠ መከራ መስቀሉን ፤ ሞቱን ፤ ትንሣኤውን በሙሉ ልባቸው እንዲያምኑና እንዲቀበሉ የቃል ፤ የሥራ ትምህርት እየሰጠ የቆየበትን ፤ በጠቅላላ ከእሁድ ገመስ ማታ

እስከ ዕለተ ዕርገት ገመስ ያሉትን ጊዜያት ፤ ዕለታት ፤ ሰዓታት የሚያመለክት ነው ። በእነዚህ ጊዜያት ፤ ዕለታት ፤ ሰዓታት አንዳንድ ጊዜ እየተሰወራቸው አንዳንድ ጊዜም እየተገለጠላቸው መጪውን ጊዜ ሲለማመዱ ቆይተዋል ። በተለይ ከትንሣኤ በኋላ ቀድሞ በመዋል ስብከት ሲያደርግ እንደ ነበረው በምኩራብ ብዙ ሰዎች በተሰበሰቡበት ቦታ ትምህርት ሲሰጥ ፤ ተአምራት ሲያደርግ አልታዩም ። ትንሣኤውን ያዩ ፤ ከትንሣኤው በኋላም የተወጋ ጎንን የተቸነከረ እጁን እግሩን አይተው ዳሳሴ ያመኑ ፤ ቤተ ክርስቲያን የምትተዳደርበትን የወስጥ ሥርዐት የያዘውን መጽሐፈ ኪዳንን ከቃሉ የተማሩ ፤ በገፍሐት ፤ በአንብሮተ እድ ቤተ ክርቲያንን የሚያገለግሉበትን ፤ ወንጌልን የሚያስተምሩበትን ሥልጣን ከህ ሙሉ ሀብቱ ከእርሱ የተቀበሉ ሐዋርያት ብቻ ናቸው ።

፫ ፤ ከአዳም ፊት ላይ እፍ በማለት መንፈስ ሕይወትን ያሳደረ እግዚአብሔር አምላክ ዛሬም በደቀ መዛሙርት ላይ እፍ በማለት ፤ መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ ፤ ኃጢአቱን ይቅር ያላችሁት ይሰረይለታል ፤ ኃጢአቱን ይቅር ያላላችሁት አይሰረይለትም ፤ በማለት ሾሞ ፤ ለባቴ እኔን እንደ ላከኝ እኔም ወደ ዓለም አልካችኋለሁ ፤ ብሉ ወደ ዓለም ላካቸው ። እንግዲህ ይህን ኹሉ ዓለም ያላየ ሲሾን ያዩ እነርሱ ናቸው ። ወደ እናንተ እመጣለሁ ፤ እንግዲህ ዓለም አያዩኝም እናንተ ግን ታዩኛላችሁ ፤ ያላቸው ተፈጸመ ።

፬ ፤ ይህ ወደ መስቀል ያደረገውን ጉዞና ፍጻሜውን ያሳያል ። ጌታን ፤ ካህን ዐቢይ ለቤተ እግዚአብሔር ፤ ሲል የጠራው ቅዱስ ጳውሎስ መልእክቱን የጻፈላቸው ዕብራውያን ጌታን ከካህናቶቻቸውና ከሊቃኑ ካህናቶቻቸው ፤ ከህነቱን ከካህነታቸው ፤ መሥዋዕቱን ከመሥዋዕታቸው እንዳያጸጽሩበት ፤ እንዳያወዳድሩበት ፤ ሊየሱስ የሰው እጅ ወደ ሠራው መቅደስ አልገዛም ፤ በእውነተኛዬቱ አምላል በተፈጸመቸው በቅድስት ደብተራ (በምስጢረ መስቀል) ስለ እኛ በእግዚአብሔር ፊት ይታይ ዘንድ ወደ ሰማይ ገባ እንጂ ፤ ብሉ ጌታ ስለ ምእመናን ራሱን ያማረ ፤ የተወደደ መሥዋዕት አድርጎ ለአባቱ ያቀረበዋቸውን ፍናተ መስቀሉን ገልጦአታል ። (ዕብ ፡ ፱ ፡ ፩፻) ፤ ጌታ በመጸሐፍት እንደ ተጻፈ ፤ እርሱም እጼዳለሁ እንዳለ ጼድ ፤ ማለት ተሰቀለ ፤ ሞተ ። ወደ እናንተ እመጣለሁ እንዳለ ሞትን ድል ነሥቶ ፤ መግንዝ ፍቱልኝ ፤ መቃብር ከፈቱልኝ ሳይል ተነሥቶ ወደ ደቀ መዛሙርት መጣ ። ወደ ተሰበሰቡበት ቤት በዝግ ደጅ ገባ ። የተወጋ ጎንን ፤ የተቸነከረ እጁን እግሩን አሳያቸው ። በፊታቸው በላ ፤ ጠጣ ፤ ያልተለወጠ ፤ ምትሐት ያይደለ ፤ እርሱ ራሱ መኾኑን ገለጠላቸው ። ፊቱን አዩ ፤ አካሉን ዳሰሱ ፤ ትንሣኤውን አመኑ ። (ሉቃ ፡ ፩፻ ፤ ፴፮ - ፵፮)

፭ ፤ ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ደቀ መዛሙርት የትምህርት እድገት አሳዩ ። መምህራችን ፤ ጌታችን ደሉ የነበረውን ያኸል አኩን ግን ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን ብለው ወደ ማመን ደረሱ ። በትንሣኤው ሳምንት ለኹለተኛ ጊዜ በምልአት ባደረገው መገለጽ የተወጋ ጎንን ፤ የተቸነከረ እጁን እግሩን ካላየሁ ፤ ካልዳሰስኩ አላምንም ብሉ የነበረውን ደቀ መዝሙር ፤ እጅህን አምጣ ፤ እጄን ፤ እግራን እይ ፤ ጎኔንም ዳስስ ፤ ወደ ጎኔም እጅህን አግባ ፤ እመን እንጂ ተጠራጣሪ አትኹን ፤ አለው ደቀ መዝሙሩም ፤ ጌታዬ አምላኬ ፤

አለ :: ጌታም ፡ ፡ ቶማስ ሰላዊቱን አመንክን ፡ ብወዓንስ ሳያዩኝ የሚያምኑበኝ ናቸው ፡ ፡ አለው ፡ ፡ (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፩፻ - ፳፱ ፡)

፩ ፡ ከመታን ከተነሣ በኋላ ለሦስተኛ ጊዜ ለብዙዎች በተገለጠበት ቀንም የትንሣኤው ምስክር ተገልጦአል ፡ ፡ በቅዱስ ዴፕርስ ቀስቃሽነት ወደ ተከለከሉት ሥራ ተመልሰው ፡ ፡ ዓሣ ለማጥመድ ወደ ባሕር ወርደው ፡ ፡ መሉ ሌሊት ሲደክሙ አድረው ፡ ፡ ዓሣ አጥተው በወሳብ ላይ በነበሩበት ጊዜ ጌታ ወደ እነርሱ መጣ ፡ ፡ ፡ ልጆቼ የሚበላ ነገር አላችሁን ፡ ፡ ብሎ ጠየቃቸው ፡ ፡ በትንሣኤው ቀን ማታም እንዲህ ጠይቋቸው ነበር ፡ ፡ ብዙ ጊዜ ማእድ ይባርክላቸው ፡ ፡ በረከትም / ይሰጣቸው ነበርና በለመዳት ለማስተማር ነው ፡ ፡ እነርሱ ግን አሁንም ከወሳብቸው አልተመለሱም ፡ ፡ አልተገነዘቡትም ፡ ፡ ስለዚህ ፡ ፡ መላ ሌሊቱን ደክመናል ፡ ፡ ምንም አላገኘንም ፡ ፡ አሉት ፡ ፡ እርሱም ፡ ፡ በመርከቡ በስተቀኝ መረቡን ጣሉ ፡ ፡ አላቸው ፡ ፡ እነርሱም እንሞክር ብለው እንዳላቸው አደረጉ ፡ ፡ ካሰቡት በላይ ብዙ ዓሣ አጠመዱ ፡ ፡ እዚህ ላይ የምንመለከተው ቃል አለ ፡ ፡ በመርከቡ በስተቀኝ መረባችሁን ጣሉ ፡ ፡ ነው ያለ ጌታ ፡ ፡ መርከቡ ምእመናን ባሕረ ጋጢአትን ፡ ፡ ባሕረ ገዘንን በሃይማኖት እየቀዘቀ የሚሻገሩበት መርከብ መስቀሉ ሲሆን ፡ ፡ ደቀ መዛሙርት የወንጌልን ትምህርት በነገረ መስቀል ላይ መሥርተው ሳይፈሩ ፡ ፡ ሳያፍሩ ቢያስተምሩ ብዙ ምእመናንን ለመላብ እንደሚችሉ ያስረዳል ፡ ፡ በዚህ ጊዜም በቀኙ ተሰቅሎ የነበረውን ወንበዴ ገሰሐውን ፡ ፡ እምነቱን ፡ ፡ ንግግሩን (ምግባሩን) ያገኘውንም ጸጋ ማሰብ ይጠቅማል ፡ ፡ በስተቀኝ የሚለው ቃል የሚያሳስብን ይህን የመሳሰለውን ሥራና በዚህ ዐይነት ሥራ የጸኑ ሹሉ ኋላም ቁመተ የማን (በቀኝ መቆም) የተጠበቀላቸው መኾኑን ያሳያል ፡ ፡

፪ ፡ እርሱ ስለ እኛ ሲታሰር ፡ ሲገረፍ ፡ ልብሱን ሲገረፍ ፡ በጥፈ ፡ በበትር ፡ በጡጫ ፡ በእርግጫ ሲመታ ፡ ሲቸነከር ፡ ሲሰቀል ፡ በጠቅላላው መከራ መስቀልን ሲቀበል ያላፈረውን እኛ ልናፈርበት አይገባም ፡ ፡ የአይሁድም ፡ የካቶሊካውያንም ፡ የእስላምችም ችግር ይኸው ነው ፡ ፡

፫ ፡ ወደ ፍሬ ነገሩ እንመለስና የዓሣው ነገር በተለምዶት ከተደመደመ በኋላ ቅዱስ ዮሐንስ ከሹሉ በፊት ሰላዊቱን ፡ ፡ ጌታችን እኮ ነው ፡ ፡ አለ ፡ ፡ ሹሉም ተደናገጠ ፡ ፡ በተለይም ቅዱስ ዴፕርስ ራቁቱን ስለ ነበረ ልብሱን ታጥቆ ወደ ባሕር ተወረወረ ፡ ፡ ጌታ ግን አልተቆጣቸውም ፡ ፡ አላስደነገጣቸውም ፡ ፡ ወደ ባሕሩ ዳር በወጡ ጊዜም ፍሕሙ መርቶ ፡ ፡ ዓሣ ተጠብሶ ፡ ፡ ማእድ ተዘጋጅቶ አገኙ ፡ ፡ ቢሆንም ምትሐት እንዳይመስላቸው ጌታ ፡ ፡ አሁን ከያዛችሁት ዓሣ አምጡ ፡ ፡ አላቸውና ያንንም ጨምረው ማዕዳን ባርክላቸው ምሳ በሉ ፡ ፡ እነርሱ ግን ማን ነህ ብለው አልጠየቁትም ፡ ፡ ሲጠይቁትም አልደፈሩም ፡ ፡ ጌታችን እንደ ሆነ ዐውቀውታልና ፡ ፡ ይላል ወንጌላዊ ፡ ፡ (ዮሐ ፡ ፩፻ ፡ ፩ - ፲፩ ፡)

፬ ፡ ወንጌላዊ ጌታቸው እንደ ሆነ ዐውቀዋልና አላለም ፡ ፡ ጌታችን እንደ ሆነ ዐውቀዋልና ፡ ፡ ነው ያለ ፡ ፡ አሁን ፍጹም አምላክነቱን ከማመን ደርሰዋል ፡ ፡ ወደ ፊትም በመንፈስ ቅዱስ መሪነት ትምህርት እየጨመሩ የሚገኙ ሲሆን ፡ ፡ ወደ መሉ እምነት ያልደረሰቸው ፡ ፡ በዚያ ጊዜ ባልተረጋገጡ ሹሊት በጭንቀት ላይ የነበረቸው መግደላዊት ማርያም በመቃብሩ ላይ

ከተናገረችው ቃል በኋላ ደቀ መዛሙርት ጌታን ረቢ (መምህር) ብለው የጠሩበት ጊዜ የለም ፡ ፡ ያ አጠፈራቸው በሦስት ዓመት ከሦስት ወር የትምህርት ጊዜ ውስጥ የነበረ ሲሆን ከዚያ ወዲህ ግን ቤተ ክርስቲያን ጌታን የምትጠራው ጌታዬ አምላኬ መድኃኒቴ ወይም ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን እያለች ነው ፡ ፡ የፍናተ መስቀሉ ገዢ ከዚህ አድርሰናል ፡ ፡ የሚቀጥለውን ደግሞ ወደ ፊት እናያለን ፡ ፡

፲ ፡ ከላይ በምዕራብ መግቢያ ላይ ጌታ እጅላለሁ ፡ እጅላለሁ ሲል በተናገረው ቃል ሹሊት መሥመር መንገድ የሚያመለክተን መኾኑን ገልጧል ፡ ፡ ከሹሊቱ አንዱ ፍናተ መስቀል መኾኑን አመልክቼ ነበር ፡ ፡ እስከ እኩን እርሱን አይተናል ፡ ፡ አሁን ደግሞ ሹሊተኛውን እንመለከታለን ፡ ፡

ዕርገት ፡ ፡ እኩን ከመስቀል በኋላ ተነሥቶ ዐርባ ቀን መጽሐፈ ኪዳንን አስተምርክላቸው ያርጋልና ፡ ፡ ከዚያም መንፈስ ቅዱስን ይልክላቸዋልና ፡ ፡ በዚህ ጊዜ ፡ ፡ እኔ ብጌድ ይላችኋል ፡ ፡ እኔ ካልጌድኩ መንፈስ ቅዱስ አይመጣምና ፡ ፡ ይላቸዋል ፡ ፡ እዚህ ላይ ልብ ልገለው የሚገባ ነገር አለ ፡ ፡ እጅላለሁ ባለው ቃል ሹሊት ነገሮች እንዳየን ማለት መስቀልንና ዕርገትን ማለት ነው ፡ ፡ ስለ መንፈስ ቅዱስ በተናገረውም ሹሊት ነገሮች እንመለከታለን ፡ ፡ በቤተ ክርስቲያን እርሱ በቃል ፡ ፡ በሥራ ያስተላለፈው ሀብት ፡ ፡ ጸጋ የለም ፡ ፡ በቃል ያስተላለፈውን በጀርአቸው ፡ ፡ በሥራ ያስተላለፈውን በዐይናቸው ፡ ፡ በዐይን ፡ ፡ በጀር የተቀበሉትን በአእምሮ መዝግባላቸው ሐዋርያት መልእክቱን ለዓለም አስተላለፉ ፡ ፡

፲፩ ፡ በአንድ በኩል ፡ ፡ ሰላም ለእናንተ ለሹሊቶህ ይኾን ፡ ፡ እኔን አባቴ ወደ ዓለም እንደ ላከኝ እኔም እናንተን ወደ ዓለም አልካችኋለሁ ፡ ፡ ካለ በኋላ በላያቸው እፍ ብሎ ፡ ፡ መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ ፡ ፡ ጋጢአቱን ይቅር ያላችሁት ይሰረዳሉታል ፡ ፡ ጋጢአቱን ይቅር ያላላችሁት አይሰረዳሉትም ፡ ፡ እንዳላቸው በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ ፩ ቀጥር ፩፻ - ፩፻ የተጻፈውን አይተናል ፡ ፡ እንግዲህ ጌታ በሐዋርያት ላይ መንፈስ ቅዱስን ያሳደረ ፡ ፡ ሐዋርያትም መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉ በዚህ ጊዜ ነው ፡ ፡ ይህም ሥርዐት በዚያ ጊዜ ለተገኙት ብቻ ሳይሆን ለቤተ ክርስቲያን ሥርዐት ሆኖ የተሰጠ ስለ ሆነ ቁሱ በሚያጠምቃቸው ምእመናን ሹሉ ላይ ፡ ፡ ኢጲቃደሱም በሚሾማቸው ካህናት ላይ ያን ጊዜ ጌታ እንደ ሠራው ሥርዐቱን እየፈጸመ ይሾማሉ ፡ ፡ ልጅነትን ይሰጣሉ ፡ ፡ ሀብት መንፈስ ቅዱስን ያድላሉ ፡ ፡ ይህ በፍናተ መስቀል ፍጹሜ የተገኘ ሀብት ነው ፡ ፡

፲፪ ፡ በሌላ በኩል ደግሞ ፡ ፡ እናንተስ ለዚህ ነገር ምስክሮች ናችሁ ፡ ፡ እነሆ እኔ የአባቴን ተስፋ ለእናንተ አልካለሁ ፡ ፡ እናንተ ግን ከአርያም ገደልን እስክትለብሱ ድረስ በእየሩሳሌም ከተማ ተቀመጡ ፡ ፡ እንዳላቸው ፡ ፡ እኔ ወደ አብ ካልጌድኩ እራቅሊጦስ አይመጣም ፡ ፡ ብሎ እንዳስጠነቀቃቸው እናያለን ፡ ፡ (ሉቃ ፡ ፩፻ ፡ ፵፮ እና ፵፱ ፡ ፡ ዮሐ ፡ ፲፮ ፡ ፭ ፡) ልብ ብለን ልናስተውለው ያስፈልጋል ፡ ፡ በዚህ በመዋሰል ሥጋዊ ማለት አካላዊ ቃል በድንገል ማሕፀን ሰው ሆኖ በመጠነ ሕፃናት ፡ ፡ በሥርዐተ ሕፃናት ከተገኘበት ጊዜ ጀምሮ እስከ ዕርገት ፡ ፡ እስከ ነቢረ የማን ፡ ፡ እስከ ርደተ መንፈስ ቅዱስ የፈጸማቸው ሹሉ ሥርዐተ ትስብእትን የጠበቁ ናቸው ፡ ፡ ይህም የምልእቱን ፡ ፡ የመግባቱን ፡ ፡

የጌትነቱን ፡ የከሃሊነቱን ሥራ አይነትም ፡ አያናውጥም ። የራሱ ሥርዐት ያለው ስለ ሆነ እግዚአብሔር በወሰነው በዚያ ተከናውኗል ። በዚህ መሠረት ነው ተወለደ ፡ በድንገል ከንድ በመሀል እጅዋ ተያዘ ፡ ታቀፈ ፡ ታዘለ ፡ ጡት ጠባ ፡ በበረት ተጣለ ፡ በወርቅ ተጠቀለለ ፡ አውራ ጣቱን ታሰረ ፡ ጡት ልለገ ፡ አለቀሰ ፡ አነጠሰ ፡ ጥቂት በጥቂት ዐደገ ፡ ተጫወተ ፡ ለበዓል ወጣ ፡ ታጣ ፡ ተረለገ ፡ ተገኘ ፡ ጸመ ፡ ጸለየ ፡ ሰገደ ፡ አስተማረ ፡ በእነ ጴጥሮስ ፡ በእነ ማቴዎስ ፡ በእነ ዘኤቃስ ፡ በእነ ስምዖን ፡ በእነ አልጋዛር ፡ በእነ ማርያም ፡ በእነ ማርታ ቤት ተገኘ ፡ በላ ፡ ጠጣ ፡ ተቀባ ፡ ጸሐሰ ፡ ተጸሐሰ ፡ የልብሱን ዘርፍ ጻሕተ ፡ በምራቁ ጭቃ አድርጎ የፀጠፋን ዐይን ቀባው ፡ የበለሰ ፍራ ሊሻ ሄደ ፡ አጣ ፡ ረገማት ፡ ደረቀች እየተባለ ሌላም ሌላም የተነገረለት ጊዜው የሥርዐተ ትስብእት መፈጸሚያ ስለ ሆነ ነው ።

፲፫ ፡ አጥንም በላያቸው እፍ ብሎ መንፈስ ቅዱስን አሳደረባቸው ካልን በኋላ ፡ “ እኔ ወደ አብ ካልሄድኩ ፈራቅሊጦስ ወደ እናንተ አይመጣም ፡ ከሄድኩ ግን እልክላችኋለሁ ፡ ንይልን ከእርያም እስክትለብሱ ከእየፋሌም አትውጡ ፡ ማለቱን ስንመለከት ሊከብደን ይችላል ። መንፈስ ቅዱስን አሳድርባቸው የለም ወይ ፡ ከዚህ ሌላ ምን ያስፈልጋል ? ከሆነ ደግሞ እርሱ እያለ አይሰጣቸውም ወይ ? ምን ይቸግረዋል ? እንል ይኾናል ። ነገሩ እንዲህ አይደለም ። ከሰማየ ሰማያት ወረደ ፡ ከድንገል ተወለደ ፡ ተሰቀለ ፡ ሞተ ፡ ተነሣ መባሉና የሥራውም መፈጸም ለምስጢረ ሥጋዊ (ሰው ለመሆኑ) ሥርዐቱ እንደ ሆነ ፡ ወደ ሰማይ ዐረገ ፡ በአብ ቀኝ ተቀመጠ ፡ መንፈስ ቅዱስን ለሐዋርያት ላከላቸው መባሉም ለምስጢረ ሥጋዊ አስፈላጊው የሥራ ፍጻሜ ስለ ሆነ መደረግ ያለበት የመንፈስ ቅዱስ በዓለም ሽለተኛ ጊዜ በልዩ መልክ መገለጥ አስፈላጊ ነበር ። ስለዚህ ነው ዐይናቸው ሳያይ በጀርአቸው በተላለፈ የትእዛዝ ቃል በሃይማኖት የተቀበሉትን በዐይናቸው በሚያዩት ግብር ለሌላ በሚያስተላልፉበት ሥርዐት እንዲያገኙት እግዚአብሔር ፈቅዶአል ። ከዚህ በፊት ጌታ ሲጠመቅ በቦርዳናስ ወንዝ የሐንስ እያየ መንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል ከሰማይ ወርዶ በጌታ ራስ ላይ ተቀምጧል ። በአካል ርግብ ይመስል እንደ ነበር ወንጌል ይናገራል ። (ሉቃ ፡ ፫ ፡ ፳፪) ። አካላዊ ቃል በሥጋ ሲገለጥ የባሕርይ ገንዘቡ የወነ መንፈስ ቅዱስም በርግብ አምሳል ተገለጠ ። ግን የቃል በሥጋ መገለጥ በከዊን ፡ የመንፈስ ቅዱስ መገለጥ በርግብ አምሳል ነው ። አብ ፡ “ የምወደው ልጄ ይህ ነውና እርሱን ስሙት ፡ “ ብሎ ሲናገር ፡ ወልድ በተለየ እካሉ ተጠምቆ ከውሃው ወጥቶ ሲጸልይ ፡ መንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል ወርዶ በራሱ ላይ ሲያርፍ ፡ የእግዚአብሔር የባሕርይ እንድንት ፡ የአካል ሦስትነት (ምስጢረ ሥላሴ) ሲገለጥ ፡ እግዚአብሔር ወልድ በተለየ እካሉ ፡ በቃልነቱ ሰው መሆኑ ፡ በሥጋ መገለጡ በራሱ ፈቃድ ፡ በአባቱ ፈቃድ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ፈቃድ ነውና ፡ ምስጢረ ሥጋዊ በምስጢረ ሥላሴ ፡ ምስጢረ ሥላሴም በምስጢረ ሥጋዊ ተገለጸ ፡ ታወቀ ፡ ተረዳ ። ሲቁ ኤፍሬም ፡ “ እስመ በፈቃዱ ወበሥምረተ አበሁ ወመንፈስ ቅዱስ መጽእ ወአድነነን ። በራሱ ፈቃድ ፡ በአባቱ ፈቃድ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ፈቃድ ሰው ሆኖ አዳን ብሎ ጌታ ራሱ ፡ “ እኔ ወደዚህ ዓለም የመጣሁት የላከኝን የአባቴን ፈቃድ ላደርግ እንጂ የእኔን ፈቃድ ላደርግ አይደለም ፡ “ ያለውን አብራርቶ ገልጾታል ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፳፭) ።

፲፪ ፡ ስለ ርደተ መንፈስ ቅዱስ ምስጢር ስናጠና በቦርዳናስና በጽርሐ ጽዮን የተፈጸመው የእግዚአብሔር ሥራ የተለያየ መሆኑን እንመለከታለን ። በቦርዳናስ በርግብ አምሳል በአካል መውረዱን ስናይ በጽርሐ ጽዮን ግን በነፋስ አምሳል ተስምቶ በእሳት አምሳል ታይቶ በተከፋፈለ የእሳት ልሳን እርአያ በሽሎም ላይ እንደ ዐደረባቸው እናያለን ። እንዲሁም በቦርዳናስ ፡ “ የምወደው ልጄ ይህ ነው ፡ እርሱን ስሙት ፡ “ የሚል የአብ ምስክርነት መስማቱን ወንጌል ጽርሐል ። ስለ ጌታ ግን መንፈስ ቅዱስን ተቀብሎ ይህን ተናገረ ፡ ይህን አደረገ የሚል አናገኝም ። ይህም ያን ጊዜ የሆነው መንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል መውረዱ ለምስክርነት ፡ የባሕርይን እንድንት ፡ የአካልን ሦስትነት ለመግለጽ መሆኑንና የወንጌልን እምነት ተቀብለው በክርስቶስ ስም ክርስቲያን ለሚባሉ በአብ ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ስም ለሚጠመቁ ሽሎ የእግዚአብሔር ልጆች ለመሆን የሚበቁበት የልጅነት ሥልጣን በአብ ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ፈቃድ እንደ ተመሠረተላቸው ያሳየናል ። አጥን ደግሞ በጽርሐ ጽዮን መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉ ሽሎ እግዚአብሔር በልጁ በእያሱስ ክርስቶስ በኩል በዓለም ላይ ላይ ቋንቋ ለዓለም በማስተማራቸው ፡ በመመስከራቸው የምስጢረ ሥጋዊ መገለጫ የሆነው የምስጢረ ጥምቀት ፍሬ ተገለጠ ። ስለዚህም ቤተ ክርስቲያን የልጅ ወራሽ እንደ መሆንዋ አባ ፡ አባቴ እያለ ሲጠራ የነበረውን የልጁን መንፈስ ተቀብላ በወንበሩ ስትቀካ ፡ በሥራው ስትሰለፍ ክርስቲያኖች በክርስቶስ የእግዚአብሔር ወራሾች መሆናቸው ታወቀ ። እንዲህም ሥራው መንፈስ ቅዱስን ተቀብሎ ባለው ቃል ብቻ ሊፈጸም የሚበቃ ሲሆን በዚያው ያልቆመው እልክላችኋለሁ ያለው ቃል በጽርሐ ጽዮን በርደተ መንፈስ ቅዱስ በሐዋርያት ላይ የተፈጸመው ሥርዐት ባለው መልኩ የቤተ ክርስቲያን የሀብት ውርስ እንዲፈጸም ፡ የቡመት ሥርዐት እንዲመሠረት ነው ። በዚህም ፡ “ እናንተ ግን በመንፈስ ቅዱስ በእሳት ትጠመቃላችሁ ፡ ታጠምቃላችሁ ፡ “ ያለው ቃሉ በሥራ ተፈጽሞበታል ። (ዮሐ ፡ ሥራ ፡ ፩ ፡ ፭) ።

፲፭ ፡ በዚህ ዓለም እያለ ቢሰጣቸው ምን ይቸግር ነበር ? ለሚለው ጥያቄ ፡ አምን አይቸግርም ነበር ። አጥንም የሰጣቸው እያለ ነው ። የደገመው ለዓለም ስጦታው ግልጥ እንዲሆን ነው ። በሙሴ ጊዜ ለሰባ ሊቃናት የሙሴ መንፈስ (ሀብት) ፡ በኤልያስ ዘመንም የኤልያስ መንፈስ (ሀብት) ዕጥፍ ድርብ ሆኖ ለኤልሳህ እንደ ተሰጠ ተጽርሏል ። (ዘኁ ፡ ፩ ፡ ፭ ፡ ፭ ፡ ፲፯ ፡ ፲፪ ፡ ፭) ። ይህ ዐይነቱ ስጦታ የሀብት ስለ ሆነ መምህራን ለደቀ መዛሙርቶቻቸው ስበረከት የሚያስተላልፉት ዐይነት ነው ። ከጌታ ለሐዋርያት ወይም ለቤተ ክርስቲያን የተሰጠው ጸጋ ግን የሀብት ብቻ ሳይሆን የገድረትም ነው ። በሃይማኖት ፡ በጥምቀት ፡ በቡመት ፡ ነግላ መንፈስ ቅዱስ ፡ ንሥኢ መንፈስ ቅዱስ ንሥኡ መንፈስ ቅዱስ ፡ መንፈስ ቅዱስን ተቀበል ፡ ተቀበዩ ፡ ተቀበሉ በሚል እነጋገር ቤተ ክርስቲያን ቃሏን ስታስተላልፍ ፡ እፍ በማለትም እስትንፋስን በላያቸው ላይ ስታሳርፍ ምእመናን የአብ ፡ የወልድ ፡ የመንፈስ ቅዱስ ልጆች ፡ ማደሪያዎች ፡ የሀብቱም ወራሾች ይኾናሉ ። ይህ ጌታ ፡ “ አባት ሆይ በምድር ላይ ልሠራው የሰጠኸኝን ሥራ ሠርቼ ፈጽሜ አከበርኩህ ፡ ገለጥኩህ ፡ አጥንም ዓለም ሳይፈጠር ከአንተ ዘንድ ፡ ከአንተ ጋር በነበረኝ ፡ ባለኝ ክብር ገለጸኝ ፡ “ ባለው ቃል ላይ የተመሠረተ ስለ ሆነ ሥርዐተ ትስብእት በዕርገትና በክብር የማን ሲታተም በመንፈስ ቅዱስ ስጦታ

ተደመደመ :: የቤተ ክርስቲያን ውርስ በዚያው ተፈጸመ :: ስለዚህ ነው ጌታ ፡ እኔ ወደ አብ ብጌድ ይሻላችኋል ፤ እኔ ካልጌድኩ መንፈስ ቅዱስ አይመጣም ፤ ከጌድኩ ግን እልዘጠችኋለሁ ። ገደልን እስከተለብኩ ከኢየሩሳሌም አትውጡ ፤ ማለቱና እርሱ ካረገ ፤ በአብ ቀኝ ከተቀመጠ በኋላ መንፈስ ቅዱስ መውረዱ ጉዳታው የምስጢር ሥጋዊ ሥርዐት ፍጻሜ መሆኑን ፤ ስጦታውም ከመሴ ፤ ከኤልያስ ለሰባ ሊቃናትና ለኤልሳብ ከተደረገው የተለየ ፤ የመሴ ፤ የኤልያስ አምላክ ለቤተ ክርስቲያን ያደለው የማይመረመር ልግስና መሆኑን ያሳያል ።

፲፮ ፡ እኔ ካልጌድኩ አራትሊዎስ አይመጣም ፤ ከጌድኩ ግን እልዘጠችኋለሁ ። እርሱም በመጣ ጊዜ ስለ ጋጢለት ፤ ስለ ጽድቅ ፤ ስለ ፍርድ ዓለምን ይዘልፈዋል ፤ አለ ጌታ ። ይዛለሁ ፡ ይላል ገእዙ ። ይቃወሙታል ፤ ይሟገተዋል ፤ ይከራከረዋል የሚል ዐሳብ ያሰማል ። ዐማርኛው ግን ይዘልፈዋል ይላል ። ይዘልፈዋል ማለት አንድን ሰው በተፋቱ ወትሮ ማለፍ ነው ። ይዛለፈዋል ፤ ይቃወሙታል ፤ ይሟገተዋል ፤ ይከራከረዋል ማለት ግን ግለሰብ እስካለ ድረስ ለእግዚአብሔር የማይታዘዝ ፤ በራሱ ፈቃድ ብቻ የሚጌድ እልዘኛ ፤ ምገደኛ መሆኑንና እግዚአብሔርም በዘመኑ ጉሉ ወይም በየዘመኑ ዓለምን ወደ እርሱ ለመመለስ በትምህርት ፤ በተለምዶት ፤ እንዲያም ሲል በቅጣት ፤ በመቅሠፍት ፤ በይቅርታም እየገነዘበ የሚኖር መሆኑን ያሳያል ። ስለዚህም ይዛለሁ የሚለው የገእዙ ቃል ትክክለኛ ነው ማለት ነው ። መጌድ የሚለው ቃል ባለፈው እንደ ተመለከትነው ጉሉት መልክ ያለው መሆኑንና እንደኛው በመስቀል ወደ ሞት ፤ ጉሉተኛው በዕርገት ወደ አብ ያደረገውን የሥራ ምስጢር ያሟያመለክት ሲሆን ፤ የፈተኛው በጉሉት ክፍል ሦስት ቀን በመቃብር ፤ ዐርባ ቀን ለዓለም ሳይሆን ለሐዋርያት ብቻ እየታየ የቆየባቸውን ቀኖች ያሳያል ። ይህ ጉሉተኛው ግን በጠቅላላው ከዓለም ወደ አብ በዕርገት የጌደበትን ያሳያል ። ያም ቢሆን ሦስት ዓመት ከሦስት ወር የቆየበትን የትምህርት ጊዜ ወይም ሠላሳ ሦስት ዓመት ከሦስት ወር የቆየበትን መዋዕለ ሥጋዊውን የሚወስን ፤ የሚመለከት እንጂ ምን ጊዜም የማይለወጠውን ምልአቱን ፤ ስፍሐቱን ፤ ሕያውነቱን አይነካም ።

፲፯ ፡ ጌታ በትንሣኤው ቀን ለቤተ ክርስቲያን ከገባው ቃል ኪዳን አንዱ ፡ ወናሁ እነ እሄሉ ምስሌክሙ በኩሉ መዋዕል እስከ ገልቀተ ዓለም ፤ እነሆ እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ በዘመኑ ጉሉ ከእናንተ ጋር እኖራለሁ ፤ በማለት የሰጠው ተስፋ ነው ። (ማቴ ፡ ፳፮ ፡ ፩ ::) ጌታ ፡ ከአብ ወጣሁ ፤ ወደ ዓለም መጣሁ ፤ ደግሞ ዓለምን አተወዋለሁ ፤ ወደ አብም እጌዳለሁ ፤ በማለት ሲናገር (ዮሐ ፡ ፲፮ ፡ ፳፮ ::) በዕንስ ፤ በልደት ፤ ሰው በመሆኑ የጀመረውን የቤዛነት ሥራ በዕርገት ፤ በነጠረ የማን መፈጸሙን ለማመልከት ነው እንጂ ስለ ዐረገ ከዚህ ይታጣል ፤ በሌላ ዓለም ይወሰናል ማለት አይደለም ። በመዋዕለ ሥጋዊው በዚህ ዓለም ላለ በየማን አብ ፤ በዘባነ ኪሩብ መኖሩን ፤ ከፍተረት ጉሉ የሚቀርብለትን ክብር ፤ ስግደት ፤ ምስጋና መቀበሉ እንዳልተቋረጠ ጉሉ ፤ አኩንም ቢሆን ስለ ዐረገ ቦታ አይወስነውም ፤ በዚህ ዓለም ምልአቱን አይቀንሰውም ። የቤተ ክርስቲያንን ፤ የምእመናንን ጸሎት ፤ ምጽዋት ፤ መሥዋዕት ፤ ምስጋና ይቀበላል ። በጸሎተ ሃይማኖት ለሚጠሩት ጉሉ በያሉበት መልስ ይሰጣል ። በራዕይ ፤ በሕልም ፤ በገሃድ

እየተገለጸ ይጎበኛቸዋል ። ሰማዕታትን በየእስር ቤታቸው ፤ መናንያንን በየዋሻቸው ፤ ምእመናንን በየቤታቸው ፤ በቤተ ክርስቲያንም ይጎበኛል ፤ ይቀበላል ። በዚህ ምክንያት መንፈስ ቅዱስ በጽርሐ ጽዮን ከወረደባት ቀን ጀምሮ የአምላካችን የትምህርት ፤ የተለምዶት ፤ የቅጣት ፤ የይቅርታ ጉብኝት አይቋረጥም ። ዓለምና ዓለማውያን ጌታ በዚህ ዓለም ተገልጦ በመዋዕለ ሥጋዊው ባስተማረው ትምህርት ፤ ባደረገው ተለምዶት ፤ በሠራው ምግባር ትሩፋት ባይመለሱም እንኳ ፤ በእርሱ ባያምኑም እንኳ በቤተ ክርስቲያን አማካይነት ንስሐ እንዲገቡ ፤ ከጋጢለታቸው እንዲመለሱ የምሕረት ዘመን ሰጥቶአል ።

፲፰ ፡ ቅዱስ ኢፕርስና ዓይኖቹ ተከሰው ወደ አይሁድ ሊቃውንት በቀረቡ ጊዜ አይሁድ ፡ እናንተ ሰዎች በዚህ ሰው ስም እንዳታስተምሩ ከልክለናችሁ አልነበረምን ፤ አኩንማ ኢየሩሳሌምን ትምህርታችሁን ሞላችኋት ፤ የዚያን ሰው ደም በእኛ ልትመልሱ ትሻላችሁ ? የሚል ጥያቄ ሰፋቀረብላቸው ቅዱስ ኢፕርስ ከሐዋርያት ጋር እንዲህ ነበር ያለው ። ይጌደሱና ድሉ ለእግዚአብሔር እምነ አድልዎ ለሰብእ ። አምላክ እበዊን አንሥእ ለኢየሱስ ዘአንትሙ ዐለውክም ወሰቀልክም ዲበ ዕዕ ወቀተልክም ። ከያሁ ረሰዮ እግዚአብሔር መልእክ ሕይወት ወከልዐሉ በየማኑ ወወሀቦሙ ለእስራኤል ንስሐ ከመ ይትንደግ ሉሙ ጋጢለቱሙ ። ወንሕነሰ ሰማዕቱ ለዝንቱ ነገር ወመንፈስ ቅዱስ ዘወሀቦሙ እግዚአብሔር ለእለ የአምኑ ቦቱ ። ለሰው ከማድላት ይልቅ ለእግዚአብሔር ማድላት ይበልጥባል ። የአባቶቻችን አምላክ እናንተ ከዳችሁ በዕንጩት ላይ ሰቅላችሁ የንደላችሁትን ኢየሱስን እስነሣው ። እግዚአብሔር እርሱን የሕይወት ባለቤት አደረገው ፤ በቀኙም አስቀመጠው ፤ ለእስራኤልም ጋጢለታቸው እንዲሰረዳላቸው ንስሐን ሰጣቸው ። እኛ ለዚህ ነገር ምስክርኛ ነን ፤ እግዚአብሔር ለሚያምኑበት የሰጣቸው መንፈስ ቅዱስም ምስክር ነው ። ይህ ከዚህ በላይ የተገለጸው ቃል ኢየሱስ ክርስቶስን አናምንም ብለው ያመፁ ጉሉ ንስሐ እንዲገቡ ፤ በካዱት በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እንዲያምኑ ፤ ከተመለሱም የጋጢለታቸውን ስርየት እንዲያገኙ ወይም ጋጢለታቸው እንዲሰረዳላቸው እግዚአብሔር የሰጠው የምሕረት ዘመን ፤ የምሕረት ተስፋ መኖሩን ያመለክታል ። ስለዚህ መንፈስ ቅዱስ በኢየሱስ ክርስቶስ አናምንም ያሉትን ጉሉ ስለ ጋጢለታቸው በትምህርት ፤ በተለምዶት ይዘልፋቸዋል ። በዚህ ጉሉ እንቢ ያሉ ግን ይቀጣሉ ። (ዮሐ ፡ ሥራ ፭ ፡ ፳፮ - ፴፪ ::)

፲፱ ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ ሥራውን ከጨረሰ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ በዓለም ምንድን ነው የሚል ጠያቂ ቢኖር ፤ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ቤተ ክርስቲያን ስለ እግዚአብሔር የምታስተምረውን ትምህርት በትምህርት ፤ በተለምዶት እያስረጸ ዓለም እውነቱን ዐውቆ በምስጢረ ሥላሴ ፤ በምስጢረ ሥጋዊ እንዲያምንና እንዲድን ማድረግ ነው ። የወንጌልን ትምህርት ሰምቶ ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ የሚወለድ ጉሉ የእግዚአብሔር ልጅ እንዲሆን ሥልጣን ተሰጥቶታል ። በዚህ መሠረት ፡ ያመነ የተጠመቀ ይድናል ፤ ያላመነ ያልተጠመቀ ይፈረድበታል ። (ማር ፡ ፲፮ ፡ ፲፮ ::) በወልድ የሚያምን የዘላለም ሕይወት ገለው ፤ የማያምን ግን ሕይወትን አያይም ፤ አያገኝም ፤ አይወርስም ። (ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፴፮ ::)

፩ : ይህ እንዲሟላ ትምህርት በቤተ ክርስቲያን እየተሰጠ ነው ። ጌታ የዘረጋው የትምህርት ገበታ ፡ የትምህርት ወንበር አልታጠፈም ። ዐሥራ ሹለቱ የክርስቶስ ተጠሪዎች ፡ ዐሥራ ሹለቱ የክርስቶስ ሐዋርያት በመንፈስ ቅዱስ ተሹመው ፡ በመንፈስ ቅዱስ እየተቃኙ ወንጌልን ለዓለም አስተምረዋል ። ዛሬም እያስተማሩ ናቸው ። ጌታ እንደ ተናገረው በዐሥራ ሹለት ወንበር ተቀምጠው በዐሥራ ሹለቱ የእስራኤል ነገድ ላይ ፈርደዋል ። ዛሬም እየፈረዱ ናቸው ። (ማቴ ፡ 13 ፡ 12 ፡ 13 ፡ 14 ፡ 15 ፡ 16 ፡ 17 ፡ 18 ፡ 19 ፡ 20 ፡ 21 ፡ 22 ፡ 23 ፡ 24 ፡ 25 ፡ 26 ፡ 27 ፡ 28 ፡ 29 ፡ 30 ፡ 31 ፡ 32 ፡ 33 ፡ 34 ፡ 35 ፡ 36 ፡ 37 ፡ 38 ፡ 39 ፡ 40 ፡ 41 ፡ 42 ፡ 43 ፡ 44 ፡ 45 ፡ 46 ፡ 47 ፡ 48 ፡ 49 ፡ 50 ፡ 51 ፡ 52 ፡ 53 ፡ 54 ፡ 55 ፡ 56 ፡ 57 ፡ 58 ፡ 59 ፡ 60 ፡ 61 ፡ 62 ፡ 63 ፡ 64 ፡ 65 ፡ 66 ፡ 67 ፡ 68 ፡ 69 ፡ 70 ፡ 71 ፡ 72 ፡ 73 ፡ 74 ፡ 75 ፡ 76 ፡ 77 ፡ 78 ፡ 79 ፡ 80 ፡ 81 ፡ 82 ፡ 83 ፡ 84 ፡ 85 ፡ 86 ፡ 87 ፡ 88 ፡ 89 ፡ 90 ፡ 91 ፡ 92 ፡ 93 ፡ 94 ፡ 95 ፡ 96 ፡ 97 ፡ 98 ፡ 99 ፡ 100) ክርስቶስንም ፡ ቤተ ክርስቲያንንም ሰምቶ የሚያመን ይድናል ። የማያምን ግን በኃጢአት ይሞታል ።

፪ : ጌታ ለአይሁድ እንዲህ ብሎአል ። " ትሹኛላችሁ ፤ አታገኙኝም ፤ በኃጢአታችሁ ትሞታላችሁ ፤ እኔ ወደምጥረዎትም እናንተ መምጣት አይቻላችሁም ። " አይሁድ ግን ሊጠይቁት ሲገባቸው እንዲህ የሚለን ለምንድን ነው ? ራሱን ሊገድል ዐስቦአል ወይስ እኛ ወደማናኝበት ወደ ሌላ አገር ሊገድ ዐስቦአል ? ለምን ነው ትሹኛላችሁ ፤ አታገኙኝም ፤ እኔ ወደምጥረዎትም እናንተ መምጣት አይቻላችሁም የሚለን አሉ እንጂ ትምህርቱን አልተቀበሉም ። (ዮሐ ፡ 1 ፡ 2 ፡ 23 ፡ 24 ፡ 25 ፡ 26 ፡ 27 ፡ 28 ፡ 29 ፡ 30 ፡ 31 ፡ 32 ፡ 33 ፡ 34 ፡ 35 ፡ 36 ፡ 37 ፡ 38 ፡ 39 ፡ 40 ፡ 41 ፡ 42 ፡ 43 ፡ 44 ፡ 45 ፡ 46 ፡ 47 ፡ 48 ፡ 49 ፡ 50 ፡ 51 ፡ 52 ፡ 53 ፡ 54 ፡ 55 ፡ 56 ፡ 57 ፡ 58 ፡ 59 ፡ 60 ፡ 61 ፡ 62 ፡ 63 ፡ 64 ፡ 65 ፡ 66 ፡ 67 ፡ 68 ፡ 69 ፡ 70 ፡ 71 ፡ 72 ፡ 73 ፡ 74 ፡ 75 ፡ 76 ፡ 77 ፡ 78 ፡ 79 ፡ 80 ፡ 81 ፡ 82 ፡ 83 ፡ 84 ፡ 85 ፡ 86 ፡ 87 ፡ 88 ፡ 89 ፡ 90 ፡ 91 ፡ 92 ፡ 93 ፡ 94 ፡ 95 ፡ 96 ፡ 97 ፡ 98 ፡ 99 ፡ 100)

፫ : ጌታ ግን ፤ " እናንተ ከታች ናችሁ ፤ ከምድር የተሻችሁ ናችሁ ፤ እኔ ከላይ ነኝ ማለት ከሰማይ የወረድኩ ነኝ ። እናንተ ከዚህ ዓለም ናችሁ ፤ እኔ ከዚህ ዓለም አይደለሁም ፤ በእኔ ካላመናችሁ ቃሌን ካልተቀበላችሁ በኃጢአታችሁ ትሞታላችሁ እንዳልካችሁ በኃጢአታችሁ ትሞታላችሁ ፤ አላችው ። እነርሱ ግን አሹንም አልተመለሱም ። " እንተ ማነህ ፤ አሉት ። እርሱም ፤ " ቀድሞም ነግራለችኋለሁ ፤ አሹንም ስለ እናንተ የምናገረው የምፈርደው አለኝ ፤ ካለ በኋላ ፤ የሰው ልጅ ከፍ ከፍ በላ ጊዜ ያን ጊዜ እኔ እንደ ገንዘብ ታውቃላችሁ ፤ ሲል ሰቅለው ከገደሉት ባለ ተመልሰው ስለማያገኙት በሥራቸው ሲጠጠቱ እንደሚኖሩ አስረድቶአቸዋል ። (ዮሐ ፡ 1 ፡ 2 ፡ 23 ፡ 24 ፡ 25 ፡ 26 ፡ 27 ፡ 28 ፡ 29 ፡ 30 ፡ 31 ፡ 32 ፡ 33 ፡ 34 ፡ 35 ፡ 36 ፡ 37 ፡ 38 ፡ 39 ፡ 40 ፡ 41 ፡ 42 ፡ 43 ፡ 44 ፡ 45 ፡ 46 ፡ 47 ፡ 48 ፡ 49 ፡ 50 ፡ 51 ፡ 52 ፡ 53 ፡ 54 ፡ 55 ፡ 56 ፡ 57 ፡ 58 ፡ 59 ፡ 60 ፡ 61 ፡ 62 ፡ 63 ፡ 64 ፡ 65 ፡ 66 ፡ 67 ፡ 68 ፡ 69 ፡ 70 ፡ 71 ፡ 72 ፡ 73 ፡ 74 ፡ 75 ፡ 76 ፡ 77 ፡ 78 ፡ 79 ፡ 80 ፡ 81 ፡ 82 ፡ 83 ፡ 84 ፡ 85 ፡ 86 ፡ 87 ፡ 88 ፡ 89 ፡ 90 ፡ 91 ፡ 92 ፡ 93 ፡ 94 ፡ 95 ፡ 96 ፡ 97 ፡ 98 ፡ 99 ፡ 100)

፬ : የተናገረው አልቀረም ። አይሁድ በእንቢተኝነታቸው በኃጢአታቸው ሞተው ከተሰፋ ወጥተው ቀርተዋል ። ከጥቂቶቹ በቀር ለብዛኛዎቻቸው ከተሰፋ እንደ ወጡ ቀርተዋል ። ይህ ከባድ ማስጠንቀቂያ ነው ። ለሚያምኑ ግን ተስፋ የሚያስቀርጥ አይደለም ። ጌታ ፤ " ልጄቴ ጥቂት ጊዜ ከእናንተ ጋር አለሁ ፤ ትሹኛላችሁ ፤ ለአይሁድ እንደ ነገርካቸው እኔ ወደምጥረዎት እናንተ መምጣት አይቻላችሁም ፤ ለእናንተም ዛሬ ይህንኑ ደግሜ እነግራችኋለሁ ፤ አላችው ሐዋርያትን ። ኢፕሮስም ፤ ጌታ ሆይ እኛ ልንከተልህ የማንችል ወደት ትሄዳለህ ፤ አለው ። ጌታም ፤ " ዛሬ ልንከተልኝ አትችልም ፤ ዳላ ግን ትከተለኛለህ ፤ ብሎታል ። (ዮሐ ፡ 1 ፡ 2 ፡ 23 ፡ 24 ፡ 25 ፡ 26 ፡ 27 ፡ 28 ፡ 29 ፡ 30 ፡ 31 ፡ 32 ፡ 33 ፡ 34 ፡ 35 ፡ 36 ፡ 37 ፡ 38 ፡ 39 ፡ 40 ፡ 41 ፡ 42 ፡ 43 ፡ 44 ፡ 45 ፡ 46 ፡ 47 ፡ 48 ፡ 49 ፡ 50 ፡ 51 ፡ 52 ፡ 53 ፡ 54 ፡ 55 ፡ 56 ፡ 57 ፡ 58 ፡ 59 ፡ 60 ፡ 61 ፡ 62 ፡ 63 ፡ 64 ፡ 65 ፡ 66 ፡ 67 ፡ 68 ፡ 69 ፡ 70 ፡ 71 ፡ 72 ፡ 73 ፡ 74 ፡ 75 ፡ 76 ፡ 77 ፡ 78 ፡ 79 ፡ 80 ፡ 81 ፡ 82 ፡ 83 ፡ 84 ፡ 85 ፡ 86 ፡ 87 ፡ 88 ፡ 89 ፡ 90 ፡ 91 ፡ 92 ፡ 93 ፡ 94 ፡ 95 ፡ 96 ፡ 97 ፡ 98 ፡ 99 ፡ 100) ይህም ኢፕሮስ እስከ መስቀል ሞት ድረስ ክርስቶስን ሊያገለግለው እንደሚችል የሚያሳይ ፍንጭ ሲሆን ፤ ጌታ ትምህርቱን ቀጥሎ ፤ " ልባችሁ አይደንግጥ ፤ በእግዚአብሔር እመኑ ፤ በእኔም እመኑ ፤ ካለ በኋላ ትምህርቱን አስፋፍቶ ቃሉን ደጋግሞ በመገለጽ ፊት በመስቀል ወደ ሞት በመሥዋዕትነት ወደ አብ ፤ ኋላ በፅርገት ወደ አብ እንደሚገኙ ቃሉን ሲያጸና ይህን ሥራ በሃይማኖት ከመቀበል በስተቀር እርሱን መስሎ ፤ ተከትሎ ሊፈጽመው የሚችል ሌላ መድኃኒት እንደሌለ አረጋግጦአል ። ያመኑ ይድነብታል ። ቃሉ ማንቂያ ፤

መቀስቀሻ ስለ ገን መነገሩ ብቻ ለጉዳት የማያደርስ መሆኑን ለአይሁድና ለሐዋርያት የተሰጠው ትምህርት ያስረዳል ።

፭ : መንፈስ ቅዱስ ሥራውን ቀጠለ ። ትምህርት ተጀመረ ። ሐዋርያት ከኢየሩሳሌም ጀምሮ እንዳላቸው እንደ ጌታ ቃል በኢየሩሳሌም እየተዘዋወሩ ትምህርታቸውን ሞሉአት ። በወገሉ ገምሳ ኢፕሮስ ባደረገው ስብከት ሦስት ሺሕ አማኞች ተጨምረው ቤተ ክርስቲያን በሦስት ሺሕ እንደ መቶ ገና ቀጥሮ ምእመናን ተመራተች ። ትምህርቱን ለማስረዳት መንፈስ ቅዱስ ተአምራቱን ለገለጸ ። በምክራብ በደጅ ተቀምጦ ምጽዋት ሲለምን የነበረው በሽተኛ ኢፕሮስ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተነሥ ሲል በሰጠው ትእዛዝ መሎ ሕይወት አገኘ ። የሰዓት ፤ የሰለት ጊዜ አልወሰደም ። በዚያው ቅጽበት ቀጥ ብሎ ቆመ ። ዐብርኦቹው እየተራመደ ከኢፕሮስና ከዮሐንስ ጋር ወደ ምክራብ ገባ ። ያዩት ሹሉ ተደነቁ ። ኢፕሮስ ይህ የሆነው በኢየሱስ ክርስቶስ ስም መሆኑን ገለጠ ። በቤተ ክርስቲያን ሕይወት ያመኑት ሹሉ ሕይወታቸውን ፤ ሀብታቸውን ሰጡ ። እንዳንዶቹ ተጠራጠሩ ። መንፈስ ቅዱስ በተጠራጣሪዎች ፈረደ ። ሐናንያና ሚስቱ ለእግዚአብሔር የገቡትን ቃል ረሱ ። የቦታቸውን ሽያጭ ሰረቁ ፤ ቀነሱ ። ኢፕሮስ ሐናንያን ፤ " መንፈስ ቅዱስን ታሳብለው ዘንድ በልብህ እንዴት ሰይጣን ሞላ ፤ " አለው ። የሐናንያን ሚስትም ፤ " መንፈስ ቅዱስን ትፈታተኑት ዘንድ በዚህ እንዴት ትተባበራላችሁ ፤ አላት ። ኢፕሮስ በትር አላነዘረም ፤ ሰይፍ አልሰነዘረም ፤ ጦር ወይም ድንጋይ አልወረወረም ። ባነጋገሩም እንኳን እንዲህ ያድርጋችሁ ይህን ደጋግሮኝ ብሎ አልተናገረም ፤ አልተራገመም ። በሐናንያ ጀሮ ያስተላለፈው ቃል ፤ " መንፈስ ቅዱስን ታሳብለው ዘንድ ሰይጣን እንዴት በልብህ ሞላ ፤ ለሚስቱም ፤ " መንፈስ ቅዱስን ትፈታተኑት ዘንድ በዚህ እንዴት ተባበራችሁ ፤ የሚል ቃል ነበር ። (ዮሐ ፡ 1 ፡ 2 ፡ 23 ፡ 24 ፡ 25 ፡ 26 ፡ 27 ፡ 28 ፡ 29 ፡ 30 ፡ 31 ፡ 32 ፡ 33 ፡ 34 ፡ 35 ፡ 36 ፡ 37 ፡ 38 ፡ 39 ፡ 40 ፡ 41 ፡ 42 ፡ 43 ፡ 44 ፡ 45 ፡ 46 ፡ 47 ፡ 48 ፡ 49 ፡ 50 ፡ 51 ፡ 52 ፡ 53 ፡ 54 ፡ 55 ፡ 56 ፡ 57 ፡ 58 ፡ 59 ፡ 60 ፡ 61 ፡ 62 ፡ 63 ፡ 64 ፡ 65 ፡ 66 ፡ 67 ፡ 68 ፡ 69 ፡ 70 ፡ 71 ፡ 72 ፡ 73 ፡ 74 ፡ 75 ፡ 76 ፡ 77 ፡ 78 ፡ 79 ፡ 80 ፡ 81 ፡ 82 ፡ 83 ፡ 84 ፡ 85 ፡ 86 ፡ 87 ፡ 88 ፡ 89 ፡ 90 ፡ 91 ፡ 92 ፡ 93 ፡ 94 ፡ 95 ፡ 96 ፡ 97 ፡ 98 ፡ 99 ፡ 100) መንፈስ ቅዱስ ሹሉቱንም ዐመፀኞች ቀጣ ፤ በሹሉቱም ተፈረደ ። ይህ ቅጣትና ፍርድም በዚያ ብቻ አልተወሰነም ። በሲሞን መስሪያ ፤ በበረያሱስ ከመፈጸሙም በላይ (ዮሐ ፡ 1 ፡ 2 ፡ 23 ፡ 24 ፡ 25 ፡ 26 ፡ 27 ፡ 28 ፡ 29 ፡ 30 ፡ 31 ፡ 32 ፡ 33 ፡ 34 ፡ 35 ፡ 36 ፡ 37 ፡ 38 ፡ 39 ፡ 40 ፡ 41 ፡ 42 ፡ 43 ፡ 44 ፡ 45 ፡ 46 ፡ 47 ፡ 48 ፡ 49 ፡ 50 ፡ 51 ፡ 52 ፡ 53 ፡ 54 ፡ 55 ፡ 56 ፡ 57 ፡ 58 ፡ 59 ፡ 60 ፡ 61 ፡ 62 ፡ 63 ፡ 64 ፡ 65 ፡ 66 ፡ 67 ፡ 68 ፡ 69 ፡ 70 ፡ 71 ፡ 72 ፡ 73 ፡ 74 ፡ 75 ፡ 76 ፡ 77 ፡ 78 ፡ 79 ፡ 80 ፡ 81 ፡ 82 ፡ 83 ፡ 84 ፡ 85 ፡ 86 ፡ 87 ፡ 88 ፡ 89 ፡ 90 ፡ 91 ፡ 92 ፡ 93 ፡ 94 ፡ 95 ፡ 96 ፡ 97 ፡ 98 ፡ 99 ፡ 100) የጌታን ቃል ፤ የሐዋርያውን የእስጢፋኖስን ትምህርት ሳይቀበሉ በመቅረታቸው ከኛ ዓመት በኋላ የመንፈስ ቅዱስ ፍርድ ርማውያን ባጠፉአቸው ጊዜ በአይሁድ ላይ ተፈጽሞአል ። እስከ ዛሬም በልዩ ልዩ ስፍራ ክርስቲያኖች ስለ ክርስቶስ ለመመስከር በቆሙባቸው በሰማዕትነት ዐደባባዮች ሹሉ ሲፈጸም ኖርአል ፤ ወደ ፊትም ይፈጸማል ።

፮ : የቤተ ክርስቲያን ሕይወት እስከ አሁን ድረስ የኖረ በመላ መልዩሽ በጥንጥን ሕይወት አይደለም ። እግዚአብሔር ድውያንን በመፈወስ ፤ መታገን በማስነሣት ፤ ለምጻዎችን በማንጸት ፤ አጋንንትን በማውጣት ሌላም ድንቅ ድንቅ ሥራ በመሥራት ትምህርቷን እያስረዳላት ፤ እየረዳት ፤ እየጠበቃት ገያልነቱን ፤ ከሃሊነቱን ፤ ጌትነቱን ለመግለጥ እንደ እነ አውሎስ ያሉትን በተአምራት እየጠራ ወደ ውስጥ በማስገባት ፤ እንደ እነ ይሁዳ ያሉትንም በዐ መፃቸው እየፈረደ ወደ ውጪ በማስወጣት ባላዋውና በማይመረመረው ሥልጣኑ ነው ። (ዮሐ ፡ 1 ፡ 2 ፡ 23 ፡ 24 ፡ 25 ፡ 26 ፡ 27 ፡ 28 ፡ 29 ፡ 30 ፡ 31 ፡ 32 ፡ 33 ፡ 34 ፡ 35 ፡ 36 ፡ 37 ፡ 38 ፡ 39 ፡ 40 ፡ 41 ፡ 42 ፡ 43 ፡ 44 ፡ 45 ፡ 46 ፡ 47 ፡ 48 ፡ 49 ፡ 50 ፡ 51 ፡ 52 ፡ 53 ፡ 54 ፡ 55 ፡ 56 ፡ 57 ፡ 58 ፡ 59 ፡ 60 ፡ 61 ፡ 62 ፡ 63 ፡ 64 ፡ 65 ፡ 66 ፡ 67 ፡ 68 ፡ 69 ፡ 70 ፡ 71 ፡ 72 ፡ 73 ፡ 74 ፡ 75 ፡ 76 ፡ 77 ፡ 78 ፡ 79 ፡ 80 ፡ 81 ፡ 82 ፡ 83 ፡ 84 ፡ 85 ፡ 86 ፡ 87 ፡ 88 ፡ 89 ፡ 90 ፡ 91 ፡ 92 ፡ 93 ፡ 94 ፡ 95 ፡ 96 ፡ 97 ፡ 98 ፡ 99 ፡ 100)

፯ : ስለዚህ መንፈስ ቅዱስ ዛሬም ቃሉን የሰማችሁ እንደ ገን እንደነዚያ በምድረ በዓ እንደ ተፈታተኑት ፤ እንዳሳዘኑት ፤ እንዳስቆጡት ወደ

ዕረፍቴ አትገቡም ብሎ እንደ ማለባቸው ልባችሁን አታጽኑ ሲል ይመሰክራል ::
(መዝ 1 : 18 : 2 - 8 :: ዕብ 1 : 1 : 2 - 18 ::)

ምዕራፍ : ዘጠኝ ::

ወበእንተ ጽድቅኒ እስመ እነ አሐውር ገብ አብ ፤ ወኢትሬእዩኒ እንከ :: ወበእንተሰ ኩነኔ እስመ ይትኳነን መልእኩ ለዘንቱ ዓለም :: ስለ እውነትም እኔ ወደ አብ እጅዓለሁና ፤ እንግዲህ ወዲህም አታዩኝምና ነው :: ስለ ፍርድም የዚህ ዓለም ገዥ ይፈረድበታልና ነው :: (ዮሐ 1 : 18 : 1 እና 18 ::)

፩ ፤ ካለፈው ፡ ከሚመጣውም የምንገነዘባቸው ነገሮች አሉ ። በምዕራፍ 18 ፤ ፡ የሙት ልጆች አድርጌ አልተዋችሁም ፤ ወደ እናንተ እመጣለሁ ፤ ጥቂት ጊዜ አለ ፤ እንግዲህ ዓለም እያየኝም ፤ እናንተ ግን ታዩኛላችሁ ፤ እንዳላቸው ተጽፎአል ። ቀደም ባሉት ምዕራፍች አይተነዋል ። (ዮሐ 1 : 18 : 18 ::) አኹን ደግሞ ፤ ፡ ስለ እውነትም እኔ ወደ አብ እጅዓለሁና ፤ እንግዲህ ወዲህም አታዩኝምና ፤ ፡ ማለቱን (ዮሐ 1 : 18 : 1 ::) ከቀጥር 18ም ፤ ፡ ጥቂት ጊዜ አለ ፤ አታዩኝም ፤ ደግሞም ጥቂት ጊዜ አለ ፤ ታዩኛላችሁ ፤ ፡ ማለቱን እንመለከታለን ። ባለፈው ጽሑፋችን ኹለት መንገዶች መኖራቸውን ፤ እንዱ በመስቀል ወደ ሞት ፤ ኹለተኛው በዕርገት ወደ አብ መሾኑን አመልክተናል ። በዚሁ አንጻርም ዓለም ከመስቀል በኋላ ጌታን በግልጽ እንዳላየው ፤ ሐዋርያት ግን ከትንሣኤ እስከ ዕርገት ከዓለም በተለየ እንዳገኙት ፤ እንዳየት ፤ እንዳገኙት አይተናል ። በዚህም ፤ ፡ የሙት ልጆች አድርጌ አልተዋችሁም ፤ ጥቂት ጊዜ አለ ፤ እንግዲህ ወዲህ ዓለም እያየኝም ፤ እናንተ ግን ታዩኛላችሁ ፤ ፡ ያለው ቃሉ ሞት ፤ ተነሥቶ በፈጸመላቸው ሥርዐት የተረጋገጠ መሆኑን እናያለን ። አኹን ደግሞ ፤ ፡ ስለ እውነትም ፤ ፡ ባለው ክፍል ፤ ፡ እኔ ወደ አብ እጅዓለሁና ፤ ከእንግዲህ ወዲህም አታዩኝምና ፤ ፡ ማለቱን እናያለን ። ምናልባትም በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ 18 ቀጥር 18 እና 18 እና ምዕራፍ 18 ቀጥር 1 በተጻፈው እነጋገር መሀከል ልዩነት ወይም የቃላት ግጭት እንዳለ የሚመስለው ሰው ቢኖር አለመኖሩን ይወቅ ፤ ይጠንቀቅ ። ይህ በዮሐንስ ወንጌል 18 : 1 የተጻፈው ፤ ፡ እኔ ወደ አብ እጅዓለሁ ፤ ከእንግዲህ ወዲህም አታዩኝም ፤ ፡ የሚለው ቃል የሚያስተምረን ነገር ቢኖር ጌታ ሦስት ዓመት ከሦስት ወር ወንጌልን ሲያስተምር የነበረበት ኹኔታ ፤ ሲጻልይ ፤ ሲማልድ የነበረበት ኹኔታ ዳግመኛ የማይመጣ መሆኑን ነው ።

፪ ፤ ዛሬ እንደ ትናንትናው ፤ ፡ መምህር የት ትኖራለህ ፤ ፡ ብለን እንጠይቀውም ። እርሱም ፤ ፡ መጥታችሁ እዩኝ ፤ ፡ የሚል መልስ አይሰጠንም ። (ዮሐ 1 : 8 : 28 እና 9 ::) ዛሬ እንደ ትናንትናው ለማስተማር በቤት ውስጥ ተገኝቶ ሰው በዝቶ ፤ ደጃ ተጨንቆ ሰዎች በሽተኛውን ወደ ፊት ለማቅረብ የማይችሉበት ፤ ጣራ ነድለው ወደ እርሱ የሚያቀርቡበት ጊዜ የለም ። (ማር 1 : 8 : 8 - 18 ::)

፫ ፤ ዛሬ እንደ ትናንትናው ወደ ሠርገ ቤት ተጠራ ፤ ወደ ትፍርናሆም ወረደ ፤ የፋሲካ በዓል ቀርቧልና ወደ ኢየሩሳሌም ወጣ አይባልም ። ዛሬ እንደ ትናንትናው ወደ ኢየሩሳሌም መጥቶ የበሽተኞችን ሰፈር ቤት ሳይዳን ዝግግ ፤ በዚያም የሠላሳ ስምንት ዓመት ድውይ በመፈወሉ ምክንያት ሰንበትን ሽረሃል ተብሎ ተከሰሰ አይባልም ። (ዮሐ 1 : 8 : 8 - 18 :: ዮሐ 1 : 8 : 8 - 18 ::)

፬ ፤ ዛሬ እንደ ትናንትናው እርሱ በመርከብ እነርሱ በእግር ተከታትለው በወደብ ላይ አገኙት ፤ ሲያገሡት ፈልገው ነበር ፤ እርሱ ግን አልተቀበላቸውም ፤ በዚህ ፋንታ ፤ ፡ የምትፈልጉኝ ተአምራት ሰላያችሁ አይደለም ፤ እንደራ ስለ በላችሁና ስለ ጠገባችሁ ነው ። ሥሩ ፤ ግን ለዘለዓለም ሕይወት ለሚኖረው ምግብ እንጂ ለጎሳፊው መብል አይደለም ፤ ፡ ብሎ ገሠጸቸው የሚል ገዢ አናይም ። (ዮሐ 1 : 8 : 8 - 28 ::) ዛሬ እንደ ትናንትናው በቂጣ በዓል ላይ ተገኝቶ አስተማረ ፤ በትምህርቱም ምክንያት ሕዝቡ ስለ እርሱ ተከራከሩ ፤ ተነጋገሩ ፤ ፈሪሳውያንም ተከራከሩ የሚል አናገኝም ። (ዮሐ 1 : 8 : 8 - 28 ::)

፭ ፤ ዛሬ እንደ ትናንትናው ኢየሱስ ወደ ደብረ ዘይት ማልዶ ጌደ ። ብዙ ሕዝብ ወደ እርሱ ተሰበሰቡ ፤ ጻፎችና ፈሪሳውያን በዝመት የተከሰሰች ሴት አቀረቡለት ፤ እርሱም ኃጢአት የሌለበት አስቀድሞ በድንጋይ ይውገራት አላቸው ፤ እነርሱም አንድ በአንድ እያሉ ወጡ ፤ እርሷን ግን እኔም አልፈርድብኸም ሲል አሰናበታት የሚል ዜና አናገኝም ። (ዮሐ 1 : 8 : 8 - 28 ::) ዛሬ እንደ ትናንትናው በመንገድ ላይ ዕውር ሽና የተወለደ ሰው አግኝቶ ደቀ መዛሙሩቱ ከገድ ጥያቄ እንዳቀረቡለት እርሱም በምራቁ ጭቃ አድርጎ ዐይኑን እንደ ቀባውና እንዳዳነው ፤ በዚህም ምክንያት በፈሪሳውያን ገብኤ ብዙ ጭቅጭቅ እንደ ነበረ ፤ ዕውሩን ሊገድሉት ሲወስዱት ጌታ እንዳገኘውና እንዳገኘው ፤ ዕውሩ አምና እንደ ሰገደለት ፤ ጌታም እኔ ለፍርድ ወደዚህ ዓለም መጣሁ ፤ የማያዩ ሊያዩ ፤ የሚያዩ ሊታወሩ ሲል እንደ ተናገረ የምናይበት ፤ የምንለማበት ቦታ የለም ። (ዮሐ 1 : 8 : 8 - 28 ::)

፮ ፤ ዛሬ እንደ ትናንትናው የአራት ቀን ሬሳ ና ከመቃብር ውጣ ብሎ ከሞት እንዳስነሣ ወይም ለራት በተቀመጠበት ቦታ አንድ ሴት በሦስት መቶ ወቂት ወርቅ የተገዛ ሽቱ እንደ ቀባቸው ወይም ከደቀ መዛሙሩቱ ጋር ለራት እንደ ተቀመጠና በዚያም የደቀ መዛሙሩቱን እግር እንዳጠበ ፤ ሥርዐተ ቀርባንንም እንደ ሠራላቸው በዚህ ዓለም የምናየው ነገር የለም ። (ዮሐ 1 : 9 : 1 ፤ 18 : 1 ፤ 18 : 1 ፤ ማቴ 1 : 28 : 28 ተመልከት ።)

፯ ፤ እንግዲህ ከዚህ በላይ የዘረዘርነው ጥቂቱ ነው ። በእጠቃላይ ጌታ ያስተማረው ትምህርት ፤ ያደረገው ተአምራት ፤ የሠራው ምግባር ትሩፋት በወንጌል ተጽፎአል ፤ በሰብከት ተላልፎአል ፤ በሃይማኖት ተቀብለነዋል ። ከዚህ በቀር እንደ ዐለፈው በምድር ላይ በገዛፍ በወንጌል የተጻፈውን ሲያደርግ ጌታን እንደገና እናየውም ፤ ወደ አብ ጌደአል ። በምልአት ግን አኹንም ዐ ብርን አለ ። በሰሙ የለመንነውን ኹሉ ያደርግልናል ። አብ በልጁ እንዲከብር በሰሙ ከአባቱ የለመንነውን ኹሉ እናገኛለን ። ከዕርገት በኋላ እስከ ዕለተ ምጽአት ያለው እውነት ምእመናን ክርስቶስን በሃይማኖት ማየታቸው ፤ ክርስቶስ

ምእመናኑን በምሕረት ፡ በጎድረት መተባበሩ ነው እንጂ እንደ ትናንትናው በዐይን ሥጋ እየተያዩ ፡ ደረቱን እየተደገፉ ፡ ከእርሱ ጋር እየተጋፉ መኖር የለም ። ስለ እውነት እኔ ወደ አብ እጅግለሁና ፡ ከእንግዲህ ወዲህም አታዩኝምና ፡ ያላቸው ስለዚህ ነው ።

፩ ፡ ይህን ቃል መንፈስ ቅዱስ ያብራራል ። ለምሳሌ የውሃ መተላለፊያ ቧንቧ ብረት ፡ የኤሌክትሪክ መተላለፊያ ሽቦ ፡ የስልክ ገመድ እነዚህን የመሳሰሉ ነገሮች ከተነሡበት ተነሥተው በተዘጋጀላቸው መሥመር ተዘርግተው ውሃ ፡ ብርሃን ፡ ድምፅ በማስተላለፍ ፈላጊውን ጉሉ ያገለግላሉ ። እነዚህ መሣሪያዎች ለሚያገለግሉት ሕዝብ የሚያደርሱትን ውሃ ፡ ብርሃን ፡ ድምፅ የሚቀበሉበት ፡ የሚያገኙበት ላላቸው ። ሐዋርያትን በነዚህ መሣሪያዎች ብንመስላቸው ጆሮዎቻቸው ፡ ዐይኖቻቸው ጌታንና መልኩን ፡ ትምህርቱን ፡ ተአምራቱን ፡ ሥራውን ከእርሱ ተቀብለው ወደ እኛ ለማስተላለፍ ፡ ወደ እኛ ለማድረስ ከተገለጠበት ጊዜ እስከ ዛሬ በተዘረጋው የቤተ ክርስቲያን መሥመር እንደ ረዳን ልንገነዘብ ይገባል ።

፪ ፡ እኛ ጌታን አላየንም ፤ ሲያስተምር ድምፁን አልሰማንም ። እርሱ ራሱ ፡ እናንተ ዛሬ የምታዩትን ሊያዩ የተመኙ ብዙዎች ናቸው ፤ አላዩም ፤ እናንተ ዛሬ የምትሰሙትን ሊሰሙ ብዙ ነቢያት ጸድቃን ተመኙ ፤ አልሰሙም ። የእናንተ ግን ያዩ ። ዐይኖቻችሁ ፡ የሰሙ ጆሮዎቻችሁ ብዕዓን ናቸው ። ብሉ እጅግ ከፍ ያለ ብዕሪና ሰጥቶአቸዋል ። ይህን ብዕሪና ያገኙት ለራሳቸው አይተው ፤ ሰምተው ያዩትን ፡ የሰሙትን ተቀብሮች ገንዘብ በመገኘታቸው ብቻ አይደለም ። ብዙ ተባብረው ፡ ምድርን መሉለት ፡ ያለውን ቃል ከእግዚአብሔር የሰሙ የሰው ጆሮዎች ለሰው ዘር መጣዛት ምክንያት እንደ ገኙ ጉሉ የሐዋርያት ጆሮዎች ፡ የሐዋርያት ዐይኖችም ጌታን ከነመልኩ ፡ ከነተአምራቱ ፡ ከነሥራው በትምህርት ለቤተ ክርስቲያን ፡ ለምእመናናቸው ለማስተላለፍ የሚበቁ የተቀደሱ መሥመሮች ገንዘብም በመገኘታቸው ጭምር ነው ።

፫ ፡ ወንጌል በተነበበ ቍጥር የሚለሙ ጆሮዎቻችን ፡ ፊደሉን የሚያዩ ዐይኖቻችን ክርስቶስን ጉለንተናውን እላይ የጠቀስኩትን በመሉ ማለት መልኩን ፡ ትምህርቱን ፡ ተአምራቱን ፡ ሥራውን በነዚህም አማካይነት ቀዳማዊ ፡ የእክላዊ ፡ ዘለዓለማዊ ፡ የማይለወጥ ሰው የገኘ አምላክ ፡ አንድ ባሕርይ ፡ አንድ አካል መሆኑን ለልባችን ያስተላልፋሉ ፤ በእለምርቶችን ይቀርጻሉ ። በመንፈስ ቅዱስ እርዳታ ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ወልደ እግዚአብሔር ሕያው ወልደ ማርያም ሥግድ ብለን በሃይማኖት እንቀበላለን ። ክርስቶስ በሃይማኖት በውስጣችን ያድራል ። (ኤፌ ፡ ፫ ፡ ፲፮ ።) ያን ጊዜ ፡ ሳያዩኝ የሚያምኑብኝ ብዕዓን ናቸው ፤ ባለው ቃል መሠረት ለብዕሪና እንበቃለን ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፩፱ ።) ያን ጊዜ የዚህ ዓለም ገዢ ደፈረደበታል ፤ በክርስቶስ ያመኑ ጉሉ ከእርሱ ነጻ ገንዘብ የእግዚአብሔር ወራሾች ፡ የክርስቶስም ወራሾች ይኾናሉ ማለት ክርስቲያኖች የእግዚአብሔርን ልጅ በዝምድና እንደገና በጸጋ ተዋሕደው ይቀበሉታል ።

፬ ፡ እነዚህ ናቸው በጥበብ በደብረ ጽዮን ራስ ላይ በቆመ ጊዜ ስሙ ፡ የአባቱ ስም ፡ የመንፈስ ቅዱስ ስም በግንባራቸው ላይ ተጽደባቸው ፡

የእግዚአብሔር ማኅተም ታትሞባቸው ፡ ጥበብ መንፈሳዊ ተስጥቶአቸው በመንፈስ ቅዱስ ገደል መንፈስ ቅዱስ ያስተማረውን ጉሉ ለመመርመር ፡ ለማስተማር ፡ ለመተርጉም ሀብት የተሞላባቸው ፡ የታደላቸው እነዚህ ክርስቲያን መንፈሳዊያን ናቸው ። እነዚህ ዐብረውት ይገለጣሉ ። እነዚህ ማንም የማያውቀውን መዝሙር ይዘምሩለታል ። ያን ጊዜ ሰይጣን አውሬና ሐሳዊ ነቢይ ወዳሉበት ወደ እሳትና የዲን ጉድጓድ ይጣላል ። ይህ ነው የመንፈስ ቅዱስ ፍርድ ። (ራእ ፡ ፲፩ ፡ ፩ - ፭ ። ፩ ፡ ፲ ።) ከዚህ ውጭ ተአምራት እናደርጋለን ፡ ጌታ ከእኛ ዘንድ አለ ፡ ወደ እኛ ኑ ተሰብስቡ የሚሉ ቢኖሩ ውሸተኞች ናቸው ። ክርስቲያን የገኙ ጉሉ ጥሪያቸውን እንዳይሰማ ፡ ወደ እነርሱም እንዳይገድ መላ ሰውነቱን ሰብስቦ መጠንቀቅ አለበት ። ጌታ ይህን ትምህርት እንዳንቀበል ፡ ወደዚህ ጥሪ ሰፍራም እንዳንገድ ታላቅ ማስጠንቀቂያ ሰጥቶአልና ። ለሚሃ እመክረው ዘይቤለክሙ ነዋ ሀሉ ክርስቶስ ወነዋ ከሐክ ኢትእመና ። እስመ ይትነሥሉ ሐሳውያን መሲሕ ወሐሳውያን ነቢያት ወይንብሩ ተአምራት ወመንክራት ዐበይተ ለአስሕቶ ፤ ሶበስ ይትከህሉሙ ለጎሩያንሂ እምአስሐትዎሙ ። ናሁ ቀደምኩ ነገሮተክሙ ። እመኬ ይቤሉክሙ ነዋ ገዳመ ሀቁ ኢትገሉ ፤ ወነዋ ወሰተ አብያት ኢትእመና ። ያን ጊዜ ፡ እነሆ ክርስቶስ ከዚህ አለ ፤ ወይም ከዚያ አለ የሚላችሁ ሰው ቢኖር አትመኑ ። ክርስቶስን የሚከዱ ፡ ነቢያትን የሚጎሳብሉ ሐሰተኞች መምህራን ይነሣሉና ፤ ለማሳትም ታላላቅ ተአምራትና ድንቅ ድንቅ ሥራንም ይሠራሉና ፤ ቢቻላቸውስ የተመረጡትንም ባሳቱአቸው ነበር ። እነሆ አስቀድሜ ነገርኩአችሁ ። እነሆ በምድረ በዳ አለ ቢሉአችሁ አትውጡ ፤ ከቤት ውስጥም ነው ቢሉአችሁ አትመኑ ፤ ብሉ ። (ማቴ ፡ ፩፩ ፡ ፩፫ - ፩፮ ።) ይህ ነው እውነተኛው ትምህርት ። ጆሮ ያለው ይስማ ።

ምዕራፍ ፡ ዐሥር ።

ወብዩ ብዙን ነገር ዘእነግረከሙ ፤ ወባሕቱ ኢትክሉ ጸዊርቶ ይእዜ ። ወመጸኢ ውእቱ መንፈስ ጽድቅ ይመርሐክሙ ገብ ኩሉ ጽድቅ ፤ እስመ ኢይነግር ዘእምነቤሁ ፤ ወዘሰምዐ ዳእሙ ይነግር ፤ ወዘይመጽእ ይነግረከሙ ። ወኪያዩ ይሌብሕ ውእቱ ፤ እስመ እምኪአዩ ይነሥእ ወይነግረከሙ ። ኩሉ ዘበ ለአቡዩ ዘኪያ ውእቱ ፤ ወበእንተ ዝገቱ እብለከሙ እምኪአዩ ይነሥእ ወይነግረከሙ ። የምነግራችሁ ብዙ ነገር አለኝ ፤ ግን እኩን ልትሸከሙት አትችሉም ። ያ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ግን ወደ እውነት ጉሉ ይመራችኋል ፤ ከራሱ አንቅቶ አይናገርምና ፤ የሰማውን ይናገራል እንጂ ፤ የሚመጣውንም ይነግራችኋል ። እርሱ እኔን ይገልጻል ፤ ከእኔ ገንዘብ አድርጉ ይነግራችኋልና ። ለአባቴ ያለው ጉሉ የእኔ ገንዘብ ነው ፤ ስለዚህ ከእኔ ገንዘብ አድርጉ ይነግራችኋል አልኩአችሁ ። (ዮሐ ፡ ፲፮ ፡ ፲፪ - ፲፭ ።)

፩ ፡ ጌታ ፡ የምነግራችሁ ብዙ ነገር አለኝ ፤ ግን ዛሬ ልትሸከሙት አትችሉም ፤ ሲል ለደቀ መዛሙርት ዳስተላለፈው ቃል ከዚህ በፊት የነገራቸው ጥቂት ነው ወይ ፤ ብዙያ የበለጠ ምን ሊነግራቸው ዐበቦ ኖሮአል የሚል ጥያቄ ወይም ጠያቂ ሊመጣ ይችላል ። አምን ፤ የነገራቸውም ብዙ ነው ። ግን ከሰሙት ያልያዙት ይበዛል ። በዚህም ምክንያት ወንጌላዊ ፡ ወብዙጋተ ካልአተ ተአምራተ ገብረ እግዚእ ኢየሱስ በቀድመ እርዳሊሁ

ዘኢተጽሕፈ ወስተ ዝንቱ መጽሐፍ ። ወዝንቱሰ ተጽሕፈ እምኒሆን ከመ ትእመኑ አንትሙ ከመ ኢየሱስ ውእቱ ክርስቶስ ወልደ እግዚአብሔር ፤ ወእሚነከሙ ሕይወተ ዘለዓለም ትርከቡ በስመ ዚአቡ ። ጌታ ኢየሱስም በደቀመዛሙርቱ ፊት ብዙ ሌላ ተአምራት አደረገ ፤ በዚህ መጽሐፍ ያልተጻፈ ። ከእነርሱም ይህ ተጻፈ ፤ ኢየሱስ እርሱ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ኾነ እናንተ ታምኑ ዘንድ ፤ አምናችሁም በስመ የዘለዓለም ሕይወትን ታገኙ ዘንድ ፤ ብሉ ጸፈ ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፱ እና ፱፩)

፪ ፡ ቀደም ሲል እንዳሳየነው በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ ፲፩ ተጥር ፳፯ በተጻፈው ቃል እንደ ተገለጸው ፤ ' አብ በስሜ የሚለከው አራትለመስ በመጣ ጊዜ ጉሉን ያስተምራችኋል ፤ እኔ የነገርኩለችሁንም ጉሉ ያሳብኻችኋል ፤ ባለው የጌታ አነጋገር ደቀ መዛሙርት የተማሩትን የሚያስታውሳቸው ገደል ማግኘት እንደሚያስፈልጋቸው ያሳየናል ። ከዚህም በቀር በትምህርት ያገኙት ጉሉ የሥራ ትርጉም የሚይዘዎት እንደ መኾኑ መጠን ፤ ይህን ደግሞ ከመላ ሕይወታቸው የሕይወት ዘመናቸው ከሥራ ፍራዳቸው በኋላ የሚያገኙት እንጂ የአንድ ቀን ትምህርት የሚያካትተው ስለማይኾን ትምህርቱን በሥራቸው ጉሉ ወደ እውነት ከሚመራቸው ፤ ለዘለዓለም ዐብርሳቸው እንዲኖር ከተፈቀደላቸው ከመንፈስ ቅዱስ እንዲማሩት ሰጠደገ ፤ ' የምነግራችሁ ብዙ ነገር አለኝ ፤ ግን ዛሬ ልትሸከሙት አትችሉም ፤ ያ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ወደ እውነት ጉሉ ይመራችኋል ፤ ' አላቸው ።

፫ ፡ እውነት ማለት ምንድነው ? እውነት ማለት የማይለወጥ ማለት ነው ። በማንኛውም አቅጣጫ ቢነገር የሚያመለክተው ከኹኔታ አለመለዋወጥን ነው ። የእውነት መንፈስ በምንል ጊዜ እርሱ ራሱ በምንም በምን የማይለወጥ ፤ ገልፈት ውላጤ የሌለበት ሕያው አምላክ ፤ የማይመረመር አምላክ ፤ ጉሉን የሚመረምር ፤ እርሱን ግን ማንም የማይመረመረው አምላክ መኾኑንና እርሱም የሚያስተምረው ትምህርት ሐሰት የማይቀላቀልበት እውነት ብቻ መኾኑን ያሳያል ። ' ወደ እውነት ጉሉ ይመራችኋል ። ' ይህ ቃል ፡ ጉሉ ፡ በማለቱ ብዙ ነገርን የሚያመለክት አይደለም ። በዚህ ስፍራ ያለው ጉሉ የሚለው ቃል የሚያመለክተን ብዛትን ሳይኾን ፍጹምነትን ፤ ጥርጣራ የሌለበት ትምህርት ማለትን ነው የሚያመለክተን ። ጉሉንተና ስንል ጠቅላላ አንድ ነገርን ለማመልከት እንጂ ብዛትን ለማመልከት አይደለምና ። በዚህ ስፍራም በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ ፲፮ ተጥር ፲፫ ፤ ' ወደ እውነት ጉሉ ፤ በማለት የተጻፈው ቃል መንፈስ ቅዱስ ደቀ መዛሙርት በሚያስተምሩት ትምህርት ሳያመነቱ ፤ ሳያሳቡኩ አንድ እውነት ብቻ እንዲያስተምሩ ይመራቸዋል ማለት ነው ። ፍጹም ጽድቅ እንደ ማለት ነው ። ይህም እውነት ከሦስቱ አካላት አንዱ አካላዊ ቃል ወልድ ዋሕድ ሰው ኾኖአልና ፤ በስውነትም ከሰው ጋር ከመዛመዱም በላይ ሰው በጥምቀት በተፈጠረለት ሥርዐት ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ በመወለድ የአብ ፤ የወልድ ፤ የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያ እንዲኾን ከጋጠሉት ፤ ከፍጻ ፤ ከቁራኝነት አድናታልና ቢዛ የኾነበት ጥልቅና ረቂቅ ምስጢር ስለ ኾነ ይህን ዐውቆ በሃይማኖት መቀበል ነው ። እዝል ቅጥል የሌለው የወንጌል አንድ እውነት ።

፪ ፡ ስለዚህ ነው ጌታ ሰው የኾነው ፤ ስለዚህ ነው የተወለደው ፤ ስለዚህ ነው ወደ ዓለም የመጣው ። ለእውነት ሊመሰክር ። ከእውነት የኾነ ጉሉ እርሱን ይሰማል ፤ እርሱ ራሱ እንደ ተናገረ ። (ዮሐ ፡ ፲፮ ፡ ፱፯)

፫ ፡ አብ ልጁን ወደ ዓለም ላከ ፤ ዓለም ሊደንበት ። እርሱም እጄ በጂ ብሉ እስከ መስቀል ሞት ታዘዘ ። በመስቀል የኾነ ሞቱንም በመቀበል ዓለም ሊደንበት ያሰበውን ቢኮኑኑን ፈጸመ ። ይህንንም ከማድረግ አስቀድሞ የሰው ልጅ የእግዚአብሔር ልጅ መኾኑን ባስተማረው ትምህርት ፤ ባደረገው ተአምራት ፤ በሠራው ምግባር ትሩፋት ገለጠ ። ያደረገውን ጉሉ ሰዎች አይተዋል ። ግን ብዙዎች አልተቀበሉትም ። በሥራው እርሱን ማመን ተስናክቸዋል ። ስለዚህም የተናገረውን ፤ የሠራውን በልባቸው የሚያሳድርላቸው ፤ በአእምሮአቸው የሚጽፍላቸው ፤ ኢየሱስ ማን መኾኑን የሚገልጽላቸው ገደል ስላስፈለጋቸው ፤ ' የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ወደ እውነት ጉሉ ይመራችኋል ፤ ' አላቸው ። ስለዚህም ከእርሱ ማለት ከመንፈስ ቅዱስ ፤ ከእነርሱ ከሐዋርያት እውነትን የተማረ ጉሉ የክርስቶስን ቃል ለመስማት የሚበቃ ኾነ ።

፬ ፡ ' ከራሱ ከጉሉ አይናገርምና ፤ የሰማውን ይነግራችኋል እንጂ ፤ ' ይላል ጌታ ። አንዳንድ የነገር ጭልፈቶች ከራሱ ወይም ከጉሉ የሚለውን ቃል ጠልፈው ፤ ነጥቀው ወይም ምክንያት ፤ ሰበብ አድርገው ከራሱ አይናገርም ማለት ምንድነው ? አያውቅም ? አይችልም ? ሌሉ ይቃጣቸዋል ። በወንጌል ይህን የመሰለ የሰውን አእምሮ የሚፈትን ቃል በሌላ ቦታም አለ ። ' ኢይክል ወልድ ገቢረ ዘእምዝሁ ወኢምንተኒ ዘእንበለ ዘርእዮ ለአብ ይገብር ፤ እስመ ገብረ ዘይገብር አብ ወልድኒ ኪያሁ ይገብር በአምሳሉ ። ወልድ ከራሱ ብቻ ምንም ሊያደርግ አይችልም ፤ ከአብ ያየውን ይሠራል እንጂ ፤ ወልድም አብ የሠራውን ያንኑ ይሰራዋል ፤ አብን መሰሉ ፤ ' የሚል ቃል አለ ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፲፱) መናፍቃን በተለይ የአይሁድና የጅሆቭ እምነት ያላቸው ፤ ሌሎችም ምስጢረ ሥላሴን ለማመን ያቃቃቸው ጉሉ ክርስቶስ እንዲህ ማለቱ ፍጡር ቢኾን ነው ፤ ዐቅመ ባይኖረው ነው እያሉ ይተቻሉ ። የጉፋቄ በሽታቸውንም ለማስተላለፍ ፤ ለማራባት ሌላውን በመነዝነዝ ያሰለቻሉ ። አንዳንድ የዋሐናችንም ያስታሉ ።

፭ ፡ ነገሩ እንዲህ አይደለም ። ጌታ በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ ፭ ተጥር ፲፱ የተጻፈውን ቃል ሲናገር ቀደም ሲል በዚህ ምዕራፍ ተ ፭ - ፱ የተገለጠውን ተአምራት ካደረገና ከሃሊኑኑን ማለት ጉሉን ቻይነኑን ፤ የሕይወት ባለቤት ፤ የሕይወት ዐዳይ ሕያው አምላክ መኾኑን ካሳየና ፤ ' አባቴ እስከ ዛሬ ይሠራል ፤ እኔም እሠራለሁ ፤ ' ካለ በኋላ ነበር ። ሠላሳ ስምንት ዓመት እንደ ተጓን ደርቆ ፤ ከዐልጋ ተጣብቆ የኖረውን ፤ ተስፋ አልባ የነበረውን በሽተኛ ፤ ' ተነሣና ዐልጋህን ተሸከመህ ሺድ ፤ ' ብሉ ይኾን በማለት ዓለምን በፈጠረበት ሥልጣን ረዳት ሳይሻ በትእዛዝ እንደ ፈወሰው ፤ ለመላው አካሉ ፍጹም ገደልና ጤና እንደ ሰጠው እየታወቀ ፤ ' ከራሴ አንዳች አላደርግም ፤ ' ብሉአል በማለት አላባ አምላክነቱን ለመካድ ወይም ለመጠራጠር መምከር ደካማነት ነው ።

፳ ፤ ይህ ከሆነ ጌታ ፤ " ወልድ ከራሱ ምንም ምን ሊያደርግ አይችልም ፤ " ብሎ ስለ ራሱ ፤ ስለ መንፈስ ቅዱስም ፤ " ከራሱ አይናገርም ፤ የሰማውን ይነግራቸዋል እንጂ ፤ " ለምን አለ የሚል ጠያቂ ካለ መልሱ ፤ በምስጢረ ሥላሴ ግብር አንድ ነው ። እግዚአብሔር በባሕርይ አንድ ፤ በአካል ሦስት ሲሆን ጭብር ፤ በክብር ፤ በሥልጣንም አንድ ነው ። ዐባብ ከልብ ከአብ ይነቃል ፤ በቃል በወልድ ይነገራል ፤ ይታዘዛል ፤ በእስትንፋስ በመንፈስ ቅዱስ ፍጹም ይሾናል ። እግዚአብሔር በአካል ሦስት ስለ ሆነ አንድ አምላክ ፤ አንድ እግዚአብሔር ነውና ፤ አብ ብቻውን ከወልድ ፤ ከመንፈስ ቅዱስ ተለይቶ ፤ ወልድ ብቻውን ከአብ ፤ ከመንፈስ ቅዱስ ተለይቶ ፤ መንፈስ ቅዱስም ብቻውን ከአብ ፤ ከወልድ ተለይቶ የሚሠራው ሥራ የለምና ፤ " ከራሱ አያደርግም ፤ ከራሱ አይናገርም ፤ " ያለ ስለዚህ ነው ። ሥራ ሹሉ የአንድ አምላክ አንድ ሥራ ነው ።

፱ ፡ " የሰማውን ደነግራችኋል እንጂ ፡ " ይላል ፡ ይህም ከላይኛው ጋር
 አንድ ነው ፡ ጌታ ራሱ በሰ ራሱ ሲናገር ፡ " ከአባቱ የሰማሁትን ፡
 ከእግዚአብሔር የሰማሁትን ፡ " እያለ ይናገራል ፡ (ዮሐ ፡ ፰ ፡ ፳፯ እና ፡)
 አንድነትን ለመግለጽ ነው ፡ የታሰበ ሥራ ሹሉ በአብ ተጀምሮ ፡ ከአብ
 መንጭቶ ፡ በወልድ ተነግሮ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ፍጻሜ የሚያገኝ መሆኑን ነው
 የሚያሰረዳን ፡ አብ ልብ ከተባለ ተናገረ ሊባል እንዴት ይችላል የሚል ጠያቂ
 ይኖራል ፡ መጽሐፍ ፡ " ወዘይነብብ ጽድቀ በልቡ ፡ በልቡም እውነትን
 የሚናገር ፡ " ይላል ፡ (መዝ ፡ ፲፱ ፡ ፭ ፡) በልብ የታሰበው በቃል ተነግሮ ፡
 በእስትንፋስ ንይል አግኝቶ ፍጻሜ ማግኘቱን ነው የሚያሳየው ፡ " ሣህሉ
 ለእግዚአብሔር መልእ ቃድረ ፡ ወበቃል እግዚአብሔር ጸንዐ ሰማያት ፡
 ወእምእስትንፋሱ አቃቃ ኩሉ ንይሉመ ፡ ወሕሊና ልዞኒ ለትውልድ ትውልድ ፡
 የእግዚአብሔር ቸርነቱ ምድርን ሞላ ፡ በእግዚአብሔር ቃል ሰማዮች ጸኑ ፡
 በአፋ እስትንፋሱም ሰራዊታቸው ሹሉ ተከናወነ ፡ የልቡ ዐባብም ለልጅ ልጅ
 ይኖራል ፡ " ሲል የአንድ እግዚአብሔር ሥራ በቃሉ ፡ በቅዱስ መንፈስ የጸና ፡
 የተከናወነ መሆኑን ያሰረዳል ፡ ይህም አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ቅዱስ አንድ
 አምላክ ተብሎ ለሚሰበከው እምነት ፡ ለሚነገረው ትምህርት ለምስጢር ሥላሴ
 የማይናወጥ መሠረት ነው ፡ (መዝ ፡ ፴፪ ፡ ፭ ፡ ፲፩ ፡)

፤ ለርሱ ራሱ ጌታ ፤ " ከአባቴ የሰማሁትን ፤ " እንዳለ ወደ ፊት ፤ " ቃልነትን ከእኔ ገንዘብ አድርጉ ይነግራችኋል ፤ " የሚል ነውና ስለ መንፈስ ቅዱስም ፤ " የሰማውን ይነግራችኋል ፤ " አለ ። እንዲሁም መንፈስ ቅዱስ ሕይወትነቱ በራሱ ከአብ ተገኝቶ የአብ ፡ የወልድ ገንዘብ እንደ ኾነ ፤ " ከአባቴ ዘንድ የምልክተሁ ፤ " እንዳለ ፤ አጥንም ቃልነት የወልድ ገንዘብ ነውና ፤ " የሰማውን ይነግራችኋል ፤ " አለ ። " ወዚያየ ይሴብሕ ውለቱ ፤ ለርሱ እኔን ያከብራል ፤ ይገልጻል ። እስመ እምዚአየ ይነሥእ ወይንግረዝሙ ፤ ቃልነትን ከእኔ ገንዘብ አድርጉ ይነግራችኋልና ፤ " ይላል ። ሰዓቲቱ አሰደናቂ ሰዓት ናት ። አብ ወልድን ፡ መንፈስ ቅዱስን የሚገልጽባት ፤ ወልድ አብን ፡ መንፈስ ቅዱስን የሚገልጽባት ፤ መንፈስ ቅዱስም አብን ፡ ወልድን የሚገልጽባት ። ጌታ ሲጠመቅ ፡ መንፈስ ቅዱስ በራሱ ላይ ሲወርድ ፡ አብ ፤ " የምወደው ልጄ ይህ ነውና ለርሱን ሰሙት ፤ " ብሎ ሲመሰክር ፤ አብ ራሱን ፡ ልጁን ፡ መንፈስ ቅዱስን ገሰጸ ።

፲፩ ፡ ወልድ ፡ * እኔ አባቴን አከብራለሁ ፡ ትምህርቴ የእኔ
 አይደለችም ፤ የአባቴ ፍት ፡ ከአባቴ የሰማሁትን ነግረኝልኝለሁ ። * (ዮሐ ፡
 ፮ ፡ ፲፮ ። ፮ ፡ ፵፪ ። ፲፭ ፡ ፲፭ ።) * ከአብ የሚወጣ የእውነት መንፈስ ፡ *
 (ዮሐ ፡ ፲፭ ፡ ፳፮ ።) ብሉ ሲያስተምር ራሱን ፡ አብን ፡ መንፈስ ቅዱስን
 ገልጾአል ። መንፈስ ቅዱስም በጽርዕ ጽኑን በቅዱስ ዲፕሮስ እፍ የተናገረውን
 ገልጾ ለዓለም ሲያስተምር አብን ፡ ወልድን ፡ መንፈስ ቅዱስን ራሱን ገልጾአል ።
 (ዮሐ ፡ ሥራ ም ፡ ፪ን በሙሉ አንብብ ።)

፲፮ ፡ ይህን ምስጢር ጌታ በመጽሐፈ ኪዳን ሰፋ አድርጎ ገልጸታል ። ቃሉም እንዲህ ይላል ። " አእኩተከ አብ ፤ አብ አመሰግግህህ ። አኮ በዝንቱ ከናፍር ውዳዳት ወእኮ በልሳነ ሥጋ ዘባቲ ጽድቅ ወሐሰት ይወፅእ ወኢ በዝ ቃል ዘከኪነ ነፍሱት ግብር ይትገበር ፤ ከላይና ከታች በሚጋጠሙ ከንፈሮች ፤ እውነትና ሐሰት በሚፈረሩትባት የሥጋ ምላስ ፤ በሥጋዊ ፅውቀት ሥራ በሚሠራበት በዚህ ቃል አይደለም ። አላ በዝቡ ቃል ፤ በዚያ ቃል ነው እንጂ ። አእኩተከ ንጉሥ ፤ ንጉሥ ሆይ አመሰግግህህ ። ዘብከ ይትወድቅ ለኩሉ እንተ ኢትትወድቅ ወእንተ ኢትመጽእ ውስተ መናፍስት ዘሥጋ ፤ በእንተ ለጥሉ በሚታወቀው በዚያ ቃል ፤ በማትመረመረው ፤ በሥጋዊ ሕሊና በማትታሰብው ምስጢር ። ዘበፅዝነ ሥጋ ኢተገልፍ ወእንተ በዓለም ኢህለውት መበምድር ኢትትንደግ ፤ በሥጋዊ ጆሮ በማትነገር ፤ በዚህ ዓለም በሌለች ፤ በምድር በማትወሰን ምስጢር ። አላ በዝ ቃል ዘጠልፅኪ መንፈስ ዘበከ ለባሕርቲትከ ይትናገር አብ ። አባት ሆይ በእኛ ህልውና ያለ መንፈስ ቅዱስ ለእንተ ብቻ በሚናገርበት በዚያ ቃል ነው እንጂ ። " ብሉ ቃልነት አብ ፤ መንፈስ ቅዱስ የሚነጋገሩበት የወልድ ገንዘብ መሾንንና ያም እርሱ ራሱ መሾንን ገልጾ እንዳሰረጸ ፤ ከዚህም ፤ " ወኪያየ ዩሴብሕ ውእቱ እስመ እምዚአየ ይነሥእ ወይነግረከሙ ። እርሱ እኔን ይገልጻል ፤ ያከብራል ፤ ቃልነትን ከእኔ ገንዘብ አድርጎ ይነግራችኋልና ። " አለ ።

፲፫ ፡ እርሱ ፡ " ቅዱስ አባት ሆይ በስምህ ጠብቃቸው ፡ " ብሎ ሲናገር ፡ በሌላ የትምህርት ጊዜም ሹሉ ባስተማረው ትምህርት ፡ " አባቴን አከብራለሁ ፡ " ያለውን ቃል እንደ ገለጸ ፡ " ዘኢይክል ዓለም ነሣሊቶ ፡ ዓለም ሊቀበለው ፡ ገንዘብ ሊያደርገው የማይቻለው የእውነት መንፈስ ። መንፈስ ጽድቅ ዘይወፅኦ እምብ አብ ፡ ከአብ የሚወጣ የእውነት መንፈስ ። ወመጸኦ ውሉቱ ይዛለፍ ለዓለም በእንተ ጋጢአት ወበእንተ ጽድቅ ወበእንተ ኩነኔ ። በእንተ ጋጢአትሰ እስመ ኢሐምን ብዩ ። ወበእንተ ጽድቅኔ እስመ እነ ኢሐውር ገብ አብ ወኢትሬአዩኔ እንከ ። ወበእንተሰ ኩነኔ እስመ ደትኳንን መልእክ፡ ለዝንቱ ዓለም ። እርሱም በመጣ ጊዜ ዓለምን ስለ ጋጢአት ፡ ስለ እውነት ፡ ስለ ፍርድ ይዘልፈዋል ፤ ይከራከረዋል ። ስለ ጋጢአት በእኔ አላመኑምና ፤ ስለ ጽድቅ እኔ ወደ አብ እጼዓለሁና ፤ እንገዳህ ወዲህም አታዩኝምና ነው ። ስለ ፍርድም የዚህ ዓለም ገዥ ይፈረረብታልና ነው ፡ " በሚል አነጋገር መንፈስ ቅዱስ ማን ወይም ምን መሆኑን ገልጾ ፡ በእርሱ የማያምነውን ዓለም እንደሚዘልፈው ፡ ተአምራት በማድረግም እንደሚከራከረው ፡ ለአማኞቹም እርሱ ወደ አብ መጼዱን ፡ በዚህ ዓለም በሥጋ ተገልጦ በዘፈቀደ ሊያገኙት እንደማይችሉ እንዲያምኑ ፡ እንዲረዱ የሚያደርጋቸው መሆኑን ፡ በዘመነ ሐዲስ ኪዳንም

በማንኛውም አትሞሜ ሰውን የሚፈታተን ሰይጣን በቤተ ክርስቲያን ሥልጣን የሚፈረድበት ፡ አንተ መንፈስ ርኩስ ውጣ እየተባለ የሚገመጽበት ጊዜ በእርሱ ገይላ ግለት በመንፈስ ቅዱስ ገይላ መምጣቱን በማብራር መንፈስ ቅዱስን አክብሮታል ፡ ለግለሰብ ገልጾታል ።

፲፮ ፡ ጉዳዩን ሌላ ጊዜ በሌላ መጽሐፍ በስፋት የምመለስበት ብዥንም አንድ ትዝታ እዚህ ላይ ላስታውስ ። የእስላም ጸሓፊዎች ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ እውነት መንፈስ ፡ ዓለም ሊቀበለው ስለማይችለው መንፈስ ፡ ከአብ ስለሚወጣው መንፈስ ፡ በክርስቶስ የማያምነውን ዓለም ስለሚዘልፈው መንፈስ ስለ መንፈስ ቅዱስ የተናገረውን ፡ በየሐንስ ወንጌል ምዕራፍ ፲፮ ቀጥር ፯ የተጻፈውን የክርስትና ሃይማኖት ትምህርት ለመሐመድ እንደ ተነገረ አድርገው የጸፉትን መጽሐፍ አይቻሉ ። እንዳልኩት እዚህ ብዙ አልናገርም ። ገን ቢቻል እነርሱም እንዲጠጡበት ዐሳብ እሰጣለሁ ። ይዘልጡን ገን ምእመናን በዚህ መጽሐፍ ምክንያት እንዳይሰጡ አስጠነቅቃለሁ ። ምክንያቱም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ጸራትሊጦስን እልክላችኋለሁ በሚል ቃል ብቻ አልተወሰነም ። እስላሞች ጸራትሊጦስ የሚለው ቃል ትርጉሙ የሚያጽናና ግለት ነውና ብለው አሕመድ ወደሚል ቃል ሲለውጡትና ያንንም ለመሐመድ ሊሰጡ ይፈልጋሉ ። ሞኝነት ነው ። ክርስቶስ ጸራትሊጦስ ያለውን ከአብ የሚወጣ የእውነት መንፈስ ነው ብሉኦል ። መሐመድ መንፈስ ነው ካሉ ካዋጣቸው ክርክሩን ሊቀጥሉ ይችላሉ ። ሥጋ ከኾነና ይህንን ካመኑ ግን ከፋቱ በትርቡ ይመለሱ እላለሁ ። ወደ ጀመርኩት እመለላለሁ ።

፲፩ ፡ ኩሉ ዘዋ ለአቡዩ ዚአየ ውእቱ ወበእንተዝ እብላከሙ እምዚአየ ይነሥእ ወይሃገረከሙ ። ለአባቴ ያለው ኹሉ የእኔ ነው ፡ ስለዚህም ከእኔ ይነሣና ወይም ገንዘብ ያደርግና ይነግራችኋል አልኳችሁ ፡ ይላል ። ቀደም ሲል በሰፊው አይተነግሩም ። ወልድ ከራሱ ምንም ምን ሊያደርግ አይችልም ፡ መንፈስ ቅዱስ ከራሱ አይናገርም የሚውን ቃል ባብራራሁበት ክፍል (ቀጥር ፮ እና ፱ን ይመለከታል) እንዳሳየሁት ፡ የምስጢር ሥላሴን ፍጹምነት ፡ በአካላት የባሕርይ ፡ የግብር መለያየት አለመኖሩን ፡ በባሕርይ ፡ በሥልጣን ፡ በግብር ፡ በክብር እንደ መኾናቸውን ያሳያል ። ለአባቴ ያለው ኹሉ ፡ ይላል ። ለአባቱ ያለው ቅንድን ነው ? አዎ ፡ አባቱ (እግዚአብሔር) ልብ አለው ፡ ያሰባል ፡ ይመከራል ፡ ያውቃል ፡ ያሰበውን ፡ የመከረውን የሚገድበው የለም ፡ ለዘላለም ይኾናል ፡ ይኖራል ፡ ይሠራል ። አባቱ ዲዳ አይደለም ፡ ቃል አለው ፡ ይናገራል ፡ የፈቀደውን ይሠራል ፡ ይፈጥራል ፡ ያመጣል ፡ ያሳልፋል ፡ በቃሉ ይኾን ያለውን ኹሉ ያደርጋል ፡ ቃሉም አካላዊ ወልድ ዋሕድ ሲኾን እርሱም ሰው የኾነው ፡ በሥጋ የተገለጸው አምላክ ኢየሱስ ክርስቶስ ዐማኑኤል ነው ። በቃልነት ከእርሱ በመገኘቱ ተወላደ ይባላል ፡ በአካል ስሙ ወልድ ይባላል ። የምወደው ልጄ ይህ ነው ፡ ሲል በየርዳናስ ፡ በደብረ ታቦር የመሰከረለት እርሱ ነው ልጄ ። ዓለም ያልተቀበለው ይህንን ነው ። አባቱ ሞት የማይስማማው ፡ ሞት ፡ ጎልፈት ፡ ውላጤ የሌለበት ፡ የሕይወት ባለቤት ፡ ሕይወት ፡ እስትንፋስ ያለው ሕያው ነው ፡ ሕይወቱ ፡ እስትንፋሱም ሕያው ማጎየዊ መንፈስ ቅዱስ ነው ። በዚህ መንፈስ ዓለምና በውስጡ ያለው ኹሉ ተከናውኖ ፡ ሕይወት አግኝቶ ፡ ጸንቶ እስከ ጊዜው ይኖራል ። በዚህ መንፈስ እስከ ጊዜው ሳይለወጥ ኾኖ እንዲኖር የተፈጠረው ክፍል ደግሞ የሚያልፈው

እያለፈ ፡ ዐዲሱ ባለፈው እየተተካ እንዲኖር የኾነው ፡ የሚኾነው በዚህ መንፈስ ቅዱስ ገይላ ነው ፡ በዚህ የእግዚአብሔር እስትንፋስ ነው ። የእግዚአብሔር ቸርነት ምድርን ምላ ፡ በእግዚአብሔር ቃል ሰማዮች ጸኑ ፡ ከእፋ በሚወጣ እስትንፋሱም ሰራዊታቸው ኹሉ ተከናውኑ ፡ ተብሎ በእግዚአብሔር ቃል የተነገረ ፡ የተጻፈ ስለዚህ ነው ። (መዝ ፡ ፱፪ ፡ ፭ እና ፮ ።)

፲፯ ፡ በክርስትና ሃይማኖት አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ቅዱስ አንድ አምላክ የሚባለው በዚህ መሠረት ነው ። እግዚአብሔር ልብ አልባ አይደለም ፡ ያሰባል ፡ ያውቃል ፡ ልብ አለው ፡ ለባዊ ነው ። እግዚአብሔር ቃል አልባ አይደለም ፡ ይናገራል ፡ ይሠራል ፡ ቃል አለው ፡ ነባቢ ነው ። እግዚአብሔር ሕይወት አልባ አይደለም ፡ ሕይወት አለው ፡ ሕያው ፡ ማጎየዊ ነው ፡ ያሰበውን ፡ የተናገረውን ይፈጽማል ፡ ያሰበውን ፡ የተናገረውን ፡ የፈጸመውን የሚገድብ ፡ እንዳይፈጸም ሊያደርግ የሚችል ፡ የሚከላከል የለም ። እንግዲህ በዚህ ዐልር በአንድነቱ ፡ በሦስትነቱ ላይ ቀልዳ ቀልድ የሚያበዛ ፡ ሊተች ፡ ሊያታልል የሚሞክር ቢኖር ከጌታው ጋር ይፈረድበታል ። ጌታውም በፈቃዱ መልእክተኛ ኾኖ የሚያገለግለው ሰይጣን ነው ። እናንተ የተረገማችሁ ከእኔ ራቁ ፡ ለሰይጣንና ለመልእክተኞቹ ወደ ተዘጋጀው ወደ ዘለዓለም እሳት ኺዱ ፡ የሚል ቃል አለና ። (ማቴ ፡ ፩፭ ፡ ፱፩ ።) ጆሮ ያለው ይስማ ! ስለዚህም ጌታ እርሱ ራሱ በቃልነቱ በአብ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ህልው ፡ የአብ ፡ የመንፈስ ቅዱስ ቃል ፡ ገንዘብ እንደ ኾነ ፡ መንፈስ ቅዱስም በእስትንፋሱ ፡ በሕይወትነቱ በአብ ፡ በወልድ ህልው ፡ የአብ ፡ የወልድ እስትንፋስ ፡ ሕይወት ፡ ገንዘብ ስለ ኾነ ፡ ለአብ ያለው ኹሉ የእኔ ነው ፡ ስለዚህም ከእኔ ነሥቶ ኹሉንም ይነግራችኋል አልኳችሁ ፡ አለ ።

፲፮ ፡ እንግዲህ ሥጋዊ ጆሮ ሊሰማው ፡ ሥጋዊ ልብ ሊያሰላስለው ፡ ሊያወጣ ሊያወረደው እንደ ዘመኑ ቋንቋ ሊያመሰግናው ፡ ሥጋዊ እንደበት ሊናገረው ፡ ሊተቸው ፡ ሊያነበንበው የማይቻለው የክርስትና ሃይማኖት ትምህርት ጥልቅ ረቂቅ ስለ ኾነ ፡ ወልድ ለወደደው ይገልጥለታል ፡ እንደ ተባለ እርሱ በመንፈስ ቅዱስ የገለጠለት ካልኾነ ፡ (ማቴ ፡ ፲፩ ፡ ፩፮ ።) እንዲሁም ፡ መንፈስ ቅዱስ ካደረበት ሰው በቀር ኢየሱስን እግዚአብሔር አምላክ ብሎ ማመን የሚቻለው የለም ፡ እንደ ተባለው (፩ ቆሮ ፡ ፲፪ ፡ ፫ ።) መንፈስ ቅዱስ የገለጠለት ካልኾነ በስተቀር የክርስትና ሃይማኖት ትምህርት አይመረመርም ። ያለዚያም ምልክት እንደሚኾን ፡ ፍልስፍና እንደሚጠይቁ ወገኖች እንደሚመስላቸው ፡ ክርስቶስ ሰው የኾነ አምላክ ነው ፡ የሰው ልጅ ፡ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ፡ መከራ መስቀልን ተቀብሎ ሰውን ተቤኾቶአል ፡ ሰውንና እግዚአብሔርን አስታርቋል ፡ በመስቀሉ ሰላም አድርጓል ፡ በመስቀል ላይ ባፈሰሰው ደሙ በሰውና በእግዚአብሔር መሀከል የነበረውን የጥል ግድግዳ አፍርሷል ፡ ሰውንና እግዚአብሔርን አዛምኗል ፡ አዋሕኗል ፡ በማለት ከቤተ ክርስቲያን የሚሰጠው ትምህርት ለዓለም እንደ ሞኝነት ይኾናል ። ይህም ቢኾን የክርስቶስ የመስቀሉ ነገር በዓለም በማያምኑት ዘንድ ስንፍና ይምሰል እንጂ ለእኛ ለአመነው ፡ በስሙ ፡ በደሙ ድኅነትን ለአገኘነው የእግዚአብሔር ገይላ ነው ፡ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ገይላ ፡ የእግዚአብሔር ጥበብ ነውና ስለዚህ ሰው ኹሉ በእርሱ እንጂ በሌላ

አይመካ :: (፩ ቆሮ : ፩ : ፲፮ - ፴፩ ::) እውነት ይህች ናት : ብትመርርም ብትጣፍጥም ለውጥ የላትም : እንቀበላት ::

ምዕራፍ : ዐሥራ : አንድ ::

ክርስትና ::

“ ወቀርቦ እግዚእ ኢየሱስ ወተናገሮው እንዝ ይብል ተውህቦ ሊተ ኩሉ ኩነኔ ሰማይ ወምድር :: ሐሩ ወመሀሩ ኩሉ አሕዛብ : ወእንዝ ታጠምቅም በሉ በስመ ኦብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ :: ወመሀርም ይዕቀቡ ኩሉ ዘእዘዘኩክሙ ወናሁ እነ እሄሉ ምስሌክሙ በኩሉ መጥል እስከ ገላቀተ ዓለም :: ጌታ ኢየሱስም ቀርቦ ሥልጣን ጉሉ በሰማይና በምድር ተሰጠኝ ሲል ተናገራቸው :: ሓዱና አሕዛብን ጉሉ አስተምሩ : ስታጠምቁአቸውም በስመ ኦብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ በሉ :: ያዘዘኩአቸውም ጉሉ እንዲጣበቁ አስተምሩአቸው : እኔም እስከ ዓለም ፍጻሜ በዘመኑ ጉሉ ከእናንተ ጋር እናራሲሁ :: ” (ማቴ : ፳፭ : ፲፭ - ፳ ::)

“ ወደቤሉሙ ሐሩ ወስተ ኩሉ ዓለም ወስበኩ ወንጌላ ለኩሉ ፍጥረት :: ዘእምን ወዘተጠምቀ ይድገን : ወዘስ እእምን ወዘእተጠምቀ ይደገን :: ወዛቲ ተአምር ለእለ አምኑ በስምየ ትተልም :: በስመ ዚአየ አጋንንተ ያወፅኡ ወበካልእ ላላን ይትናገሩ ሐዲሳት :: ወአራዊተ ምድር ይእዝቡ በእደቂሆሙ : ወአለቦ ዘየገሰሙ :: ወዘሂ ይቀትል ሕምዝ ለእመ በልዑ ወስትዩ አለቦ ዘይነክዩሙ : ወዲበ ድውያን እደቂሆሙ ትናብሩ : ወይሜጥኑ : ወእመንቱሂ ይትፈውሉ :: ወእግዚእነሱ ኢየሱስ እምድገረ ተናገሮሙ ዐርገ ውስተ ሰማይ : ወነበረ በየማን እግዚአብሔር አቡሁ :: ወወሂእሙ እመንቱ ሰበኩ በኩላሄ እንዝ እግዚእ ይረድእ ወቃሉ ያጸገዕ በተአምር ዘይተሉ :: እንዲህም አላቸው : ወደ ዓለም ጉሉ ሓዱ : ለፍጥረትም ጉሉ ወንጌልን ሰበኩ :: ያመነ የተጠመቀ ይድናል : ያላመነ ያልተጠመቀ ግን ይፈረድበታል :: ይህች ተአምር (ምልክት) በስሜ የሚያምኑትን ትከተላቸዋለች : በስሜ አጋንንትን ያወጣሉ : በሌላም ቋንቋ አዳዲስ ነገርን ይናገራሉ :: የምድር አራዊትን በእጃቸው ይይዛሉ : የሚገዳቸው ነገር የለም : የሚገድል መርዝ ቢበሉ ቢጠጡም የሚነካቸው የለም : በድውያን ላይም እጃቸውን ይቁናሉ : ይዳስሳሉ : ድውያንም ይፈውሳሉ :: ጌታ ኢየሱስም ይህን ከነገራቸው በኋላ ወደ ሰማይ ዐረገ : በአባቱ በእግዚአብሔር አብ ዕሪና ተቀመጠ :: እነርሱም ወጥተው ጌታ እየረዳቸው ቃሉንም በማይቋረጥ ተአምራት እያጸናላቸው በአራቱ ማዕዘን አስተማሩ :: ” (ማር : ፲፮ : ፲፭ - ፳ ::)

“ ወአውሥእ እግዚእ ኢየሱስ ወደቤሉ እማን እማን አብለከ ዘኢተወልደ ዳግመ ኢይክል ርእዮታ ለመንግሥተ እግዚአብሔር :: ወደቤሉ ኒቆዲሞስ እር ይክል ብእሲ ዳግመ ተወልዶ እምድገረ ልሀቀ : ይክልን በቂአ ውስተ ከርሠ እሙ ይትወለድ ዳግመ :: ወአውሥእ እግዚእ ኢየሱስ ወደቤሉ እማን እማን አብለከ ዘኢተወልደ ዳግመ እማይ ወእመንፈስ ቅዱስ ኢይክል በቂአ ውስተ መንግሥተ እግዚአብሔር :: እስመ ዘተወልደ እምሥጋ ሥጋ

ውእቱ : ወዘተወልደ እመንፈስ መንፈስ ውእቱ :: ወበእንተ ዝንቱ ኢታንክር : እስመ እቤለከ ሀለወክሙ ትትወለዱ ዳግመ :: እስመ መንፈስ ገብ ፈቀደ ይነፍሳ ወቃሉ ትሰምዕ ወኢተአምር እምገብ ይመጽእ ወገዝሂ የሐውር : ከማሁ ውእቱ ኩሉ ዘይትወለድ እመንፈስ ቅዱስ :: ጌታ ኢየሱስም መልሶ እውነት እውነት አልሀለሁ : ዳግመኛ ያልተወለደ የእግዚአብሔርን መንግሥት ለማየት አይችልም አለው :: ኒቆዲሞስም ሰው ከሸመገብ በኋላ ዳግመኛ መወለድ እንደ ምን ይችላል : ዳግመኛ ይወለድ ዘንድ ወደ እናቱ ማሕፀን ተመልሶ መግባት ይችላልን አለው :: ጌታ ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አለው : እውነት እውነት አልሀለሁ : ዳግመኛ ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ ያልተወለደ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ አይችልም :: ከሥጋ የተወለደ ሥጋ ነውና : ከመንፈስ የተወለደም መንፈስ ነውና :: ስለዚህም ዳግመኛ ልትወለዱ ይገባችኋል ስለ አልኩህ አታድንቅ :: ነፋስ ወደ ወደደው ይነፍሳልና : ድምፁንም ትሰማለህ እንጂ ከየት እንደሚመጣ ወዴት እንደሚገባ አታውቅም : ከመንፈስ ቅዱስም የሚወለድ ጉሉ እንዲሁ ነው :: ” (ዮሐ : ፫ : ፭ - ፳ ::)

፩ : ክርስትና የክርስቶስ መኾን : በክርስቶስ መኾን ማለት ነው :: ክርስቶስ ማነው ? እርሱስ በምን ይታወቃል ? የክርስቶስ የኾነስ በምን ይታወቃል ? ክርስቶስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ : የእግዚአብሔር ቃል ነው :: ከእግዚአብሔር ለሰው የተላከ መድኃኒት : መድገን (አዳኝ) ነው :: መጽሐፍ : “ ፈነወ ቃሉ ወአሕየምሙ ወአድገናሙ እምተሙ :: ቃሉን ላከ ፈወሳቸው : ከሞታቸውም አዳናቸው :: ” (መዝ : ፲፮ : ፩ ::) “ ዘይፈኑ ቃሉ ለምድር : ወፍጡን ይረወጽ ነቢሱ :: ቃሉን ወደ ምድር ይልካል : ትእዛዙም ፈጥሮ ይደረጋል :: ” (መዝ : ፲፱፮ : ፩ ::) እንግዲህ ቃሉ ሰው ኾነ :: ሰዎችንም ተቤግቸው : ከሞትም አዳናቸው ::

፪ : እናስተውል :: ቃሉን ላከ ፈወሳቸው : ከጥፋትም አዳናቸው :: ቃሉን ለምድር ይልካል : ትእዛዙም ፈጥሮ ይደረጋል :: ጌታ : “ አባቴ ላከኝ : እኔ ፈቃዴን ላደርግ አልመጣሁም :: እርሱ ላከኝ እንጂ እኔ በራሴ የመጣሁ አይደለሁም : ” ብሉ ሲናገር (ዮሐ : ፮ : ፴፭ :: ፳ : ፶፪ ::) ጌታ አሽከሩን : አባት ልጄን በበላይነት : በቅድሚያ እምና እንደሚልከው : እንደሚያዝዘው ዐ ይነት አይደለም :: አባት ልጄን ቢልከው ምናለበት እያሉ ደፍረው የሚናገሩ ሞቸች አሉ :: ምናለበት ብሉ ነገር የለም :: የተሳሳቱ ናቸው :: አብ የላከ ቃሉን ነው : ቃሉ የተባለም ልጄ ነው :: ባለመቀዳደም ከእርሱ የተገኘ አካላዊ ስለ ኾነ ልጄ ነው :: ስለዚህ ቃል : ወልድ ይባላል :: መጽሐፍትም በጠሕርያዊነቱ ቃሉ : በአካላዊነቱ ወልዱ ይሉታል :: ስለዚህ እግዚአብሔር እንድ ልጄን ወደ ዓለም ላከ ቢባል ቃሉን ላከ ከማለት የተለየ አለመኾኑን ልናውቅ ይገባል :: እኛ ቃላችንን ስንልክ ከእኛ በኋላ የተገኘውን አይደለም :: እኛ ስንገኝ የተገኘውን ነው :: ያ ቃልም መልእክት እንጂ ተላላኪ አይደለም :: ልጃችንን ስንልክ ደግሞ ያ ልጅ ተላኪ እንጂ መልእክት አይደለም :: ስለዚህም በእግዚአብሔርና በእኛ መካከል ያለው ሥርዐት ልዩ መኾኑን : እጅግ በጣም የተራራቀ መኾኑንም ልናውቅ : ልንረዳ ይገባል :: “ ቃል : ልጅ የሚሉትን ቃላት : እግዚአብሔር ቃሉን ላከ : ልጄን ላከ የሚሉትንም የንግግር መሥመርች በየመልካቸው ማጥናት ቢገባ ይህ ሳይደረግ ላከ : ተላክ በሚለው ቃል ሰበብ ብቻ ልጄን ቢልከው ምናለበት እያሉ መተቸትና መልእክተኛ ነው እያሉ ማውራት

ጥንት ፡ ከዚያም ሀልፍ ጥፋት ነው ። እግዚአብሔር ዓለምን ሊያድንበት ወደ ዓለም የላከው ገያል ቃሉን ነው ። እርሱም የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ሊኖሩበት ክርስቶስ ነው ።

፫ ፡ ቅዱስ ዮሐንስ ወንጌላዊን እንሰማው ። “ ቀዳሚሁ ቃል ውለቱ ፣ ወውለቱ ቃል ። እግዚአብሔር ውለቱ ፣ ወእግዚአብሔር ውለቱ ቃል ። ወከማሁ ቀዳሚሁ እምቀዳሙ ገብ እግዚአብሔር ውለቱ ። ወቦቱ ኩሉ ኮነ ፣ ወዘእንዘሌህሰ አልቦ ዘኮነ ወኢምንትኒ እንዘ ኮነ ። ያ ቃል ቀዳማዊ ነው ፣ ያ ቃል በእግዚአብሔር ለብ ዘንድ ነበረ ፣ ያ ቃል እግዚአብሔር ነው ። እንዲሁም ቀዳማዊ ቃል አስቀድሞ በእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ዘንድ ነበረ ። በእሱም ኹሉ ተፈጠረ ፣ ያለ እርሱ ቃልነት የተፈጠረ የለም ፣ ከተፈጠረው ኹሉ ምንም ምን ቢኾን ፣ “ ይላል ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፩ - ፫ ።) ያ ቃል ቀዳማዊ ነው ሲል ቅዱስ ዮሐንስ የጠቀሰው መሴ ፣ “ በቀዳሚ ገብረ እግዚአብሔር ሰማየ ወምድረ ። እግዚአብሔር በቀዳማዊ ቃሉ ሰማይንና ምድርን ፈጠረ ፣ “ ሲል ያመለከተውን ነው ። (ዘፍ ፡ ፩ ፡ ፩ ።) ግእዙ በቀዳሚ ይላል ። ዐማርኛው በመጀመሪያ ብሉታል ። ትክክሉ የግእዙ ነው ። አትኩረን ካስተዋልነው ሰማይ ከነግሱ ፣ ምድር ከነልብሱ የተገኙ በአንድ በዚያው ቅጽበት እግዚአብሔር በገያል ቃሉ ይኹን ሲል በእዘዘው ትእዛዝ ነው ። ቀተሉ የተገኙት ፍጥረታት ኹሉ ምንም እንኳ ዐዲሶች ቢኹ መገኘታቸው እንደ መወለድ ያኸል ኾኖ ሊገመገም የሚችል ነው ። ስለዚህም መጽሐፍ የተገለጹበትን ቀን አንድ ፣ ኹለት እያለ እስከ ሰባት ቢቁጥርም ኹኔታው ግን ሰማይን ምድርን ፈጠረ ባለው ሊጠቃለል የሚችል ነው ። ስለዚህ በቀዳሚ ያለው የግእዙ ቃል ዮሐንስ ቀዳሚሁ ያለውን የሚያንጽር ስለ ኾነ ወንጌላዊ ቀዳሚሁ ሲል ያነበበው መሴ በቀዳሚ ያለውን እንደ ኾነ አያጣራጥርም ። ስለዚህ ፣ “ ወቦቱ ኩሉ ኮነ ። ኹሉ በእርሱ ኾነ ፣ “ ሲል አረጋገጠ ።

፬ ፡ ቀተሉም ፣ “ ወውለቱ ቃል ሥጋ ኮነ ፣ ወንደረ ሳዕሌነ ፣ ወርእኒ ስብሐቲሁ ከመ ስብሐት አሐድ ዋሕድ ለአቡሁ ፣ ዘምሉእ እጋ ወጽድቀ ወሞገሰ ። ያ ቃል ሥጋ ኾነ ፣ በእኛም ዐደረ ፣ ከብሩንም አየነ ፣ እንደ አንድ እግዚአብሔር ክብር ፣ ለአባቱ አንድ ነው ፣ እጋን ፣ ጽድቅን ፣ ሞገስን የሞላ ነው ፣ “ ብሏል ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፲፬ ።) “ ያ ቃል ቀዳማዊ ነው ፣ ቃል በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ፣ ቃል እግዚአብሔር ነው ። አስቀድሞ በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ፣ “ ያለውን ፣ “ ያ ቃል ሥጋ ኾነ ፣ “ በማለት አካላዊ ቃል ሰው ኾኖ በሥጋ መገለጹን አስረድቶአል ። ሰው ኾኖ በመገለጹም ፣ “ እንደ አንድ እግዚአብሔር ክብር ጌትነቱን አየን ፣ “ ሲል ባሕርዩ ያልተለወጠ ፣ ክብሩ ያልተቀነሰ መኾኑን ያሳያል ። “ ዋሕድ ለአቡሁ ፣ ለአባቱ አንድ ነው ፣ “ ይላል ። ይህንንም በምዕራፍ ፩ በቀጥታ ፲፮ ላይ ፣ “ ለእግዚአብሔርስ አልቦ ዘርእየ ግሙራ አላ ወልድ ዋሕድ ዘሀሉ ውስተ ሕፃነ አቡሁ ውለቱ ነገረን ። እግዚአብሔርን ከቶ ያየው የለም ፣ በአባቱ እቅፍ ያለ አንድ ልጅ እርሱ ነገረን እንጂ ፣ “ ብሉ አንድ ቃል አንድ ልጅ ፣ አንድ ልጅም አንድ ቃል መኾኑን ያረጋግጣል ። እንግዲያ ቃል የተባለ ልጅ ፣ ልጅ የተባለም ቃል ከኾነ ሥርዐቱ ከሰው ሥርዐት የተለየ ነውና በምንናገረው ኹሉ ከእግዚአብሔር ቃል ውጪ ከኼድን ስለሚፈረድብን እንጠንቀቅ ።

፭ ፡ በባሕርዩ ከአባቱ የማይለይ አንድ ፣ በክብሩ ፣ በጌትነቱ ከአባቱ የማያንስ አንድ ፣ መንትያ ፣ ኹለተኛ የሌለው አንድ ፣ መጽሐፍት የሚያስተምሩን ይህንን ነው ። ስለዚህ መጽሐፍት እንደሚነግሩን እግዚአብሔር የላከው በቃልነት የወለደውን አካላዊ ቃል ልጁን ነውና ላከ ተላክ በሚለው አነጋገር ምክንያት መጠላጠፍ አለመኖሩን ፣ ገንግሩ የሚያስረዳው የፈቃድን አንድነት መኾኑን ልናውቀው ይጣል ። ወንጌላዊ ዮሐንስ ትምህርቱን በጀመረው ለመጨረስ ፣ “ እጋን ፣ እውነትን ፣ ሞገስን የሞላ ነው ፣ “ ይላል ። እጋ ሲል ለዓለም ቢዛ ኾኖ መሰጠቱን ፣ እውነት ሲል ቢዛነቱ በእውነተኛ ፈቃድ መፈጸሙን ፣ ሕግም ፣ ሞት የምትሐት አለመኾኑን ፣ ሞገስ ሲል በመስቀሉ ሰውን ከእግዚአብሔር ማስታረቁን ያሳየናል ። እነዚህ ሦስት ነገሮች የግል ገንዘቦቹ ስለ ኾኑ “ ዘምሉእ “ አለ ።

፮ ፡ እጋ ፣ ቢዛ ኾኖ ስለ መሰጠቱ ፣ “ ወአንስኬ መጽእኩ ከመ ይርከቡ ሕይወተ ዘለዓለም ። እኔ ግን የዘለዓለም ሕይወትን ሊያገኙ መጣሁ ። “ (ዮሐ ፡ ፲ ፡ ፲ ።) “ ወበእንቲአሆሙ እነ ለልዩ እቁድስ ርእሰየ ከመ ይኩኑ እመንታሂ ቅዱሳን በጽድቅ ። ስለ እነርሱ እኔ ራሴ ራሴን እቀድሳለሁ ፣ እነርሱም በእውነት ቅዱሳን ይኹ ዘንድ ፣ “ ብሉአል ። (ዮሐ ፡ ፲፮ ፡ ፲፱ ።) ቃሉን ለመፈጸም ፣ “ ወበከመ የአምረኒ አብ እነኒ እአምር ለአብ ፣ ወእሚጡ ነፍስየ ቢዛ አባግዕየ ። አብ እኔን እንደሚያውቀኝ እኔም አብን ዐውቀዋለሁ ፣ ለበነጅም ቢዛ አድርጌ ራሴን ዐሳልፈ እሰጣለሁ ፣ “ ብሉአል ። ይህንንም ለመፈጸም ፣ “ ተፈጸመ ኩሉ ፣ ኹሉ ተፈጸመ ፣ “ ካለ በኋላ ፣ “ ራሱን በመስቀል ላይ ወደ ቀኝ ዘንበል በማድረግ ነፍሱን ሰጠ ፣ “ ይላል ወንጌል ። (ዮሐ ፡ ፲፱ ፡ ፱ ።) እንግዲህ በዚህ ነው ዕርቅ የተገኘው ። ላከ ፣ ተላክ የተባለም ፣ የሚባልም ስለዚህ ነው ።

፯ ፡ እንደ ዮሐንስ ወንጌላዊ ኹሉ ፣ “ መንፈስ ቅዱስ ከሰማይ ወርዶ በራሱ ላይ ሲያርፍበት አይቼአለሁ ፣ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ኾነ ምስክሩ እኔ ነኝ ፣ “ (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፱፻ ።) ያለውና በመንፈስ ቅዱስ ፣ በእሳት የሚያጠምቅ እርሱ ብቻ መኾኑን የመስከረለት ዮሐንስ መጥምቅ ፣ “ ዘቦቱ መርዓት መርዓዊ ውለቱ ፣ ወእርከሰ ለመርዓዊ ዘይቀውም ወይሰምዶ ፍሥሐ ይትፈሣሕ በእንተ ቃል መርዓዊ ፣ ወፍሥሐ ዚአየሰ ናሁ ተፈጸመት ። ወአንቲአሁስ ትበዝን ፣ ወአንቲአየሰ ተሰልጠት ። እስመ ዘእምላዕሉ መጽእ መልዕልተ ኩሉ ውለቱ ፣ ወዘእምድርስ ምድራዊ ውለቱ ፣ ወዘበምድር ይነገር ፣ ወዘስ እምሰማይ መጽእ መልዕልተ ኩሉ ውለቱ ። ወበዘርእየ ወበዘሰምዐ ሰማዕተ ይከውን ፣ ወስምዶስ አልቦ ዘይትዌከር ። ወለዘስ ተወክሮ ስምዶ ዐተቦ እግዚአብሔር ፣ እስመ ጻድቅ ውለቱ ። መሽራ ያለቺው መሽራ ነው ፣ ቆሞ የሚሰማው የመሽራው ሚዜ ግን ስለ መሽራው ቃል ደስ ይለዋል ፣ የእኔ ደስታ አኹን ተፈጸመች ። የእርሱ ትዐዛላች ፣ የእኔ ተጨረሰች ። ከላይ የመጣ ከኹሉ በላይ ነው ፣ ከምድር የተገኘውም ምድራዊ ነው ፣ የምድሩንም ይናገራል ፣ ከሰማይ የመጣው ግን ከኹሉ በላይ ነው ። ባየው በሰማው ይመስክራል ፣ ግን ምስክርነቱን የሚቀበለው የለም ። ምስክርነቱን የተቀበለውን እግዚአብሔር ዐተዘው ፣ እውነተኛ ነውና ፣ “ ብሉታል ። (ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፩፻ - ፱፻ ።)

፩ ፡ ይህን ድንቅ ትምህርት ጠንቅቆ የሚሰጥ የሚያስተውልም ብዕሩ ነው ። ሰማዕቱ እንደ ተናገረው ፡ ምስክርነቱን የተቀበለውን ግን እግዚአብሔር ዐተበው ፡ ፡ ብሉአል ። እግዚአብሔር የሰውን አፍ በከፈተበት ፡ ምላሱን በፈታበት ፡ እንደባቱን ባረታበት በግእዙ ቋንቋ ፡ ዐተቦ ፡ ዐተበው ፡ ተብሉ ተጻፈ ። ማተብ በወላጆችና በአዋላጆች መካከል የሚታወቅ በሕፃና ዐብርት በተወለደው እንግዲህ ልጅ መሆኑን የሚረዳ ሥርዐት ነው ። ማተብ ይባላል ። ሕፃን በተወለደ ጊዜ ከአፍቱ ግሕፃን ዐብርት ከተወለደው ግሳንግስ ጋር የሚያገናኘውን ክር አዋላጂቱ ቆርጫ ሕፃንን ለይታ ታንግዋለች ። ይህን ሥርዐት ነው ቅዱስ ዮሐንስ የጠቀሰው ። ቅዱስ ዮሐንስ መጥምቅ በዘመኑ የነበሩት እርሱን ራሱን ክርስቶስ ነው ብለው ያስቡ ነበርና ፡ ፡ መሽራ ያለችው መሽራ ነው ፡ በአጠቃላይ ቆሞ በሙሽራው ንግግር ደስ የሚለው ደግሞ የሙሽራው ሚዜ ነው ። የእኔ ደስታ ተፈጻሚች ፡ የእርሱ ትዋላች ፡ የእኔ ተጨረሰች ፡ ብሉ መሽራት ቤተ ክርስቲያን የታወቅለት መሽራ (ባለቤት) ሌላ መኾኑን ከገለጠና የራሱን ድርሻ የመሽራ ሚዜ መኾኑን ፡ የእርሱ ደስታ መፈጸሙን ፡ የመሽራው ግን መጀመሩንና እየጠገ የሚገኝ መኾኑን ፡ የእርሱ መጨረሱን ካረጋገጠ በኋላ ፡ ፡ ከምድር የተገኘ ምድራዊ ነው ፡ የምድሩን ይናገራል ። ከላይ የመጣው ግን ከኩሉ በላይ ነው ፡ ከሰማይ የመጣው ከኩሉ በላይ ነው ፡ ባየው በሰማው ይመስከራል ፡ ምስክርነቱንም የሚቀበለው የለም ። ምስክርነቱን የቀበለውን ግን እግዚአብሔር ዐተበው ፡ እውነተኛ ነውና ፡ ብሉ ሰማያዊውን ክርስቶስን የእግዚአብሔርን ቃል አምላክ ነው ብሉ የሚቀበል ኩሉ ምድር ካፈራችው ኩተት ከስሕተት ፡ ከክሕደት ፡ ከጋጠለት ፡ ከሞት ፡ ከፍጻ ፡ ከቁራንነት ፡ ከሰይጣንና ከግብሩ የተለየ መኾኑን ያስረዳል ። ታትቦ የተነሣ (ክርስትና የተነሣ) ኩተት የለበትም ። እውነቱ ይህ ነው ።

፪ ፡ ፡ ለራት ነቢያት እስከ ዮሐንስ ተነበዩ ። (ማቴ ፡ ፲፩ ፡ ፲፫ ።) ፡ እስከ ግን እንመልከት ። እስከ ዘለዓለም አይደለም ፡ እስከ ወዲያኛው አይደለም ፡ እስከ መጨረሻው አይደለም ። እስከ ዮሐንስ ። ድንበሩ ይህ ነው ። ዮሐንስ በሌራትና በወንጌል መሆኑን ድንበር ነው ። ለራት ፡ ነቢያት መልእክታቸውን በሽማግሌው ፡ እግዚአብሔር በመረጠው ቀዋሚ ምስክሩ በዮሐንስ ፊት ለክርስቶስ ለመሰራራት አድርሰዋል ። ከዚህ በኋላ ነቢይ የለም ። ነቢይ ወይም ነቢያት የሚባለው ስም የተገኘው ፡ ቃሉን ለምድር ይልካል ፡ ያሰበውም ፈጥኖ ይደረጋል ። (መዝ ፡ ፲፱፯ ፡ ፩ ።) ፡ በመልእክተኛና በአማላጅ አይደለም ፡ እርሱ ራሱ መጥቶ ያድናቸዋል ፡ (ኢሳ ፡ ፳፫ ፡ ፪ ግእዙን ተመልከት ።) ተብሉ ፡ የመሰለውም ኩሉ ስለ መድኃኒት መምጣት የተነገረው ተገልጦላቸው ለተናገሩትና የተሰሩ ምስክር ለኩት ነው ። ይመጣል የተባለውም መድኃኒት ፡ መሰራራት አይባል ነው ። ይህም በዮሐንስ መጥምቅ ምስክርነት ፡ በእግዚአብሔር ምስክርነት ፡ በመንፈስ ቅዱስ ምስክርነት ፡ በሥራ ምስክርነት ተረጋግጦአል ። ይህ ስለ ኾነ በዮሐንስ በኋላ ነቢይ የለም ። መሰራ በሌራት ዘዳግም ምዕራፍ ፲፭ ቁጥር ፲፭ የገለጠው ክርስቶስን እንጂ ሌላውን አይመለከትም ። ምን ሲኾን ሕግ ሠራትን እንጂ ትንቢት ተናጋሪነትን አያመለክትም ። መሰራ ፡ ፡ እንደ እኔ ያለ ፡ ፡ ነው ያለው ። ትውልዱ ከእስማኤል ፡ ከኤሳው ፡ ከዐረብ ሳይኾን ከይስሐቅ ፡ ከያዕቆብ ማለት ከእስራኤል ነው ማለት ነው ። መሰራ እንደ አሕመድ ዲዳት ቀልደኛ አይደለም ። ከእግዚአብሔር ቃል ውጪም አልዋሸም ። የአብርሃም ተስፋ

በይስሐቅ እንጂ በእስማኤል አይደለምና ። እግዚአብሔርም ፡ ፡ ቃሉን በአፋ አደርጋለሁ ፡ ፡ ነው ያለው ። እም ፡ ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ቃል ነው ። ክርስቶስ በተናገረ ፡ በሚናገር ጊዜ ኩሉ እግዚአብሔር በአፋ ተናገረ ፡ ይናገርም ነበር ፡ ተናግሮአልም ። ስለዚህም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለሐዋርያቱ ፡ ፡ መጠነ መዋዕል ሀሉኩ ምስሌክሙ ኢየሐመርከኒት ፈልጎልኝ ፡ ዘርእየ ኪያየ ርእየ ለሉብ ፡ እር እንከ ትብል አርእየህ ለሉብ ። ኢተሐመንህ ከመ እነ በሉብ ወሉብ ብዩ ፡ ወዘኒ ቃል ዘእነ ነገርኩክሙ አኮ ዘእምንቤየ ዘነበብኩ ፡ እላ እብ ዘሀሉ ብዩ ወሉቱ ይገብር ለዝንቱ ግብር ። ወዘሰ ኢያፈትረኒ ኢያዐትብ ቃልየ ፡ ወዘኒ ቃል ዘትሰምዑ ኢኮነ ቃለ ዚአየ ፡ እላ ቃሉ ወሉቱ ለሉብ ለዘረኘው ። ፈልጎልኝ ፡ ይህን ያኸል ዘመን ዐብራኢትሁ ኖርሁ ፡ እላወትኸኝምን ፡ እኔን ያየ አብን እየ ፡ እንግዲህ እንዴት አብን አባየን ትላለህ ። እኔ በአብ እንዳለሁ አብም በእኔ እንዳለ አታምንምን ፡ ይህ እኔ የነገርኳትሁ ቃልም ከራሴ አንቅቼ የተናገርኩት አይደለም ፡ በእኔ ያለ አብ እርሱ ይህን ሥራ ይሠራዋል እንጂ ። የማይወደኝ ግን ቃሉን አይጠብቅም ፡ ይህም የምትሰሙት ቃል የእኔ ቃል አይደለም ፡ የላከኝ የአብ ቃል ነው እንጂ ፡ ፡ በማለት ጠንካራ ማረጋገጫ ሰጥቶበታል ። (ዮሐ ፡ ፲፩ ፡ ፳ ፡ ፲ ፡ እና ፳፪ ።)

፫ ፡ የነቢያት ቃልና የሌራት ፍጻሜ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ። ኢየሱስ መድኃኒት ነው ፡ መሰራ ነው ። የሚፈለገውም ይኸው ነው እንጂ ነቢይ አይደለም ። የአብርሃም አምላክ ፡ የአብርሃም ልጅ ፡ የይስሐቅ አምላክ ፡ የይስሐቅ ልጅ ፡ የያዕቆብ አምላክ ፡ የያዕቆብ ልጅ ፡ የዳዊት አምላክ ፡ የዳዊት ልጅ ፡ (ማቴ ፡ ፩ ፡ ፩ ።) የሰው ልጅ ፡ የእግዚአብሔር ልጅ ፡ (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፩ ።) የሌራት የወንጌል ሠራ ፡ ፈጣሪ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ። የእግዚአብሔር ቃል ነው ። እርሱን የሰማ ፡ በእርሱ ያመነ ይድናል ፡ ያለመነ ግን ይፈረድበታል ። (ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፲፭ እና ፴፮ ።)

፬ ፡ ከቤተ እስላም የተጻፉ በዐማርኛ የታተሙ ልዩ ልዩ መጻሕፍትን አየሁ ። በእነዚያ መጻሕፍትም ውስጥ በሌራት ፡ በነቢያት ትንቢት ፡ በወንጌልም ሳይቀር ክርስቶስን የሚቃወም ትምህርት የተጻፈ መኾኑን የሚያስረዳ ተብሉ የቀረበውን አግኝታ ትችት አይቼለለሁ ። ኹኔታው አሳዝናኛል ። ጽሑፉ አስደንግጦኝ አይደለም ። እባብ ያየ በልጥ በረየ ነውና የልዩ ልዩ ሃይማኖት ለባዚሞች ዐረቦችም ጭምር በገንዘብ ያናወዙት ፡ በጊዜያዊ ነጥ ሕይወቱ ቅጥ ያጣው ፡ የሃይማኖት መረዎቹ የከዱት ፡ ጊዜ የተሟነው ፡ ቀን የጣለው ፡ ዘመን ያዋረደው ፡ ዘገናው ምስቅልቅልነት የአእምሮ በሽተኛ የኾነው ዕድል ቢሉ የእኩኑ ኢትዮጵያዊ ትውልድ ችግር ስለ ተሰማኝ ብቻ ነው ። ፡ ፡ መልእክት ያሉትን (እስታውስ) ፡ መርየም ሆይ ፡ አላህ ክርስ በኾነው ቃል ፡ ስሙ አልመሰረሐ ጌላ የመርየም ልጅ ፡ በዚህ ዓለምና በመጨረሻው ዓለም የተከበረ ፡ (ቁርዓን ፫ ፡ ፵፭ ።)

፭ ፡ እንግዲያ በወንጌል ቻለው ይህ ነው ። የቤተ እስላም ጸሓፊዎች ፡ አማኞችም ኩሉ በዐረብኛው አላህ የሚሉት ቃል በእርግጥ እንደ እግዚአብሔር ፡ አንድ አምላክ ማለት ከኾነና እነርሱም የሚያምኑት እንዲሁ ከኾነ ፡ በቁርዓን ምዕራፍ ፫ ቁጥር ፵፭ የመልእክት ንግግር ነው ተብሉ

የሚለው ነው ። ይህ ሥርዐት በግ ቀን ፣ በ፱ ቀን የጥምቀትን ዕድል ሳያገኝ በልዩ ልዩ ጊዜና ስፍራ በማንኛውም ምክንያት የቁየ ሰው ቢኖር ዕድል ፣ ጊዜና ስፍራ ባጋጠመት ሹሉ ክርስቶስንና የቤዛኩን ሥራ ፣ በጠቅላላም እግዚአብሔር ለእርሱ ያደረገለትን የቸርነት ሥራ ተምር ፣ እምና እንዲጠመቅ የተሰጠ ትምህርት ፣ የተሠራ ሥርዐት ነው ። በዚህ አቅጣጫ ሠላሳ ዘመን ካልሞላችሁ አትጠመቁ ፣ ግ ቀን ፱ ቀን ካለፋችሁ አንቀበልም የሚሉ ክፍሎች ካሉ ወንጌላውያን አይደሉም ማለት ነው ። ትምህርቱና ሥርዐቱ ግን ፣ ሕፃናትን ወደ እኔ ይምጡ ፣ አትከልክሉዋቸው ። በሚለው የጌታ ጥሪ መሠረት ሕፃናትንም በመጠብቅ ሰዓት መቀበል ፣ ወደ ሜዳ ወጥታችሁ በውጭ ያገኛችሁትን ሹሉ ጥሩ ፣ ቤቴ ይመላ ፣ ባለው ጥሪ መሠረትም ምን ጊዜም የሚመጣውን ገደብ ሳይሰጡ ፣ ምክንያት ሳይፈጠሩ መቀበል ነው ። (ማቴ ፡ ፲፱ ፡ ፲፬ ። ሉቃ ፡ ፲፱ ፡ ፲፮ - ፳፩ ።) ባለቤቱ ሕፃናትን አትከልክሉ ወደ እኔ ይምጡ ፣ ሹሉን ጥሩ ቤቴ ይመላ ብሉአልና ።

፩ ፣ እኩን ደግሞ መንግሥተ እግዚአብሔር ወደሚለው ቃል እንመለስ ። መቼም የክርስቲያን ተስፋ እንደ ወንጌል ቃል ያመነ የተጠመቁ ሹሉ ተስፋቸው መንግሥተ ሰማያትን እንወርሳለን ፣ ወደ መንግሥተ ሰማያት እንገባለን የሚል ነው ። ይህን ቃል የሐንስ መጥምቅ ፣ ነስሐ እስመ ቀረብት መንግሥተ ሰማያት ። መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ ፣ በማለት የወንጌል ትምህርት መጀመሪያ አድርጎታል ። (ማቴ ፡ ፲፭ ፡ ፪ ።) ጌታም ፣ ነስሐ እስመ ቀርቦት መንግሥተ ሰማያት ። መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ ። (ማቴ ፡ ፱ ፡ ፲፮ ።) ብዕዓን ነዳያን በመንፈስ ፣ እስመ ሉሙ ይእቲ መንግሥተ ሰማያት ። ዐውቀው ነዳያን የኾኑ ብዕዓን ናቸው ፣ መንግሥተ ሰማያት የእነርሱ ናትና ። (ማቴ ፡ ፭ ፡ ፫ ።) ሲል እንደ ዐዋጅ ለዓለም አስተሳልፏል ። ይህን ዐዋጅም ወንጌል በሚነበብበት ጊዜ ሹሉ ቤተ ክርስቲያን ፣ ነስሐ እስመ ቀርቦት መንግሥተ ሰማያት ። መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ ፣ እያለች በዲያቅን ልሳን ታውጀዋለች ።

፳፩ ፣ እንግዲያ እኩን የሚቀረን መንግሥተ ሰማያት የተባለ ማነው ? ብለን መመርመርና ማወቅ ነው ። መንግሥተ ሰማያት ራሱ ጌታ እንደ ኾነ ፣ ከእርሱ በኋላም ቃሉና ስጦታው እንደ ኾኑ በወንጌል ተምረናል ፣ እንማራለን ። በቅድሚያ ግን የሚያገለግለው እርሱን ራሱን ማወቅ ነው ። ስለዚህ ቀጥሎ ጌታ የተናገረውን ፣ ሉቃስ በወንጌሉ የጻፈውን እንመልከት ። ወተሰእልም ፈሪሳውያን ወደቤልሞ ማእከ ስመጽእ መንግሥተ እግዚአብሔር ፣ ወአውሥእ ወደቤሉሙ ኢትመጽእ መንግሥተ እግዚአብሔር በተዐቅቦ ። ወኢደብልዋ ነያ ዝየ ወነያ ከሐከ ፣ መንግሥተ እግዚአብሔርን ነያ ማእከሐከሙ ይእቲ ። ፈሪሳውያንም የእግዚአብሔር መንግሥት መቼ ትመጣለች ብለው ጠየቁት ፣ እርሱም መልሶ እንዲህ አላቸው ፣ የእግዚአብሔር መንግሥት በመጠባበቅ አትመጣም ። እዚህ ናት ወይም እዚያ ናት አይሉላትም ፣ የእግዚአብሔር መንግሥትስ አንኳት በመካከላችሁ ናት ። (ሉቃ ፡ ፲፯ ፡ ፩ እና ፳፩ ።) ለብዙ ሰዎች እንደሚመስላቸው የቀረበላቸውን ትተው ፈሪሳውያን ሌላ ቦታ ፣ ሌላ መንግሥት ፣ ሌላ ውርስ በመሻት ላቀረቡለት ጥያቄ ጌታ ፣ የእግዚአብሔር መንግሥት በመጠባበቅ አትመጣም ። እዚህ ናት ፣ እዚያ ናት አትባልም ፣ የእግዚአብሔር መንግሥት በመካከላችሁ ናት ፣ ብሉ

የእግዚአብሔር መንግሥት ማለት እግዚአብሔር የተገለጠበትን ፣ የከበረበትን ፣ የተመሰገበትን ፣ የምወደው ልጄ ይህ ነውና እርሱን ስሙት ፣ ሲል ያወጀለትን እርሱን መቀበል ብቻ መኾኑን አስረዳቸው ።

፳፪ ፣ ይህ ሞገስት ፈሪሳውያንን ብቻ ሳይኾን ክርስቶስን በእምነት ያልተቀበሉትን ሹሉ የሚያጠቃ ተላላፊ በሽታ ስለ ኾነ ደቀ መዛሙርት በዚህ የደረቅ ንባብ በሽታ እንዳይለከቱ የእግዚአብሔር መንግሥት የተባለ አይሁድ አንቀበልም ያሉት ፣ የናቁት ፣ የፈተኑት እርሱ ራሱ እንደ ኾነ እንዲያውቁና እንዲጠነቀቁ እንዲህ ብሏቸዋል ። ወደቤሉሙ ለአርዳኢሁ ይመጽእ መዋዕል እመ ትፈትጧ ትርአዩ አሐተ እምነ መዋዕሊሁ ለወልደ ዕገለ እመሕያው ፣ ወኢትሬእዩ ። ወላእመ ይቤሉከሙ ነዋ ዝየ ወነዋ ከሐከ ኢትግኡ ወኢትደግኡ ። እስመ ከመ መብረት ዘይብርቅ ወያበርህ እምአጽናፈ ሰማይ እስከ አጽናፈ ሰማይ ከማሁ ወእቱ ምጽኦቱ ለወልደ ዕገለ እመሕያው ። ወባሕቱ እምቅድመ ዝንቱ ኩሉ ብዙን የልምም ፣ ወትሜንኖ ወታሜከሮ ዛቲ ትውልድ ። ደቀ መዛሙርቱንም እንዲህ አላቸው ፣ ከሰው ልጅ ቀኖች አንዲቱን ታዩ ዘንድ የምትመኘበት ወራት ይመጣል ፣ ግን አታዩም ። እዚህ ነው ወይም እዚያ ነው ቢሉአችሁ አትውጡ ፣ አትፈልጉ ። መብረት ብልጭ ብሉ ከዳር እስከ ዳር እንደሚያበራ ፣ የሰው ልጅ አመጣጡ እንዲህ ነውና ። ነገር ግን ከዚህ ሹሉ አስቀድሞ ብዙውን መከራ ይቀበላል ፣ ይህች ትውልድም ትንቀዋለች ፣ ትፈታትነዋለች ። (ሉቃ ፡ ፲፯ ፡ ፳፩ - ፳፭ ።) ቅዱስ ሉቃስ እንዲህ ጽሮታል ። ከሰው ልጅ ቀኖች አንዲቱን ልታዩ ትመኛላችሁ ፣ አታዩም ። ጥሩም ቃል ነው ። ጌታ ሰው ከኾነበት ቅጽበት ጀምሮ ከዚህ ዓለም ወደ ሰማይ እስከረገበት ቀን ድረስ ጌትነቱን የሚመሰክሩ ብዙ ድንቅ ድንቅ ሥራዎች ሠርቶአል ። ሰው ሊናገረው ቀርቶ ሊመረምረው የማይችለው ትምህርት አስተምሮአል ። በትእዛዝ ብቻ ሰው ሊያደርገው የማይችለው ተአምራት አድርጎአል ። በቸርነትም ሰው ሊቀበለው ፣ ሊከተለው የሚገባው ብዙ ምግባር ትሩፋት ሠርቶአል ። ዛሬ ሰዎች ይህን ሹሉ በሃይማኖት ካልተቀበሉ ኢየሱስ ክርስቶስ አንዲቱን ፣ የእግዚአብሔርነቱን ሥራ ከሠራባቸው ሰዓቶች አንዲቱን እንኳ ለማየት ቢመኙ አያገኙም ። ተወስኖአል ። በሃይማኖት የተቀበሉ ግን ሥራ የተሠራባቸውን ቀኖችና ሰዓቶች ማየት አይደለም ሠራውን እርሱን ራሱን ያገኙታል ፣ ያዩታል ፣ ያነጋግሩታል ።

፳፫ ፣ ጌታ እንደ ቀን በመንገድ ከደቀ መዛሙርት ጋር ሲገኙ እውር ኾኖ የተወለደ ሰው አገኘና ዐይኑን ከፈተለት ። ፈሪሳውያን ግን ስለ ዐይኑ መከፈት ከጠየቁትና ካስረዳቸው በኋላ የመጣላቸውን መድኃኒን በመቀበል ፋንታ ምስክሩን ሊገድሉት ወደ ውጪ ሲያወጡት ጌታ መጥቶ እንዲህ አለው ። ዐይንህን በከፈተልህ በእግዚአብሔር ልጅ ታምናለህን ፣ ምን ሰው ቀድሞ አላየውም ነበረና ፣ በዐይኑም እያውቀውም ነበረና ። እቤቱ አምንበት ዘንድ እርሱ ማነው ፣ አለው ። ጌታ ኢየሱስም ፣ የምታየው ፣ ከአንተ ጋር የሚነጋገረው እርሱ ነው ፣ አለው ። እቤቱ አምናለሁ ፣ አለና ሰንደለት ። (ዮሐ ፡ ፱ ፡ ፱፭ - ፱፮ ።) ሐንኳን ዛሬ እነዚያ ቀኖች ካለፉ በኋላ እነርሱን ማየት ሊቻል በጊዜው የነበሩትም ቢኾኑ የሃይማኖት ዐይናቸው ሰላልተከፈተ ሠራውን እርሱን ፣ ሥራውንና የሥራ ቀኖቹንም ማየት አልቻሉም ።

ዳክ ማለት ነው ። ጌታን በሌሊት ስቅለት አይሁድ በዐንገቱ ገመድ አገብተው ወደ ፊትና ወደ ጸላ እየገነቱ ሲያገነቡት አድረው ነበርና የዚያ መታሰቢያ ነው ። ቅዱስ ኢፕሮስ ፡ ገደገ ለከመ ማዕተቦ ። ምልክቱን ተወላችሁ ፡ ያለ ስለዚህ ነው ። በኢትዮጵያ ማተብ የሌለው ሃይማኖታዊ አይባልም ። መሠረቱ ግን የጌታን ሕማሙን ማሰብ ነው ። የከመት ትውልድ ከሌላ በመደባለቁ ይህን የረሳው ይመስላል ። ታዲያ እኮ ማተብ ብቻ አይደለም የቀረበት ። እምነት ፡ ብርታት ፡ አንድነት ፡ ጸጋውና በረከቱ ጭምር ነው ። ቤተ ክርስቲያንም ትውልዳም ሊያስበብት ይገባል ።

፩ ፡ ወንጌል ፡ የጌታን ምስክርነቱን የተቀበለውን ሰው እግዚአብሔር አተባው ፡ ያላል ። ባለፈው እንደ ገለጽነው ሕፃናት ሲወለዱ በሚፈጸሙት የእትብት ፡ የእትብት ወይም የማተብ ሥርዐት ዐብርሶቹ ከተወለደው አስሰ ገሰሰ እንደሚለዩ ፡ የክርስቶስን ምስክርነቱን የተቀበሉ ፡ በሰሙ ያመኑ ምእመናንም ከዓለም ልዩ ናቸው ። በምንም በምን ዓለምን አይመስሉም ። የልደት ሥርዐታቸው ይህንኑ ያስረዳል ። ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ ሲወለዱ በመንፈስ ቅዱስ ምላጭነት ከዓለም የሚያገናኛቸው ክር ሲቆረጥ ያን ጊዜ የክርስቶስ ብቻ ይኾናሉ ።

፪ ፡ ለክርስቲያኖች የሚፈጸሙላቸው የልደት ሥርዐቶች ። ፡ ዳግመኛ ያልተወለደ የእግዚአብሔርን መንግሥት እያይም ፡ ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ ያልተወለደ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ አይችልም ። በማለት ካስጠነቀቀ በኋላ ፡ ፡ ሀላውከው ትትወለዱ ዳግመ ፡ ዳግመኛ ልትወለዱ ይገባችኋል ። ብሉክልና ፡ ዳግመኛም ፡ ፡ ገዕ ትልጪ ። ኑ ተከተሉኝ ፡ ፡ ብሉክልና ምእመናን በግብር ሊመስሉት ፡ በእግር ሊከተሉት ይገባቸዋል ። ወደዚህ መዐርግ ለመግባትም የመጀመሪያው ደረጃ ጥምቀት ስለ ኾነ በጥምቀት ሊመስሉት ፡ ጥምቀትን ሲቀበሉ በጥምቀት የእግዚአብሔር ልጆች ለመኾን የሚያበቃቸውን ሥልጣን ያገኛሉ ።

፫ ፡ ለብርሃን ሊመሰክር የመጣው መጥምቁ የሐንስ ብርሃን ወደ ዓለም መምጣቱን ገልጾ ሹሉም በእርሱ እንዲያምን መልእክቱን አስተላልፎአል ። የሐንስ እንደ መሰከረው ብርሃን ወደ ወገኖቹ መጣ ። ወገኖቹ ግን አልተቀበሉትም ፡ ለተቀበሉት ግን የእግዚአብሔር ልጆች ይኾኑ ዘንድ ሥልጣን ሰጣቸው ። የእግዚአብሔር ልጅ የሰው ልጅ ስለ ኾነ በዚህኑቱም የሰው ልጆች የእግዚአብሔር ልጆች ይኾኑ ዘንድ ሥልጣን ተሰጣቸው ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፯ ፡ ፲፪)

፬ ፡ ሹሉተኛው ደረጃ ፡ ፡ ነፋስ ወደ ወደደው ይነፍሳል ፡ ድምፁን ትሰማለህ ፡ ከየት እንደሚመጣ ፡ ወደት እንደሚገድ ግን አታውቅም ፡ ከመንፈስ ቅዱስ የሚወለዱት ልደትም እንዲሁ ነው ። በማለት ከገለጠ በኋላ ፡ ፡ ገሥሱ መንፈስ ቅዱስ ። መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ ፡ በማለት በደቀ መዛሙርቱ ላይ እፍ ብሉ መንፈስ ቅዱስን አሳደረባቸው ። ክርስቲያኖች ለዚህ ዕድል እንዲበቁ ካህኑ በአብ ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ስም ካጠመቃቸው በኋላ መንፈስ ቅዱስን ተቀበል ፡ ተቀበዱ እያለ በላያቸው ላይ እፍ ይልባቸዋል ። ቀጥሎም በሰመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ እቀባህለሁ ፡

እቀባህለሁ እያለ ሜርን ይቀባቸዋል ። በንፍሐት (እፍ በማለት) ፡ በቅብዓት መንፈስ ቅዱስን ያሳድርባቸዋል ።

፭ ፡ በዚህ ሥርዐት ከዓለምና ከግብሩ ይለያሉ ። የእምላካቸውን ፍጹም ጸጋ ይሞላሉ ። የረቀቀውን አጉልቶ ፡ የጠመመውን አቅንቶ ለማስተማር ፡ ልዩ ልዩ ተአምራት ለማድረግ ፡ ፍጹም ምግባር ትሩፋት ለመሥራት የሚችሉበትን ሀብት ፡ ገይላ ይታደላሉ ። ምድራዊ ሊኾኑ ሰማያውያን ፡ ሥጋውያን ሊኾኑ መንፈሳውያን የሚችሉበትን ፡ ፡ ኩሉ እክል በዘውለቱ አከሀለኒ ፡ ባስቻለኝ በእርሱ በክርስቶስ ሹሉን እችላለሁ ፡ (ረዕዩ ፡ ፩ ፡ ፲፫ ።) ብሉ ቅዱስ እውሉስ እንደ ተናገረው ቤተ ክርስቲያን በምትፈጽምላቸው በዚህ ሥርዐት መከራም ፡ ፅረፍትም ፡ ገዝንም ፡ ደስታም ፡ ማግኘትም ፡ ማጣትም ፡ ሞትም ፡ ሕይወትም ሳይለውጣቸው ሹሉን ድል ይነግሉ ፡ በዚህም ከዓለምና ከግብሩ ይለያሉ ።

፮ ፡ ስለዚህም ቅዱስ የሐንስ መጥምቅ ፡ ከላይ የመጣው ከሹሉ በላይ ነው ፡ ባየው በሰማው ይመሰክራል ፡ ምስክርነቱንም የሚቀበለው የለም ። ወለዘሰ ተወክሮ ስምዖ ዐተቦ እግዚአብሔር ። ምስክርነቱን የተቀበለውን ግን እግዚአብሔር ዐተባው ፡ ፡ አለ ። ከዓለምና ከግብሩ ለየው ብሉ መሰከረ ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፴፪)

፯ ፡ ቅዱስ እውሉስም ፡ ወእግዚአብሔር ውለቱ ዘያጸንዐን ምስሌክመ በእሚን በክርስቶስ ። ዘቡቱ ቀብዐን ወዐተብን ወወሀብን አረቦን መንፈስ ቅዱስ ውስተ ልብን ። ከእናንተ ጋር በክርስቶስ በማመን የሚያጸናን እርሱ እግዚአብሔር ነው ። በእርሱ የቀባን ፡ ያተባን ፡ የመንፈስ ቅዱስን ፈለማም በልቡናችን የሰጠን ፡ ፡ ሲል የቅዱስ የሐንስን ቃል አጽንቶአል ። (፩ ቆሮ ፡ ፩ ፡ ፳፩ እና ፳፪)

፱ ፡ ቅዱስ እውሉስ በዚህ ብቻ አይወሰንም ። በ፩ኛ ቆሮንቶስ ምዕራፍ ፮ ቀጥር ፱ ፡ ፲፪ በሰጠው ትምህርት ፡ ፡ ኢተአምሩኑ ከመ ዐማፅያን ኢይወርስዋ ለመንግሥተ እግዚአብሔር ። ዐመፀኞች የእግዚአብሔርን መንግሥት እንደማይወርሱ አታውቁምን ፡ ፡ ብሉ ሰውን ዐመፀኛ የሚያደርጉትን ፡ ዐመፀኛ የሚያሰኙትን ግብራት ከጠቃቀስ በኋላ ፡ ፡ አንተው እንዘ መኑ አንትሙ እንዘ ከማሁ አንትሙ ፡ ወባሕቱ ገፁኩክመ ወቀደሱክመ ፡ ወአጽደቁክመ በሰሙ ለእግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ ወበመንፈሱ ለእምላክን ። እንግዲህ እናንተስ እንማን ናችሁ ፡ እንዲሁ ስትኾኑ ፡ ነገር ግን አጠቡአችሁ ፡ ቀደሱአችሁ ፡ አጽደቁአችሁ ፡ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ፡ በእምላካችንም መንፈስ ፡ ፡ ሲል ሰው በክርስቶስ በማመን በሚፈጸምለት በጥምቀት ፡ በቅብዐተ ሜርን ፡ በተቀበለው በክርስቶስ ስም ፡ የክርስቶስ የባሕርይ ሕይወቱ በኾነ በመንፈስ ቅዱስ ከጋጢአት ፡ ከፍጻ ፡ ከቁራኝነት ተላቅቆ ገጸሕ ፡ ቅዱስ ፡ ጸድቅ እንደሚኾንና በክርስቶስ ሃይማኖት የከበሩ ፡ ሥርዐተ ክርስትና የተፈጸሙላቸው ፡ ክርስትና የተነሡ ፡ ክርስቲያን ሞተባሉ ሹሉ በክርስቶስ ፡ በቅዱስ መንፈሱም ገጸሐን ፡ ቅዱሳን ፡ ጸድቃን እንደሚኾኑ ፡ እንደሚባሉ ፡ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ፡ በቅዱስ መንፈሱም አጠቡአችሁ ፡ ቀደሱአችሁ ፡ አጽደቁአችሁ ፡ ሲል ጸፈ ። ቅዱስ እውሉስ ሹሉት ልባን ያለው ሰይፍ እንደ

ማስታወቅ ያኸል በዚህ አነጋገሩ ጉለት ዐይነት የትምህርት ምስጢር ያስተላልፋል። አንደኛ፡ ክርስቲያኖች የሚከብሩ በክርስቶስ በማመናቸው፡ በሰሙ አምነው ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ በመወለዳቸው መጉን ሲያሳይ፡ ይህ ጸጋ የሚገኘው በቤተ ክርስቲያን መልእክተኞች፡ ቤተ ክርስቲያን በሾመቻቸው በካህናት እጅ፡ በካህናት ቃል፡ በካህናት ሥልጣን ስለ ገን። ገፀቡክሙ ወቀደሱክሙ ወአጽደቁክሙ በሰሙ ለእግዚአን ኢየሱስ ክርስቶስ ወበመንፈሱ ለአምላክነት። በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም፡ በአምላካችንም መንፈስ አጠቀሰችሁ፡ ቀደሱእችሁ፡ አጽደቁእችሁ፡ ሲል ጉለተኛውን ገልጸዋል። በዚህም በቤተ ክርስቲያን ሥርዐት፡ በክርስቶስ ስም የተሾሙ መልእክተኞች ምን ያኸል ምጡት መፍረግ እንደ ተሰጣቸው ያሳያል። በሌላ በኩልም ይህ ቃል ተራ ገብብ አይደለም። ቤተ ክርስቲያን በሾመቻቸው ሥዩማን እጅ፡ ቃልና ሥልጣን ሳይሾሙ፡ በሕዝባዊ ምርጫ ብቻ ቁስ ነን፡ እናጠምቃለን፡ እናቁርባለን የሚሉትን ጉሉ፡ ወይም ይህ ዐይነት ጠባይ ያላቸውን ድርጅቶች ጉሉ ሲከራከር፡ ሲሟገት የሚኖር ቃል ነው። በክርክር ብቻ አይቀርም። በለበጣ ሥርዐትና ቋንቋ ፍጥረቱን ሲፈታተኑ የኖሩትን ጉሉ በክርስቶስ ፊት ይህ ቃል ይፈርደባቸዋል፡ ይፋረዳቸዋል።

II፡ ቅዱስ ጳውሎስ ስለ ዕቅዱት ትምህርት ግዙሬን፡ ቆላሩን እየተባባሉ የሚነቃቀፉትን የአይሁድንና የአረማውያንንም መነቃቀፍ ጠቅሶ ይህ በሃይማኖት ስፍራ እንደሌለው ሲያስረዳ፡ ወአንትሙሂ ሰማዕክሙ ቃል ጽድቅ ትምህርተ ሕይወትክሙ ወአመንክሙ ወዐተቡክሙ በመንፈስ ቅዱስ ዘለሰፈው። ዘውእቱ አረቦን ርስትን ወመድኅኒተ ሕይወትን ለክብር ሰብሐቲሁ። እናንተም ልትድነብት የተማራችሁትን የእውነት ቃልን ሰማችሁ፡ አመናችሁ፡ ተስፋ ባደረገላችሁ በመንፈስ ቅዱስም አተቡእችሁ። ይኸውም የርስታችን ፈለማ የሕይወታችን መጻኛ ነው። ለጌትነቱ ክብር፡ ሲል በክርስቶስ አምነው መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉ ጉሉ ለጌትነቱ ክብር፡ ለሕይወታቸው ድኅነት ሊገኙቸው ርስታቸውን መንግሥተ ሰማያትን ከመውረስ አስቀድሞ የሚሰጣቸው ልጅነት ከዓለምና ከግብሩ፡ ከዓለማውያንም ተለይተው የሚታወቁበት መታወቂያቸው እንደ ገን ያረጋግጣል። (ኤፌ 1 ፡ 8 ፡ II እና II።)

III፡ እንዲህ ስለ ገን ክርስቲያኖች የእግዚአብሔር ታቦት፡ የክርስቶስ አካል፡ የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያ የገን ሰውነታቸውን በጋጠላት፡ በክሕደት አሳድፈው ሃይማኖትን በተቀበሉ ጊዜ የታተቡበትን መንፈስ ቅዱስን እንዳያሳዝኑት። ወኢታምዕዕም ለመንፈስ ቅዱስ ዘቡቱ ዐተቡክሙ አመድኅክሙ። በጻናችሁ ጊዜ እናንተን ያተቡበትን መንፈስ ቅዱስን አታሳዝኑት። ሲል ጠንካራ ምክርና ትእዛዝ ሰጥቶአል። (ኤፌ 1 ፡ 9 ፡ 10 ። 8 ቆሮ 1 ፡ 12 ፡ 13 ፡ 14 ፡ 15 ፡ 16 ፡ 17 ።)

IV፡ ሦስተኛው ደረጃ ቀርቦን (ሥጋ ወይም) ነው። የተጠመቁ፡ በንፍሐት መንፈስ ቅዱስ የተቀበሉ፡ ሜርን የተቀቡ ጉሉ ለልጅነታቸው ማኅተም የሚገኘውን ሥጋውን ደሙን ይቀበላሉ። ጌታችን፡ ተገብሮ እንከ አኮ ለመብልዕ ንላፈ፡ አላ ለመብልዕ ዘይነብር ለሕይወት ዘለዓለም ዘይሁበክሙ ወልደ ዕንላ እመሕያው፡ እስመ ለዝሰ እግዚአብሔር አብ ኀተም። እንግዲህበ ወዲህ ሥሩ፡ ግን ለኅላፊው ምግብ አይደለም፡ የሰው ልጅ ለሚሰጣችሁ የዘለዓ

ለም ሕይወት ለሚገኘው ለማያልፈው ምግብ ነው እንጂ፡ ይህንን እግዚአብሔር አብ ዐትሞታልና፡ ብሎአል። (ዮሐ 1 ፡ 9 ፡ 13 ።) ሰው ከዚህ ዓለም በሚገኝ ልዩ ልዩ ዐይነት ምግብ እየተረዳ የሚኖር ቢገንም በዚህ ምግብ የዘለዓ ለም ሕይወት እንደማያገኝ የታመነ ነው።

II፡ እንኳን በሥጋዊ አስተሳሰብ፡ በሥጋዊ ፅውቀት የተዘጋጀው ምግብ፡ በመንፈሳዊ ሥርዐት ሲፈጸም የኖረው በብሉይ ዚጻን፡ ቅዱስ ለቅዱሳን እመሥዋዕቱ ለእግዚአብሔር። ለእግዚአብሔር ከሚቀርበው መሥዋዕት ለቅዱሳን የተለየ፡ ለቅዱሳን የታዘዘ ቅዱስ ነው። (ዘሌ 1 ፡ 10 ፡ 11 ።) የተባለለት፡ ለእግዚአብሔር ከሚቀርበው መሥዋዕት ተለይቶ ለአርገና ለልጆቹ ለካህናቱ ደሳጥ የነበረው የአራት መሥዋዕትም ቢገን፡ መሥዋዕቱን ቀርባትን አልወደደኩም። ሥጋክ እንጽሕ ሊት፡ ሥጋህን ገጽሕ መሥዋዕት አድርግልኝ፡ ተብሎ የተነገረበት፡ ለሚመጣው ምሳሌና ጥላ ስለ ነበረ የዘለዓ ለም ሕይወትን ሳያሰጥ ዐልፎአል። ስለ ሥጋ ደካማነትም የአራት ሕግ ሞትን ድል ለመንግሥት፡ ሞትን ለመሻር፡ ሞትን ለማጥፋት ሳይችል ስለ ቀረ፡ ነየ መጸእኩ። እነሆ መጣሁ፡ ብሎ ክርስቶስ በቦታው ገባ። የዘለዓለም ሕይወት የሚገኝበትን ራሱን የሕይወት ምግብ አድርጎ ለምእመናኑ ሰጠ። ስለዚህም፡ እነ ወእቱ ኀብስተ ሕይወት ዘይመጽእ ገቤየ ኢይርሳብ፡ ወዘሂ የአምን ብየ ኢየጸምእ። የሕይወት ምግብ፡ ኀብስተ እኔ ነኝ፡ ወደ እኔ የሚመጣ አይራብም፡ በእኔ የሚያምን ለዘለዓለም አይጠማም። አለ። (ዮሐ 1 ፡ 12 ፡ 13 ።)

III፡ ቀጥሎም፡ ለማን ለማን አብላክሙ ዘየአምን ብየ በ ሕይወት ዘለዓለም። እነ ወእቱ ኀብስተ ሕይወት። አበዊክሙስ መና በልዑ በገጻም ወሞቱ። ዝንቱ ወእቱ ኀብስተ ዘእምሰማይ ወረደ ወኩሉ ዘበልዐ እምኔሁ ኢይመውት። እነ ወእቱ ኀብስተ ሕይወት ዘወረደ እምሰማይ ወዘበልዐ እምዝንቱ ኀብስተ የሐዩ ለዓለም፡ ወዘኒ ኀብስተ ዘእነ እሁብ ሥጋየ ወእቱ በእንተ ሕይወት ዘለዓለም። እውነት እውነት እላችኋለሁ፡ በእኔ የሚያምን የዘለዓለም ሕይወት እለው። የሕይወት ምግብ እኔ ነኝ። አባቶቻችሁን በምድረ በጻ መና በሉ፡ ሞቱ። ከሰማይ የወረደ ምግብ ይህ ነው፡ ከርሱ የበላ ጉሉ አይሞትም። ከሰማይ የወረደ የሕይወት ምግብ እኔ ነኝ፡ ከዚህ ምግብ የበላ ለዘለዓለም ይኖራል፡ እኔ የምሰጠው ኀብስተ ሥጋዬ ነው፡ የዘለዓለም ሕይወት ሊገን፡ ሲል የማይለውጥ ቃሉን አጸና። (ዮሐ 1 ፡ 13 ፡ 14 ፡ 15 ።) እግዚአብሔር የማያደርገውን አይናገርም፡ የተናገረውንም አያስቀርም። በዚህ ቃል ለዘለዓለም የሞትገን አንዲት መሥዋዕት ሠራ፡ በሰሙ ለሚቀድሱ። (ዕብ 1 ፡ 1 ፡ II ።)

IV፡ ጌታ ይህን ትምህርት በሰጠ ጊዜ በአይሁድ መሀከል ማጥረምረምና ክርክር ነበር። የመጀመሪያው ጥርምርምታ፡ ከሰማይ የወረደ የሕይወት ምግብ እኔ ነኝ፡ በማለቱ ነበረና እንዴት ከሰማይ ወረደኩ ይለናል ስላሉ፡ አታጥረምርሙ፡ የላከኝ አብ ከዝው በቀር ወደ እኔ መምጣት የሚችል የለም፡ ሲል መልሷቸዋል። (ዮሐ 1 ፡ 13 ፡ 14 ፡ 15 ።) ጉለተኛው ክርክር ደግሞ አባቶቻቸው መና ከሰማይ እየወረደላቸው ዐርባ ዓ መት በመቁየታቸው ይመኩ ነበረና፡ አባቶቻችሁ በምድረ በጻ መና በሉ፡

ጥቁ :: እኔ ከምስጢው ምግብ የሚሰጠው ምግብ ለዘላለም ይኖራል ፡ እኔ የምስጢው ምግብ ሥጋዬ ነው ፡ ፡ በማለቱ ነበረና እንደት ልንጠው ሥጋውን ሊሰጠን ይችላል ስላሉ ፡ ፡ እውነት እውነት እነግራችኋለሁ ፡ የሰውን ልጅ (የክርስቶስን) ሥጋ ካልበላችሁ ደሙን ካልጠጣችሁ ሕይወት የላችሁም ፡ ፡ ሲል በማያገጥም ቃል ብርቱ መልስ ሰጥቶአቸዋል ፡፡ (ጥሐ ፡ ፩ ፡ ፶፫ ፡)

፲፮ ፡ ከዚህም እያይዞ ፡ ፡ ዘበልዐ ሥጋዬ ወስትዩ ደምዩ በ ሕይወት ዘላለም ወክሉ እንሥላ በደጋፊት ዕለት ፡ እስመ ሥጋዬን መብልዐ ጽድቅ ዘበእማን ውሉቱ ፡ ወደምደረ ስቴ ሕይወት ዘበእማን ውሉቱ ፡ ዘበልዐ ሥጋዬ ወስትዩ ደምዩ ይሄሉ ምስሌዩ ፡ ወክሉ እኔሉ ምስሌሁ ፡ ወበከመ ዘፈነውኒ አብ ሕያው ወክሉ ሕያው በእንተ አብ ፡ ወዘበልዐ ሥጋዬ የሐዩ በእንቲአዩ ፡ ፡ ሥጋዬን የበላ ደሜን የጠጣ የዘላለም ሕይወት አለው ፡ እኔም በኋለኛይቱ ቀን አስነሣለሁ ፡ ፡ ሥጋዬ እውነተኛ የጽድቅ ምግብ ነውና ፡ ደሜም እውነተኛ የሕይወት መጠጥ ነውና ፡ ሥጋዬን የበላ ደሜን የጠጣ ከእኔ ጋር ይኖራል ፡ እኔም አድራበት እኖራለሁ ፡ ፡ የላከኝ አብ ሕያው እንደ ሆነ እኔም ከክብ የተገኘሁ ሕያው እንደ ሆነሁ ሥጋዬን የበላም እኔን ስለ በላ ሕያው ሆኖ ይኖራል ፡ ፡ (ጥሐ ፡ ፩ ፡ ፶፩ - ፶፮ ፡) ሲል ሥጋውን ደሙን በመቀበል ምእመናን የሚያገኙትን አጠቃላይ ህብት በመግለጽ ለክርስቲያን ሹሉ አጠቃላይ ዐዋጅ አስተላለፈ ፡፡

፲፯ ፡ በዚህ ክፍለ ትምህርት ምእመናን ሥጋውን ደሙን በመቀበል የሚያገኙአቸውን ህብታት ገልጿል ፡፡

ሀ ፡ ሥጋዬን የበላ ደሜን የጠጣ የዘላለም ሕይወት አለው ፡፡

ለ ፡ እኔም በኋለኛይቱ ቀን አስነሣለሁ ፡፡

ሐ ፡ ሥጋዬ የእውነት መብል ደሜም የእውነት መጠጥ ነው ወይም በእውነት የሚገኝ ነው ፡፡

መ ፡ ሥጋዬን የበላ ደሜን የጠጣ እኔ አድራበት እኖራለሁ ፡ እርሱም እኔን ተዋሕዶ ይኖራል ፡፡

ሠ ፡ እኔ ከሕያው አብ የተገኘሁ ሕያው እንደ ሆነሁ ሥጋዬን የበላም ስለ እኔ ማለት እኔን በመብላቱ ወይም ሥጋዬን በመብላቱ ፡ ደሜን በመጠጣቱ ሕያው ሆኖ ይኖራል ፡፡

እነዚህ የትምህርት ክፍሎች ጌታ ባይናገራቸው ኖሮ ከሰው ሊገኙ ባልተቻለም ነበር ፡፡ ይህ ስለ ሆነም የዘላለም ሕይወትን ፡ ትንሣኤን ፡ ከክርስቶስ ጋር ተዋሕዶ መኖርን ለማግኘት ፡ የክርስቶስ አካል ፡ ሕዋስ መሆንን ለመታደል ማመን ፡ በሃይማኖትም ሥጋውን ደሙን መቀበል አስፈላጊ ስለ ሆነና ይህ ባይሆን ግን ጸጋው የማይገኝ ስለ ሆነ ፡ ፡ የሰውን ልጅ (የክርስቶስን) ሥጋ ካልበላችሁ ደሙን ካልጠጣችሁ ሕይወት የላችሁም ፡ ፡ የሚል ታላቅ ማስጠንቀቂያ ሰጠ ፡፡

፲፰ ፡ ይህ የሕሊና ዕንቅፋት የጌታን ቃል በቶሉ ተቀብሎ አለማመን ፡ ማጥረም ለእይታዬ ብቻ ተወስኖ አልቀረም ፡፡ ወደ ደቀ መዛሙርትም ተላልፎ ታይቶአል ፡፡ ሆኖ ውሉቱ ኅብስት ዘእምሰማይ ወረደ ፡ ወእኮ በከመ በልፁ አበዊከመ መና ወምቱ ፡ ወዘበልዐሰ ለዘንቱ ኅብስት የሐዩ ለዓለም ፡፡ ከሰማይ የወረደ ኅብስት ይህ ነው ፡ አባቶቻችሁ በልተውት እንደ ሞቱበት ያለ

መና አይደለም ፡ ይህን ኅብስት የበላ ግን ለዘላለም ሕያው ሆኖ ይኖራል ፡ ፡ አለ ፡፡ (ጥሐ ፡ ፩ ፡ ፶፩ ፡) ጌታ በትፍርናሆም በነበረው ምክራብ ሲያስተምር እንዲህ አለ ፡ ፡ ይህ ነው ከሰማይ የወረደ ኅብስት ፡፡ በዚያ ምክራብ ውስጥ የነበሩትን የአይሁዳውያን ሰሚዎች ሕሊና የሚኮረከር ነበር ፡፡ ከሰማይ የወረደ ፡ ከሰማይ የወረደ እያለ ደጋግሞ ተናግሮታል ፡፡ እይሁድ ቀደም ሲል እኛ አባቱንና እናቱን እያወቅናቸው እንደት ከሰማይ ወረደቱ ይለናል እያሉ ሲያጥረመርሙ ፡ እንኳን ሰማያዊውን አባቱን ምድራዊቱን እናቱን እንኳ ከአፍኦዊ መልካ በቀር በእውነተኛ መልካ ማለት የአምላክ እናት በመሆኗ አያውቋትምና ፡ ይህም እግዚአብሔር ላልሰጠው አይገለጥምና ፡ ፡ የላከኝ አባቴ ከሳብው በቀር ወደ እኔ መምጣት የሚቻለው የለምና አታጥረምርሙ ፡ ፡ ሲል ገሥጾአቸዋል ፡፡

፲፱ ፡ ከሰማይ የወረደ ኅብስት የሚለው ቃል አባቶቻችንን መና ከደመና ወርዶላቸው ተመግበው የለምን የሚል ሕሊና ደቀ መዛሙርትን የገነጣቸው ይመስላል ፡፡ ቀደም ሲል ፡ ፡ ለሚጠፋው ምግብ አትጫንቱ ፡ የዘላለም ሕይወትን ለሚሰጠው ዘላለም ለሚኖረው ምግብ እንጂ ፡ ይህን እግዚአብሔር አብ ዐትሞታል ፡ ፡ ቢላቸው አባቶቻችን እኮ በበረሃ ሳሉ መና ከደመና ወርዶላቸው ተመግበዋል አንተስ ከዚህ የተሻለ ምን ምልክት ታሳያለህ ብለው ተገዳጅረውት ነበር ፡፡ እርሱም ያን ኅብስት መሴ ያልሰጣቸው መሆኑን ፡ አባቱ የእውነት ምግብ የሚሰጣቸው መሆኑን ፡ ያም ከሰማይ የወረደ ራሱ መሆኑን ፡ ከሰማይ የወረደ የሕይወት ኅብስት እርሱ መሆኑን ፡ ወደ እርሱ የሚመጣ ፡ በእርሱ የሚያምን የማይራብ ፡ የማይጠማ መሆኑን ፡ አባቶቻቸው በምድረ በዓ መና ቢበሉ በዚያው ሞት የተፈረደባቸው መሆኑንና እርሱ ከሚሰጠው ኅብስት ከሥጋው የሚበላ ግን ለዘላለም የሚኖር መሆኑን ገልጦ ሥጋውን ያልበላ ደሙን ያልጠጣ ሕይወት የሌለው ስለ መሆኑ ታላቅ ማስጠንቀቂያ ሰጥቶ ነበር ፡፡ (ጥሐ ፡ ፩ ፡ ፩፯ - ፴፱ ፡)

፳ ፡ አጥንም ከደቀ መዛሙርቱ ብዙዎች በዚያ ሕሊና ተጠምደው ትምህርቱን ከሰሙ በኋላ ፡ ፡ ዕፁብ ውሉቱ ዝ ነገር ፡ ወመኑ ይክል ሰሚዎቹ ፡፡ ይህ ነገር ዕፁብ ድንቅ ጭንቅ ነው ፡ ይህን ማን ሊሰማ ይችላል ፡ ፡ ስላሉ ፡ ፡ ዝኑ ያዐቅፈከመ ፡፡ ይህ ነገር ዕንቅፋት ይሆንባችኋልን ፡፡ ወእኔ እንከ እመ ርኢከምም ለወልደ ዕጻለ ለመሕያው እንዝ የዐርግ ገብ ሁሉ ቀዳመ ፡፡ የሰው ልጅ ቀድሞ መደ ነበረበት ሲኖርግ ብታዩማ እንደ ምን ይሆን ፡፡ መንፈስ ውሉቱ ዘያሐዩ ፡ ወሥጋስ አልቦ ዘይብቶፅ ወኢምንተኒ ፡ ወዘኒ ቃል ዘእኒ ነገርኩከመ መንፈስ ውሉቱ ፡ ወሕይወት ውሉቱ ፡ የሚያድን መንፈስ ነው ፡ ሥጋ ግን አንዳች አይጠቅምም ፡ ይህም እኔ የምንግራችሁ ቃል መንፈስ ነው ፡ ሕይወትም ነው ፡ ፡ ሲል ከእእምርአቸው በላይ የሆነ መልስ ሰጣቸው ፡፡ (ጥሐ ፡ ፩ ፡ ፮ - ፳፫ ፡)

፳፩ ፡ ይህ ትምህርት በሰሚዎች ዘንድ ታላቅ ፈታኝ ሆነ ፡፡ ለማጥናት የማያምነውን እንደ ወንፈት ጽንጠርጥሮ ፡ እንደ መናሽ አበጥሮ ለየው ፡፡ ብዙዎች ጌታን ትተውት ጌዱ ፡፡ ጥቂቶች ብቻ ቀሩ ፡፡ እናንተስ ልትጌዱ ትፈልጋላችሁን ፡ ፡ አላቸው ጌታ ፡፡ ሹል ጊዜም ቀዳሚያቸው የሆነው ቅዱስ ኢጥርስ ፡ ፡ እቤቱ የዘላለም የሕይወት ቃል እያለህ እኛማ ወደ ማን

እንጂናለን ፡ እኛስ አንተ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ክርስቶስ እንደ ሽንክ እምነን ዐውቀናል ፡ ሌላ መለስ ።

፩ ፡ ነገሩ በትምህርት ብቻ አልቆመም ። ጌታ ወንጌልን ሲሠራ በትምህርት ፡ በቃል የነገራቸውን የሥራ ግረጋገጫ ፡ በሥራ ያሳያቸውን ደገፍ የትምህርት ፡ የቃል መግለጫ እየሰጠ ነው የሠራት ። ሥርዐቱ እንዲህ ስለ ሽንክ ይህን በትናናሆም ምክራብ በጠረከት ኅብስት ያዩትን ተአምራት ምክንያት አድርገው ለተከተሉት ብዙ ሕዝብ በሰላ በዝርዝር በደረጃ የሰጠውን የቃል ትምህርት በተያዘበት ሌሊት ጎመስ ማታ በማለድ ላይ በሥራና በቃል አስተምርላቸውዋል ።

ምዕራፍ ፡ ዐሥራ ፡ ሦስት ።

፩ ፡ ወእንዝ ደብላው ነሥላ ኅብስተ እግዚእ ኢየሱስ ፡ ወባረክ ፡ ወፈተተ ፡ ወወሀበ ለአርዳኢሁ ፡ ወይቤ እንከሙ ብላው ዝ ውእቱ ሥጋዩ ። ወነሥላ ጽዋዕጂ ፡ ወእእኩተ ፡ ወወሀበሙ እንዝ ደብላ ስትዩ እምወስቲቱ ኩልከሙ ። ዝ ውእቱ ደምዩ ዘሐዲስ ሥርዐት ፡ ዘይትከወው በእንተ ቤዛ ብዙኃን ፡ ከመ ይትገደግ ኃጢአት ። ሲበሉም ጌታ ኢየሱስ ኅብስቲን እነሣ ፡ ባረከ ፡ ፈተተ ፡ ለደቀ መዛሙርቱ ይህ ሥጋዩ ነው ፡ አንኩ ብሉ ብሉ ሰጠ ። ጽዋውንም እነሣ ፡ አመሰገነ ፡ ሰማቸው ፡ እንዲህ ብሉ ፡ ሹላችሁም ከእርሱ ጠጡ ። ኃጢአት እንዲሰረድ ፡ ለብዙዎች ቤዛ የሚፈስ ፡ ለዐዲስ ሥርዐት የሚሾን ደሜ ይህ ነው ፡ ብሉ ሥርዐተ ቀርባንን አቀራረቡን ፡ አፈጻጸሙን በሥራ ፡ በቃል ትምህርትን አስተላለፈላቸው ። (ማቴ ፡ ፩፤ ፩፤ - ፩፮)

፪ ፡ በዚህ ቃል ውስጥ ሦስት ነገሮች እናያለን ።

ሀ ፡ ዘሐዲስ ሥርዐት ፡

ለ ፡ ዘይትከወው በእንተ ቤዛ ብዙኃን ፡

ሐ ፡ ከመ ይትገደግ ኃጢአት ።

ኅብስቲን ባርኮ ፡ ፈትቶ ፡ ጽዋውንም አከብሮ ፡ ቀድሶ ሰማቸው ይላል ። ዛሬም ቤተ ክርስቲያን ኅብስቲን ፡ ወይኑን የምታከብርበት ፡ የምትቀድሰበት ፡ ኅብስቲ ፡ ወይኑ የአምላክ ሥጋ ፡ የአምላክ ደም የሚሾንበት ጸሎት ፡ ምሲጋና አላት ። ቅዱሴ ይባላል ። ኅብስቲ ቅዱስ ሥጋ አምላክ ፡ ወይኑ ከቡር ደመ አምላክ የሚሾንበት ነው ። በዚህ ሥርዐት ሰጪው አምላክ ይመሰገንበታል ፡ መሥዋዕቱ ራሱ ይከብርበታል ፡ ይቀደሰበታል ፡ ይመሰገንበታል ። ቅዱሳኑ ፡ ካህናቱና ሕዝቡ ይከብሩበታል ፡ ይቀደሰበታል ፡ ይነጸብታል ።

፫ ፡ ይህ ምግብ በሐሪት ዘሴዋውያን ቅዱስ ለቅዱሳን ነው የተባለው የብሉይ ኪዳን መሥዋዕት አይተካከለውም ፡ አይመሳሰለውም ። ወኩሉ-መተሰባዩ እንደ ዘመንፈስ ቅዱስ ። የመንፈስ ቅዱስን እህል ሹሉም ተመገቡ ፡ ተብሉ የተነገረለት መናም አይተካከለውም ። (፩ ቆሮ ፡ ፲ ፡ ፩) ያ ከዚህ ዓለም የተገኘ ገላፊ ፡ ጠፈ ፡ ዐሓይ ሲወጣ ቀልጦ እንዳልነበረ የሚሾን ፡ በልተውትም ሞትን ያሰረጸ ሲሾን ፡ ይህ ግን በእውነት ከሰማይ የወረደ ፡ ራሱ አምላክ ለዘላለም ሕይወትን የሚያደል ፡ ገልፈት ውላጤ የሌለበት ከአብ

የተገኘ ሕያው ሲሾን ፡ እስከ ዓለም ፍጻሜ ለሐዲስ ሥርዐት ፡ በሐዲስ ሥርዐት ጸንቶ የሚኖር ነው ። ሰጪው ፡ ሠዋዒው እንደ መልክ ጸደቅ ባለ ሥርዐት የተሾመ ፡ ሞት የማይሸረው ፡ ዘላለም ሕያው ፡ ድካም ኃጢአት የማይሰማው ፡ የሌለበት ገጹሐ ባሕርይ በመሾኑ ከብሉይ ኪዳን ካህናት የተለየ ፡ በልዕልናው ከሰማያት የመጠቀ ነው ። መሥዋዕቱ በደመ እንሰላ ፡ በሰብሐ እንሰላ ፡ በእህልና በወይን ቀርባን ከሚቀርበው ፡ ምን ጊዜም ተመላልሶ ቢቀርብ ኃጢአትን ማስተሰረይ ከማይቻለው ከብሉይ ኪዳን መሥዋዕት የተለየ ፡ መብልዐ ጽድቅ ዘበለማን ፡ ስቴ ሕይወት ዘበለማን ፡ ተብሉ እንደ ተነገረለት በእውነት የተሰጠ እውነተኛ ምግብ ፡ በእውነተኛ ሃይማኖት ለሚቀበሉት የማያልፍና የማይጠፋ የዘላለም እውነተኛ ክብርናና ሕይወትን የሚያድል ነው ። ሰጪው ዘላለም ሐዲስ ፡ መሥዋዕቱ ዘላለም ሐዲስ ፡ ክብሩ ዘላለም ሐዲስ ፡ የማያረጅ ፡ የማያልፍ ፡ የማይጠፋ ስለ ሾነ ፡ ዘሐዲስ ሥርዐት ፡ ላለው ። የፈተኛው የብሉይ ኪዳን መሥዋዕት ጥንተ ተስፋ ፡ ምክንያተ ተስፋ ነበር ። ሌላ ሥርዐት አስፈልጉታል ። ስለዚህም ቅዱስ እውሉስ ፡ ሐሪት የአብርሃምን ተስፋ ወይም እግዚአብሔር ለአብርሃም የሰጠውን ተስፋ ልትከለክል መጥታለችን ፡ ብሉ ከጠየቀ በኋላ ፡ ሐሰ ፡ አይደለም ፡ ማዳን የሚቻለው ሕግ ተሠርቶ ቢሾን ኖርስ በዚያው ሕግ ጽድቅ በተገኘ ነበር ፡ ብሉአል ። (ገላ ፡ ፫ ፡ ፩፤)

፬ ፡ ይህ ግን በወንጌል የተሠራው መሥዋዕት ፍጻሜ ተስፋ ፡ ማኅተመ ተስፋ ነው ። ሌላ ተከታይ የለበትም ። ስለዚህ ዘላለም ሐዲስ ሾና ይኖራል ። ጌታ ዘሐዲስ ሥርዐት ያለውን ቅዱስ እውሉስ በሚከተለው አኳኋን እንደ ተገለጸው ጥልቅ ትምህርት ሰጥቶበታል ። እንዲህ ሲል ፡ ወእምዝ ደቤ ነየ መጸእኩ ከመ እግዚአብሔር ፈቃደክ እምላኪየ ፡ ወዝ ቃል ይነሥት ቀዳማየ ከመ ያቅም ደኃሪዩ ። ከመ ጎትቀደስ በሥምረቱ በቀርባን ሥጋሁ ለኢየሱስ ክርስቶስ ዘኮነ በምዕር ። ወኩሉ ሊቀ ካህናት ይቀውም ኩሉ እሚረ ፡ ወይሠውቅ ኪያሃ ከመ መሥዋዕት እንተ ለግመራ ኢትክል አንጸሐ ኃጢአት ። ወውእቱስ ምዕረ ሦዐ መሥዋዕት እንተ ለገሰፋ በእንተ ኃጢአትን ፡ ወነበረ በየማን እግዚአብሔር ። ወይጸንሕ እንከ እስከ ይገብሉ ጸላእቱ ታሕተ መከየደ እገረሁ ። አሐተ መሥዋዕት ገብረ እንተ ለግመራ ለእለ ይትቁደሱ ። ወሰማዕትን መንፈስ ቅዱስ ። ከዚህ በኋላ ፡ አምላኬ ሆይ ፈቃድህን አደርግ ዘንድ እነሆ መጣሁ አለ ፡ ይህ ቃል የኋላኛውን ሊያንጽ የፈተኛውን ያፈርሳል ። በፈቃዱ እንደ ጊዜ በተደረገው በኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋው ቀርባንን እንከብር ዘንድ ፡ የካህናት አለቃ ሹሉ ዘወትሩ ይቆም ነበር ፡ ፈጽሞ ኃጢአት ማስተሰረይ የማይቻላትን ያቺን መሥዋዕት ብቻም ይሠዋ ነበር ። እርሱ ግን ስለ ኃጢአታችን ለዘላለም የምትሾን መሥዋዕትን እንድ ጊዜ ሠዋ ፡ በእግዚአብሔር ቀኝም ተቀመጠ ። እንግዲህ ጠላቶቹ ከእግሩ በታች እስኪወድቁ ድረስ ይጠብቃል (ይታገሃል) ። ለሚቀደሱትም ለዘላለም የምትሾን እንዲት መሥዋዕትን ሠዋ ። መንፈስ ቅዱስም ምስክራችን ነው ። (ዕብ ፡ ፲ ፡ ፱ - ፲፭)

፭ ፡ እንግዲህ ጌታ ዘሐዲስ ሥርዐት ያለው ለውጥ የለሽ ፡ ዘላለም ሕያው ፡ ዘላለም ሕይወት ፡ እውነት ፡ እውነተኛ ፡ በእውነተኛ ሃይማኖት ሊቀበሉት የሚገባ ስለ ሾነ ነው ። ስለዚህም ነቢዩ ዳዊት በመንፈስ ቅዱስ እየተቃኘ በተናገረው መዝሙር እንዲህ ብሉአል ። መሐሪ ይቅር ባይ

እግዚአብሔር ለጌትነቱ መታሰቢያ ለደረገ : ለግራፋት : ለግራፋት ምግባቸውን ሰጣቸው : የዘላለም ኪዳን ዕለጽ ።

፩ : ለእሕዛብ ርስትን ደሰጣቸው ዘንድ : ለእሕዛብ የሥራውን ገደል አሳያቸው ። የእጁ ሥራ እውነትና ቅንነት ነው : ትእዛዙ የታመነ ነው ። ለዘላለም ለምን የጸና ነው ። እግዚአብሔር ለእሕዛብ መድኃኒትን ላለ : ለዘላለም የሚሆን ሥርዐቱንም አዘዘ ። ሰሙ ቅዱሳንና የተፈራ ነው ። (መዝ : ፻፲ : ፩ - ፱) ይህ ከዚህ በላይ የተገለጸው ነቢዩ ዳዊት በዐይኑ ትንቢት የተመለከተው : ቢቃለ ትንቢት የገለጸው : ጌታችን ለምላካችን መድኃኒችን ኢየሱስ ክርስቶስ በምሴተ ገመብ ያሳየው : የፈጸመው ሥርዐተ ተርባን ነው ።

፪ : ነቢዩ : መሐሪ ይቅር ባይ እግዚአብሔር ለጌትነቱ መታሰቢያ ለደረገ : አለ ። ጌታ : ወከመዝ ግብር ተዝካርያ በእንቲላየ : እኔ ስለ ሠራጥላችሁ መታሰቢያዬን እንዲህ አድርጉ : ብሉ ሲናገር የነቢዩ ጆርምቆ በመንፈስ ስምተዋል ማለት ነው ። ቀጥሎም : የዘላለም ኪዳን ዕለጽ : ለእሕዛብ የሥራውን ገደል አሳያቸው ። ይሁን በማለት የሰጠው ትእዛዝ የታመነ ነው : ግንም ለደለውጠውም : ለዘላለም የጸና ነው : ብሉ ሲናገር ጌታ በዚያች ሰዓት የፈጸማት ሥርዐተ ተርባንና : ይህ ገጠነት ሥጋዬ ነው ቆንኩ ብሉ : ይህ ጽዋዕ ደሜ ነው ዕንኩ ጠጡ : በማለት ያስተላለፈው የትእዛዝ እነጋገር ውርስ : ያሳየው የገደል ግብር በቤተ ክርስቲያን እስከ ዓለም ፍጻሜ እንቶ የሚኖር መሆኑን ገልጾልኝ ።

፫ : ቀጥሎም : እግዚአብሔር ለእሕዛብ መድኃኒት ላለ : የዘላለም ሥርዐቱንም አዘዘ ። ሰሙ ቅዱሳንና የተፈራ ነው : ብሉ ሲናገር እግዚአብሔር ለእሕዛብ የሰጠው መድኃኒት ልጁ በቤተ ክርስቲያን ሲሠዋ እንዲኖር ዐዲስ ሥርዐት መሥራቱን : ያም እስከ ዓለም ፍጻሜ የማይኖር መሆኑን አሳይቶአል ። ዘሐዲስ ሥርዐት ሲል ጌታ የተናገረው ይህን ነው ።

፬ : ጥላታኛው ቡ ለ ፡ ፈደል ተራ የጠቀሰው : ዘይትከወው በእንተ ቤዛ ብዙኃን ። ለብዙዎች ቤዛ ሊሆን : ቤዛ በመሆን የሚረዳ ነው : ደላል ። ጥላታ የትንቢት ሰዓታት ያመለክታል ።

፭ : የቅርብ : የዕለት :

፩ : ሳያደርግ እስከ ዓለም መጨረሻ የሚኖረው ነው ። የቅርብ በዕለተ ገመብ ማታ ተጀምሮ እሑድ ማታ በሚመተ አርድእት የተፈጸመው የእማሙ : የሰትለቱ : የጥቱ : የመቃብሩ : የትንግሥው ግብር የተጠቃለለበት ነው ። ስለዚህ ለብዙዎች ቤዛ ሊሆን የሚረዳ ብሉ ጌታ ከተናገረበት : ደሙን በጽዋዕ ቀድቶ ለደቀ መዛሙርት ከሰጠላት ከዚያች ቅጽበት ጀምሮ በመስቀል ላይ በጦር : በችንካር : በግርፋት ከመሳ ሕዋላቱ : ከነጉ ደሙ የፈሰሰበትን : የዕረ ሞት : መብና መቃብር የጠፋበትን : በሲኦል ያሉ ነፍሳት : በመቃብር ያሉ ሥጋት ግዕዝን ያገኙበትን : ሞት ድል የተነግበትን : በጌታ ትንግሥ በስሙ የሚያምኑ ጥላታ ትንግሥና የዘላለም ሕይወት የታደሉበትን የማይመረመር ግብር ያሳያል ።

፲ : መሥዋዕት አቅራቢው ካህን : የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግደው በግ : እውነተኛው መሥዋዕት : ተወካዚ መሥዋዕት : አማዬ ሕይወት : መሥዋዕት ተቀባይ : የዘላለም ሕይወት ዐዳይ : የዘላለም መድኃኒ ጥሉንም ራሱ ስለ ሆነ እዚህ በማእድ ላይ ዕንኩ ብሉ : ዕንኩ ጠጡ በማለት በማዘዝና ሥርዐተ ተርባን በመሥራት : ወዲህም መሥዋዕት ሆኖ በመቅረብ : በማግሥቱም በመስቀል ላይ ፡ አባ አመኝዕን ነፍስየ ውስተ እደዘ ። አባት ሆይ ነፍሴን በእንተ እጅ እሰጣለሁ ፡ በማለት ቅድስት ነፍሱን ከክብርት ሥጋው በገዛ ሥልጣኑ በመለየት ማታ በማእድ ላይ የተጀመረውን ሥርዐተ ምስጢር በመስቀል ፍጹም በማድረግ (በመፈጸም) : በሲኦል ለነፍሳት ነጻነትን በመስጠት : በመቃብር ለሥጋት መብና መቃብርን በማስቀረት : ከዚህም ጥሉ በኋላ በትንግሥው ቀን ማታ በደቀ መዛሙርት መሀከል ተገኝቶ ፡ ሰላም ለእናንተ ለጥላታሁ ይሁን : እፍ : መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ ፡ ብሉ በአነጋገር : በግብር ሥልጣኑ ካህንን በመስጠት ይገለጥ እንጂ አቅራቢ ሌላ : ተቀባይ ሌላ ቢሆን ኖሮ ይህ ጥሉ ሥርዐትና ግብር በአንድ ሰው ሊፈጸም ባልተቻለ ነበር ። ስለዚህ ነው ነቢዩ ፡ ትእዛዙ የታመነ ነው : ለዘላለምም የጸና ነው : በእውነትና በቅንነትም የተሠራ ነው ። ወእመን ኩሉ ትእዛዙ : ወጽኑዕ ለዓለመ ዓለም : ወግቡር በጽድቅ ወበርትዕ ፡ ያለ ለዚህ ነው ።

፲፩ : ማርቆስ በአጻጻፍ ከማቴዎስ ለይለይም ። ሉቃስ ግን ፡ አእኩተ ን የጋራ አድርጎ ፡ ይትወሀብ ን ለጥበስት ፡ ይትከወው ን ለጽዋዕ ሰጥቶ ይጽፋል ። እንዲሁም ፡ በእንቲላክሙ ፡ ብሉ የዕለቱን ፡ ወበእንተ ቤዛ ብዙኃን ፡ ብሉ እስከ ዓለም ፍጻሜ የሚሠራውን : የሚቀጥለውን አመልክቶአል ። ቀደም ብለን እንዳመለከትነው ዘይትወሀብ : የሚለጥ : ዘይትከወው : የሚፈስ የሚለው ቃለ ትንቢት የዕለቱን : የጊዜውን : ከምሴተ ገመብ እስከ ምሴተ እሑድ ሰንበት ዕለተ ትንግሥ ድረስ የተፈጸመውን : እስከ ዓለም ፍጻሜ ለሚፈጸመው ሥርዐት ጥንት የሆነውን ግብር የሚያመለክት ነው ። ይህ በአንደኛ መልኩ ነው ። ዳዊት ፡ ተዝካረ ገዢ ለብሔራቱ መሐሪ ወመስተሣህል እግዚአብሔር ። መሐሪ ይቅር ባይ እግዚአብሔር ለጌትነቱ መታሰቢያ ለደረገ ፡ ያለውም ይህንን ነው ። ወንጌላዊ ሉቃስ ጌታ ጥበቡን በምስጋና አክብሮ : ባርኮ : ፈተቶ ፡ ይህ ስለ እናንተና ስለ ብዙዎች ቤዛ የሚለጥ ሥጋዬ ነው ፡ ዕንኩ ብሉ ፡ መታሰቢያዬን እንዲህ አድርጉ ፡ እኔ ስለ ሠራጥላችሁ ፡ እኔ ሰዛዘዝኳችሁ ። ዝንቱ ውለቱ ሥጋየ ዘይትወሀብ በእንቲላክሙ ወለቤዛ ብዙኃን ወከመዝ ግብር ተዝካርያ በእንቲላየ ፡ ብሉ ጽፎአል ። በማቴዎስ : በማርቆስ ፡ እንከሙ ብልዑ ፡ ንሥኡ ብልዑ ። ዕንኩ ብሉ ። ንሥኡ ስትዩ ፡ ዕንኩ ጠጡ ፡ የሚል ተጽፎ እናነባለን ። እንደ ላይኛው ዕለታዊውን ያመለክታል ። ኩልክሙ ፡ ጥላታሁ የሚለው ቃል ግን ይትወሀብን ፡ ይትከወውን ፡ ይሰጣል ፡ ይፈላል የሚለውንና በእንተ ቤዛ ብዙኃን ፡ ስለ ብዙዎች ቤዛ የሚለውን ቃል ተከትሎ የሚዘምኑ ስለ ሆነ ምእመናን ክርስቲያንን ጥሉ ያጠቃልላል ። መታሰቢያዬን እንዲሁ አድርጉ ፡ የሚለው ቃልም የሚለጥ ፡ የሚፈስ የሚለውን ቃል መሥመር አድርጎ እስከ ዓለም ፍጻሜ በሚዘልቀው ቃለ ትንቢት መሪነት በየቀኑ በቤተ ክርስቲያን በጸሕል : በጽዋዕ ሥጋው ፡ ደሙ ሲፈተት ፡ ሲቀዳ የሚኖርበትን ቀዋሚ ሥርዐት ያመለክታል ። ነቢዩ ዳዊት ፡ ወእመን ኩሉ ትእዛዙ ወጽኑዕ ለዓለመ ዓለም ። ዕንኩ ብሉ ፡ ዕንኩ ጠጡ ፡ መታሰቢያዬን እንዲህ አድርጉ

ሲል የሰጠው ትእዛዝ የታመነ ነው ፤ ለዘላለምም የጸና ነው ፤ ፡ ያለውም በዚህ ምክንያት ነው ። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ስለ ምስጢረ ቀርባን ያላት እምነትና ትምህርት እንዲህ ነው ። እውነቱም ይህ ነው ። (ማቴ ፡ ፩ ፤ ፳፮ ፤ ፳፭ - ፳፭ ። ሉቃ ፡ ፩፻ ፤ ፩፻ ፤ ፲፱ እና ፩ ። ማር ፡ ፲፪ ፤ ፳፪ - ፳፪ ።)

፲፪ ፡ በሥርዐት ፡ በእምነት ፡ በትምህርት ከእርሷ ጋር የማይተባበሩ ወገኖች ምሳሌ ነው ፡ መታሰቢያ ነው ይላሉ ። ስለ አፈጻጸሙም በአንድ ቀን ፡ በአንድ ስፍራ መላልሰው ይቀድሳሉ ። ስለ አቀባበሉም ከቀርቦ ፡ ከምሳ ፡ ከራት በኋላ የሚያደርጉም እሉ ይባላል ። ይህንንም ለመፈጸም ምክንያት የሚያደርጉት መታሰቢያዎን አድርጎ የሚለውን ቃል ነው ። ጌታ ይህንን ቃል ሲናገር እርሱ የሚያልፍ ፡ ሥራው ለታሪክ ወደ ኋላ የሚቀር ገና አይደለም ። እርሱ ዘላለም ለማዋዊ ፡ ሥራውም ዘላለማዊ ነው ። የእግዚአብሔር ቃል የሚያስተምረንን ኢየሱስ ክርስቶስ ትናንትም ፡ ዛሬም ፡ ነገም የማይለወጥ ዘላለማዊ መኾኑን ነው ። (ዕብ ፡ ፲፫ ፡ ፮ ።) እንዲህ ከኾነ መታሰቢያዎን አድርጎ ማለቁ ምንድነው ? ይህ እነጋገር ምን ያስተምረናል ? የሚል ጠያቂ ካለ መልሱ ፡ ሥጋዬን በምትበሉበት ፡ ደሜን በምትጠጡበት ፡ ሥጋዬን ደሜን በመሥዋዕትነት በምታቀርቡበት ፡ ሥርዐተ ቅዱሴ በምታከናውኑበት ጊዜ ጉሉ ሞቴን ፡ ትንሣኤዬን እመኑ ፡ ተናገሩ ፡ መስክሩ ። ከእግዚአብሔር ጋራ አስታራቂያችሁን ፡ መታረቂያችሁን ፡ ፅርታችሁን አትርሱ ፡ አስታውሱ ማለቱ ነው ብለን እንመልስለታለን ።

፲፫ ፡ ማብራሪያውንም ከታላቁ መምህር ከትዳስ ጳውሎስ እንዲሰማ ጥሪ እናደርግለታለን ። ትዳስ ጳውሎስ ምን ይላል እንደማው ። ፡ እስመ ዘከመ ተመሀርኩ በገቡ እግዚአብሔር መሀርኩክሙ ፡ እስመ ለሌሁ እግዚአን ኢየሱስ ክርስቶስ አመ ርእሶ ይእገዝዎ በይእቲ ሌሊት ነሥኦ ገብስተ ። አእኩተ ባረከ ወፈተተ ፤ ወይቤሉሙ ንሥኦ ብልዑ ዝ ውእቱ ሥጋዩ ዘይትወሀብ በእንቲአክሙ ፤ ወከመዝ ግቡ ተዝካርየ ። ወከማሁ ጽዋዐኒ እምድገረ ተደሩ ፤ ወይቤሉሙ ዝ ውእቱ ጽዋዕ ዘሐዲስ ሥርዐት ውእቱ ደምየ ፤ ከመዝ ግቡ ፤ ወሶበ ትሰትይዎ ተዘከሩኒ ። እምነት ትበልዕዎ ለዝንቱ ገብስት ወትሰትይዎ ለዝንቱ ጽዋዕ ሞቶ ለእግዚአን ትዜንዉ እስከ አመ ይመጽእ ። ከእግዚአብሔር እንደ ተማርኩ አስተምራኦችኋለሁና ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እርሱን ራሱን በያዘብት በዚያች ሌሊት ገብስቱን አነሣ ። አመሰገነ ፤ ባረከ ፤ ፈተተ ፤ እንዲህም አላቸው ፤ ዕንኩ ብሉ ፤ ስለ እናንተ የሚሰጠው ሥጋዬ ይህ ነው ፤ መታሰቢያዎን እንዲህ አድርጎ ። እንዲሁ ሥጋውን ከተቀበሉ በኋላ ደሙን ሰማቸው ፤ እንዲህም አላቸው ፤ ዐዲስ ሥርዐት የሚጸናበት ይህ ጽዋ ደሜ ነው ። እንዲህ አድርጎ ፤ በምትጠጡበት ጊዜ ዐስቡኝ ብሉአልና ። ይህን ገብስት በምትበሉበት ይህንንም ጽዋ በምትጠጡበት ጊዜ ጉሉ የጌታችንን ሞቱን ትናገራላችሁ ፤ እስከሚመጣበት ቀን ድረስ ። ወይእኔኒ ዘበልዎ ለዝንቱ ገብስት ወዘሰትዮ ለዝንቱ ጽዋዕ እንዘ ኢይደልዎ ዕዳ ይትገሥሥዎ በእንተ ሥጋሁ ወደመ ለእግዚአን ። ወይእኔኒ አመኪሮ ሰብእ ርእሶ ወእንጹሐ ይብላዕ እምውእቱ ገብስት ፤ ወይሰተይ እምውእቱ ጽዋዕ ። እስመ ዘበልዎ ወዘሰትዮ እንዘ ኢይደልዎ ደይኖ ወመቅሠፍቶ በልዐ ወሰትዮ ለርእሱ ፤ ለእመ ኢያእመረ ሥጋ እግዚአን ወእኩነ ንጹሐ ነፍሱ ። አኹንም ሳይገባው ይህን ገብስት የበላ ፤ ይህንም ጽዋ የጠጣ ዕዳ ነው ፤ ስለ ጌታችን ስለ ሥጋውና ደሙ

ይመራመሩታል ። አኹንም ሰው ራሱን መርምሮ እንጽቶ ከዚህ ገብስት ይብላ ፤ ከዚህም ጽዋ ይጠጣ ። ሳይገባው የበላው ፡ የጠጣው ለራሱ ፍርዱን ፡ መቅሠፍቱን በላ ፤ ጠጣ ፤ የጌታችንን ሥጋ ካላወቀ ፤ ሰውነቱም ንጹሐ ካልኾነ ፡ ይላል ። (፩ ቆሮ ፡ ፲፩ ፤ ፩፻ - ፩፻ ።)

፲፪ ፡ እንግዲህ ከዚህ በላይ እንዳየነው ጌታችን መታሰቢያዬን እንዲህ አድርጎ ሲል የተናገረው ፡ ትዳስ ሉቃስ በወንጌሉ ምዕራፍ ፩፻ ተጥሮ ፲፱ እና ፩ የገለጠው ትምህርት ጊዜያዊ ፡ ልሳታዊ ብቻ ሳይሆን ጊዜያዊ ፡ ዘላለማዊ መኾኑን ትዳስ ጳውሎስ ጥልቅ ማብራሪያ እንደ ሰጠው እያየን ነው ። ትዳስ ጳውሎስ ሲጽፍም ኾነ ሲያስተምር ትምህርቱ ከእግዚአብሔር መኾኑን ሲገልጽ ዐልሮ ዐልሮም ስመ እግዚአብሔር በመጥራት ፡ በመፋላ በማጽናት ማረጋገጫ ይሰጠዋል ። ለዚህም ርሜ ዘ ፡ ፩ ፤ ገላ ፡ ፩ ፤ ፲፩ ፤ ፲፪ እና ፩ የተጻፈውን መመልከት ይበቃል ። አኹንም ስለ ሥጋው ፡ ደሙ ትምህርት ማብራሪያ ሲሰጥ ፡ ጌታ መታሰቢያዬን አድርጎ ያለውን ቃል ሲተረጎም ፡ ከእግዚአብሔር እንደ ተማርኩት አስተምራችኋለሁ ፤ ይላል ። ቀጥሎም ትምህርቱን በጉሉት ከፍሉ ፤ በአንደኛው ክፍል ጌታ በተያዘባት ሌሊት ገብስቱን ፡ ወይኑን አመስገና ፡ ባርኮ ፡ ፈትቶ ፡ አክብሮ ፡ ቀድሶ ገብስቱን የእርሱን ሥጋ ፡ ወይኑን የእርሱን ደም አድርጎ ከሰጠ በኋላ ፡ ሥጋዬን በምትበሉበት ፡ ደሜን በትጠጡበት ጊዜ ዐስቡኝ ፤ ማለቱን ያመለክትና ፡ ይህን ገብስት በምትበሉበት ፡ ይህን ጽዋ በምትጠጡበት ጊዜ ፡ ዘመን ፡ ቀን ፡ ሰዓት ጉሉ የጌታችንን ሞቱን ትመሰክራላችሁ ፤ እስከሚመጣ ድረስ ። በማለት ትምህርቱን ይሰማል ። ይህም ጌታ በምሉተ ገመብ የወራው ሥርዐት ከዚያች ሰዓት ጀምሮ እስከ ዕለተ ምጽአት የማይቋረጥ መኾኑን ከመግለጽ ጋር ምሳሌ ፡ መታሰቢያ አለመኾኑን ፡ አማናዊ መኾኑን ፡ ይህ ስለ ኾነም የጌታችንን ሕማሙን ፡ ሞቱን እያሰቡ መቀበል የሚገባ መኾኑን ያስተምራል ። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እንደ እግዚአብሔር ቃል ገብስቱ ፡ ወይኑ በጸሎተ ቅዱሴ ፡ በምስጋና ፡ በቡራኬ መክብሩን ፡ መቀደሱን ፡ የአምላክ ሥጋ ፡ የአምላክ ደም መኾኑን እምና ፡ ተቀብላ ታስተምራለች ፤ ታሳምናለች ፤ ታቀብላለች ።

፲፫ ፡ እርሱ ጌታ ፡ የመሽራ ሚዜዎች መሽራው ከእነርሱ ጋር ሳለ አይጸሙም ፤ ገን መሽራው ከእነርሱ የሚወሰድበት ቀን ይመጣል ፤ ያን ጊዜ ይጸማሉ ፤ (ማቴ ፡ ፱ ፤ ፲፩ ፤ ሉቃ ፡ ፲፩ ፤ ፱፻ - ፱፻ ።) ያለውን የጌታን ቃል በማሰብ ነገረ ሞቱን የምታሰጠው በንግግር ብቻ አይደለም ። እንደኛ በየሳምንቱ ምክረ ሞቱ ፡ ሥርዐተ ሞቱ የተፈጸመባቸውን ጉለቱን ዕለታት ረቡዕንና ዐርብን በጸም በማሰብ ፤ ጉለተኛም በምትቁርብበት ፡ በምታቁርብበት ጊዜ በተለያዩ ሰዓታት ለአፍ ምራት እስኪሰማ ድረስ በመጸም በሥራ ምስክርነትም ነው ። ይህም ገመብ ሌሊት እስከ ዐርብ ዘጠኝ ሰዓት በድብደባ ፡ በግርፋት ፡ በችንካር ፡ በስትለት ከተቀበለው መከራ ጋር በመዉረዝ ፤ ጉሉ ተፈጸመ ፤ ብሉ ነፍሱን ከሥጋው ለመለየት የተነሳውን ሐዋትና ከርቤ ድብልቅ መጣጣ ለማስታወስ ነው ። በዚህም ጌታችን ፡ ያን ጊዜ ይጸማሉ ፤ ሲል በምልክት የሰጠውን ፡ ጳውሎስ ፡ ይህን ገብስት በምትበሉበት ፡ ይህን ጽዋ በምትጠጡበት ጊዜ ጉሉ የጌታችንን ሞት ትመሰክራላችሁ ፤

እስከሚመጣበት ጊዜ ድረስ ፡ ያለውን ትምህርት ተቀብላ ለልጆቿ እስከ ዕለተ ምጽአት ታስተምራለች ። ይህ ለንደኛው ክፍል ነው ።

፲፮ ፡ አጥንታዊ ሳይገባው ይህን ኅብስት የበላ ፡ ይህን ጽዋ የጠጣ ግን የጌታችን ሥጋ ፡ የጌታችን ደም በመሆኑ ሳይገባው ደፍሮ በመቀበል ዕዳ የሆነበታል ፡ ይፈረድበታል ። በሰዚህ ሰው ራሱን መርምሮ ፡ እንጽቶ ከዚህ ኅብስት ይብላ ፡ ከዚህ ጽዋ ይጠጣ ። ሳይገባው የበላ ፡ የጠጣ ደይኑን ፡ መቅሠፍቱን በላ ፡ የጌታ ሥጋ መሆኑን ባለማወቁ ፡ ለመቀበልም ሰውነቱን ባለማንጸቱ ፡ ሲል ማንኛውም ክርስቲያን ሥጋውን ፡ ደሙን ለመቀበል ሲፈልግ አስቀድሞ ራሱን መመርመር ፡ ከጋጠላት ማንጸት ፡ ከዚህ በኋላ ግን መቀበል እንደሚገባው ፡ አይጠቅምም ፡ አይሳዳም ፡ አያድንም ፡ አይቀሥፍም ፡ አይምርም ፡ አይቀጣም ፡ አያጸድቅም ፡ አይኩንንም ብሎ ደፍሮ ቢቀበለው ግን የጌታ ሥጋ መሆኑን ባለማወቁ ፡ ሰውነቱን ለቅድስና ባለማዘጋጀቱ እንደሚፈረድበት ገልጾ እንዲጠነቀቅ ምክር ያለጣል ።

፲፯ ፡ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንም ጌታ ፡ ከፈረሳውያን ፡ ከሰዳቃውያን እርሾ ተጠበቁ ፡ ሲል በሰጠው ትእዛዝና ትምህርት ደቀ መዛሙርት ከትምህርቱ ውጪ በዐሳብ እንደ ተሰናከሉ አይቶ ሰውን የሚያስነቅፈው የግብዝና ሥራ ምን እንደ ሆነ ፡ የትኛው እንደ ሆነ ለማስረዳት ፡ አምስት ኅብስት ባርኮ ለአምስት ሺሕ ሕዝብ ፡ ሰባት እንደፈ ባርኮ ለአራት ሺሕ ሕዝብ የመንገበበትን ተአምራት ጠቅሶ ፡ የፈረሳውያን ፡ የሰዳቃውያን እርሾ ማለት ትምህርታቸው መሆኑን ፡ ለዚህም ምክንያት የሆነው ፈረሳውያን ልማድን ተከትለው ደቀ መዛሙርትን በመንቀፋቸው ሲሆን ፡ በዚህ ፋንታ ሊያስተምሩት የሚገባቸውን አለማስተማራቸውን ገልጾ በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ፲፩ / ቀጥር ፲፱ የሰጠውን ትምህርት በማስታወስ ምእመናን ሰውነታቸውን ከሚያረክስ ነገር ርቀው ፡ በድካም የሠሩት ቢኖርም ተናገዘው ፡ ነፍሳቸውን መርምረው ፡ በንስሐ ነጽተው ወደ ሥጋው ደሙ እንዲቀርቡ ታዝዛለች ። መሠረቱም የጌታ ቃልና የሐዋርያው ጳውሎስ ትምህርት ነው ።

፲፰ ፡ በሥርዐተ ቀርባን ፍጹምነት የማያምኑ ፡ ምሳሌ ነው ፡ መታሰቢያ ነው የሚሉ ፡ ከራት በኋላ መቀበል ይገባል ፡ ቀርባን ለጋጠላት ማስተሰረያ ነው መዘጋጀት እያስፈልገንም ፡ በጋብቻ እንድንት እያሉ ወንድ ለብቻው ፡ ሴት ለብቻዋ መቀበል አለባት ፡ ነፍሱ ለየራሱ ናት ፡ ለሚሉ ፈዘኞች የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የጌታን ቃል ፡ ሥራና ትምህርት ፡ የሐዋርያውንም መልእክት ስሙ ፡ እስታውሱ ፡ ትላለች ። በወንጌልም ሆነ በጳውሎስ መልእክት የምስጢረ ቀርባን ትምህርት ኅብስት ፡ ወይን በሚል ቃል ጀምሮ የአምላክ ሥጋ ፡ የአምላክ ደም በሚል ቃል ይፈጸማል ። በመልክዝ ኅብስት ፡ በመልክዝ ወይን ፡ በእርአያ ኅብስት ፡ በእርአያ ወይን የሚያዩት ፡ የሚመለከቱት ፡ የሚመዝኑት ፡ የሚገመግሙት ሹሉ ጠለቅ ፡ ረቀቅ ፡ አለፍ ፡ ነጠቅ ብለው ፍጹም የአምላክ ሥጋ ፡ የአምላክ ደም መሆኑን ሊማሩ ፡ ሊያውቁ ፡ ሊረዱ ፡ ሊያምኑ ፡ ሊፈሩ ፡ ሊጠነቀቁ ይገባል ። በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን መሥዋዕት ከተሠራ አያድርም ። ጌታ በመስቀል ላይ አላደረገምና ። በብሉይ ኪዳንም መሥዋዕት በዕለቱ እንዲከናወን ፡ ተርፎ እንዳያድር አምላካዊ ትእዛዝ ተሰጥቶአል ። (ዘፀ ፡ ፱፬ ፡ ፳፭ ፡ ፳፮ ። ዮሐ ፡ ፲፱ ፡ ፴፩) ስለዚህም መሥዋዕትን

በስንቅ ራሽን ዐይነት የሚያዘጋጁ ወገኖች መሠረተ ትምህርት የላቸውም ። ስለዚህም እናታችሁ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ከማንኛውም ምክንያት ነጻ ናት ።

፲፱ ፡ በዚህ መሠረት ሕፃናትን ካጠመቀች በኋላ በቅብዓተ ሜርን ፡ በንፍሐተ መንፈስ ቅዱስ ካከበረች በኋላ ፡ ምእመናን ከውሃና ከመንፈስ ከተወለዱ በኋላ የእምነት ፡ የተዋሕዶ ፡ የጸጋ ፡ የተፋፋት ፡ የእእምሮ እድገት የሚያገኙበትን ፡ ወዲያውም የአምላካቸው አካል ሕዋስ የሚሆኑበትን መንፈሳዊ ምግብ የክርስቶስን ሥጋውን ፡ ደሙን ትሰጣቸዋለች ። ይህንንም እየመገበች ታላድጋቸዋለች ፡ ታናራቸዋለች ።

፳ ፡ ይህ ምግብ እንደ ሥጋዊ ምግብ ወዲያው በልተውት ወዲያው የሚጠፋ አይደለም ። ቢሆንም ሥጋዊ እድገታቸውን ተከትላ ፡ የኑሮ ሕይወታቸውን ጠብቃ ከዕለተ ጥምቀት እስከ ዕለተ ሞት የክርስቶስን ሥጋውን ፡ ደሙን በመመገብ ታላድጋቸዋለች ፡ ትጠብቃቸዋለች ። ለዐቅመ አዳም ፡ ለዐቅመ ሔዋን ሲደርሱ በጋብቻ ጊዜ በሥጋው ፡ በደሙ በዓለ ተክለላቸውን ታከብርላቸዋለች ፡ ቃል ኪዳናቸውን በሥጋው ፡ በደሙ ታትምላቸዋለች ። በንጽሕና ፡ በድንገልና ፡ በምንክሳና ለመኖር ቢያስቡ የብጽዓት በዓላቸውን በሥጋው ፡ በደሙ ታከብርላቸዋለች ፡ ቃል ኪዳናቸውን ታትምላቸዋለች ። ቢታመሙ በሥጋው ፡ በደሙ ሕክምና ትፈውሳቸዋለች ። ቢደክሙ ፡ ቢያረጁ በሥጋው ፡ በደሙ ታድሳቸዋለች ። በሞት ከዚህ ዓለም ቢለዩ ፈያታዊ ዘየማን (በቀኝ ተሰቅሎ የነበረው ወንበደ) በጌደበት መንገድ ማኅተመ ደሙን እስይዛ ትሰዳቸዋለች ፡ የነትን በር ትከፍትላቸዋለች ። ይገባሉ ፡ አይከለከሉም ።

፳፩ ፡ ልጆች በተወለዱ ጊዜ በእናታቸው ማሕፀን ይመገቡት የነበረውን በጡትዋ አግኝተው የእናታቸውን የጡት ወተት እየተመገቡ ያድጋሉ ። አንዳንድ ጊዜ ዐቅም ሲያንሳት ደሚን ሳይቀር የሚወስዱበት ጊዜ አለ ይባላል ። ለዚህ ነው ወላጆች በቂ ምግብ ያስፈልጋቸዋል የሚባለው ። እርሷን ተመግቦው ማለት ይቻላል ባገኘች የተፈጥሮ ሕይወት ጀማታቸው ፡ አጥንታቸው ይጠነክራል ። አካላቸው ይዳብራል ፡ አእምሮአቸው ይሰፋል ። ከዚህም ጋር እናታቸው በመውለጃ ለእነርሱ ያላት ፍቅር የማይመረመር ፡ ጠንካራ የመሆኑን ያኾል ባይሆንም እንኳ ልጆቿ ለእናታቸው ያላቸው ፍቅር ብርቱና ጠንካራ ነው ። ሲደክሙ ወይ እናቴ ፡ ሲያለቅሱ እናቴ ማለት ይቀናቸዋል ። በእትብት ፡ በጡት በወሰዱት ምግብ ምክንያት አካሏ ከአካላቸው አንድ ሆኖአልና ማለት ነው ።

፳፪ ፡ በዚህ አንጻር በጥምቀት ከእግዚአብሔር የተወለዱ ፡ ልጅነትን ያገኙ ክርስቲያኖችም በታደሉት ልጅነት ብቻ ሳይሆን የጌታን ሥጋውን ፡ ደሙን በመቀበላቸው በተዋሕዶ እርሱ ከእነርሱ ፡ እነርሱ ከእርሱ አንድ በመሆናቸውም ጭምር የማይመረመር አንድነት አላቸው ። እርሱ ዐድርባቸው ይኖራል ። እነርሱም እርሱን ተመግቦው ፡ ከእርሱ ተዋሕዶው ሕይወቱን ሕይወት አድርገው ይኖራሉ ። ከፍቅሩ የሚለያቸው የለም ። እርሱ ቤዛ ሆኖ እንደ ሞተላቸው እነርሱም ዓለሙንና በውስጡ ያለውን ሹሉ እስከ መለወጥ ፡ ሕይወታቸውንም በላ ስሙ ለመሥዋዕትነት አሳልፎ እስከ መስጠት ፍቅራቸውን ይፈጽማሉ ።

፩፣ ፡ ጌታ ስለ ስጦታው በወንጌል ፡ ፡ ሥጋዬን የበለ፣ ፡ ደሜን የጠጣ የዘላለም ሕይወት አለው ፡ እኔም በኋለኛዬ ቀን እስተጥለሁ ፡ ሥጋዬ የእውነት መብል ፡ ደሜን የእውነት መጠጥ ነው። ሥጋዬን የበለ፣ ፡ ደሜን የጠጣ እኔን ተዋሕዶ ይኖራል ፡ እኔም እድረቤት እኖራለሁ ፡ የላከኝ አብ ሕያው እንደ ጊዜ ፡ እኔም ከአብ የተገኘሁ ሕያው እንደ ጊዜ ሥጋዬን የበለ፣ ፡ እኔን በመብላት ሕያው ጊዜ ይኖራል ፡ ሌላ በግላዋቸው ቃል ዚላን መሠረት የሕያው አካሉ ማደሪያ ጊዜ ይኖራል ፡ (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፶፩ - ፶፯)

፪፣ ፡ ይህም ለፍቅሩና ለፍቅራቸው ጠንካራ ማሰሪያ ስለ ጊዜ ሀድላ የተጠሩ ጉሉ አዘናፊዎች ናቸው ፡ ያዘነፈሩ ለምላኩ የሚሰጠውን ያገኛል ፡ ስለዚህም ቅዱስ እውቀት ፡ መጥ ያገድገኝ ፍቅር ለክርስቶስ ፡ ሕግም ፡ ምንጭን ፡ ተሰደኑ ፡ ረጋብጥ ፡ ፅርታን ፡ መጥባሕት ፡ ጸርጉ ፡ በዘመ ደቤ መጽሐፍ በእንቲላክ ይተላለፍ ኩሉ ለሚረ ፡ ወከነ ከመ ለባገሪ ዘይጠብሩ ፡ ወባሕቱ በእንተህ ገመውለ ለኩሉ ፡ እሰመ ውለቱ ለፍቀረኝ ፡ እትሕመን ባሕቱ ከመ አልቦ ዘያገድገኝ ፍቅር ለእግዚአብሔር በኢየሱስ ክርስቶስ እግዚእን ፡ ኢጥት ወከሕይወት ወከመላእክት ወከቀደምት ወከዘሁሉ ወከዘይመጽአ ፡ ወከዘገይላ ወከዘልዑላ ወከዘደፍ ወከዘጥም ልደት ፡ አልቦ ዘይክል ለገደተኝ ፍቅር ክርስቶስ ፡ የክርስቶስን ፍቅር ማን ያስተወዳል ፡ ሕግም ነውን ፡ መዘራ ነውን ፡ ሰደት ነውን ፡ ረጋብ ነውን ፡ መራቆት ነውን ፡ ጽተል ነውን ፡ ጭንቅ ነውን ፡ መጽሐፍ እንዳለ ፡ እንተን በላመንን ዘወትር ይገደሉናል ፡ እንደሚታረፉ በገጥም ጊዜናል ፡ ነገር ግን እርሱ ወደፍልና ስለዚህ ጉሉን ድል እንገጥሳለን ፡ ነገር ግን አምናለሁ ፡ የእግዚአብሔርን ፍቅር የሚያስተወን እንደ ሌላ ፡ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ፡ ጥቅም ቢገን ፡ ሕይወትም ቢገን ፡ አለቆችም ቢገን ፡ የቀደመትም ቢገን ፡ ያለውም ቢገን ፡ የሚመጣውም ቢገን ፡ ገይልም ቢገን ፡ ተራራም ቢገን ፡ ገደልም ቢገን ፡ ሌላ ፍጥረትም ቢገን ፡ የክርስቶስን ፍቅር ሊያስተወን የሚችል የለም ፡ ፡ ብሉአል ፡ (ሮሜ ፮ ፡ ፱፩ - ፱፪)

፫፣ ፡ እንግዲህ ኢትዮጵያውያን ምእመናን ፡ በጥምቀት ከውሃና ከመንፈስ የተወለዱ ልጆች የእግዚአብሔር ልጆች ለመሆን ሥልጣን እንዲያገኙ በአብ ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ስም ለመጠመቃቸው ፡ ተጠምቀውም በሥጋው ፡ በደሙ የክርስቶስ አካል ለመሆናቸው መንፈስ ፡ ውሃ ፡ ደም ደመስክላቸዋል ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ለቤዛነት የመጣው በውሃ ፡ በደም ፡ በመንፈስም ነውና ፡ ስለዚህ ለምእመናን ልጅነት የሚመስክሩ እነዚህ ሦስቱ መንፈስ ፡ ውሃ ፡ ደም ናቸው ፡ ስለዚህም ቅዱስ ዮሐንስ ሐዋርያ በመልእክቱ እንዲህ ብሉአል ፡ ፡ ወመኑ ውለቱ ዘይመውለ ለግለም ዘእንዘለ ዘየለምን ከመ ኢየሱስ ውለቱ ወልድ እግዚአብሔር ፡ ወከመ ውለቱ መጽአ በማይ ወበደም ወበመንፈስ ፡ ወከኮ በማይ ባሕቲቱ አላ በማይኒ ወበደምን ወበመንፈስኒ ውለቱ ዘከምህ ይከውን ከመ መንፈስ ጽድቅ ፡ እሰመ ሠለስቱ እመንቱ እለ ይከውኑ ስምህ መንፈስ ወማይ ወደም ወሠለስቲህመ አሐቶ እመንቱ ፡ ዓለምን ድል የሚነሳው ማን ነው ? ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ጊዜ ከሚያምን በቀር ፡ በውሃ ፡ በደም ፡ በመንፈስም እንደ መጣ ከሚያምን በቀር ፡ እርሱ በውሃ ብቻ አይደለም ፡ በውሃ ፡ በደም ፡ በመንፈስም ነው እንጂ ፡ የእውነት

መንፈስ እንደ መሆኑ ምስክር የሚሆን ፡ ምስክር የሚሆኑ ሦስት ናቸው ፡ መንፈስ ፡ ውሃ ፡ ደም ፡ ሦስቱም እንድ ናቸው ፡ ብሉአል ፡ (ርዮሐ ፡ ፩ ፡ ፮ - ፮)

፬፣ ፡ ኢየሱስ በውሃ ፡ በደም ፡ በመንፈስ መጣ ማለት ምንድን ነው ? የምንጠመቅበትን ውሃ ፡ የምንጠጣውን ደሙን ፡ የምንቀበለውን የምናድለውን ቅዱስ መንፈሱን የሰጠን እርሱ በመሆኑና ጉሉንም ያገኘን ከእርሱ በመሆኑ ነው ፡ ስለዚህ ከጎኑ በፈሰሰው ውሃ ተጠምቀን ፡ ሥጋውን ደሙን በልተን ጠጥተን ፡ ቅዱስ መንፈሱን ተቀብለን ልጅነትን በማግኘታችን ፡ የእርሱ አካል ለመሆን በመብቃታችን ዓለምን አሸናፊዎች ነን ፡ ከዓለምም ቀንበር ነጻ ነን ፡ ጽድቅ ነጻ አውጥታለንና ፡ (ዮሐ ፡ ፮ ፡ ፱፪) እንግዲህ ኢትዮጵያ ከዚህ በፊት በክብር ፡ በነጻነት የኖረችበት ሦስት ሺህ ዓመት ከዚህ ጽድቅ የተወለደ ነው ፡ ፡ የእግዚአብሔር መንፈስ ባለበት በዚያ ነጻነት አለ ፡ ፡ ተብሎ ተጽፎአልና ፡ እንዲህ ከጊዜ እንደ ሙሴ ፈታችንን ሳንሸፍን ፡ ሳንከፍነብ ፡ ሳናፍር ፡ ፈታችንን ገልጠን በመስተዋት እንደሚያይ ሰው የእግዚአብሔርን ክብር እንደ ፡ ከእግዚአብሔር መንፈስ የተሰጠን እንደ መሆናችን ከክብር ወደ ክብር እንድንገባ እርሱን እንምሰሰው ፡ (፪ ቆሮ ፡ ፫ ፡ ፲፪ - ፲፮)

፭፣ ፡ እግዚአብሔር መንፈስ ነው ፡ የሚሰማዱለትም በመንፈስ ፡ በእውነትም ሊሰግዱለት ይገባል ፡ ፡ ተብሎ ተጽፎአል ፡ (ዮሐ ፡ ፱ ፡ ፳፪) በመንፈስ ፡ በውሃና በደም ምስክርነት የክርስቶስ አካል ለመሆን የበቃ ክርስቲያን ጉሉ የታላቁ ንጉሥ የእግዚአብሔር ልጅ ለመሆን ቅብዓት አለው ፡ ይህን ልጅነቱን ማንም ፡ ምንም ሊያስከደው አይገባም ፡ ማንም ሊያስተምረው አይችልም ፡ አስተማሪው የእርሱ የክርስቶስ መንፈስ ነው ፡ ስለዚህም ቅዱስ ዮሐንስ ሐዋርያ እንዲህ ይላል ፡ ፡ ወዘንተ ንጽሕፍ ለከመ በእንተ አለ ያስሕቱከመ ፡ ወእንተመሰ ቅብዓት ብከመ እንተ ነግላከመ እምነቤሁ ፡ ወትንብር ነከከመ ፡ ወኢትፈቅዱ መኑሂ ይምሀርከመ ፡ አላ መንፈስ ዚአሁ ደሜህረከመ በእንተ ኩሉ ፡ ወእመን ውለቱ ወኢኮነ ሐሰተ ፡ ወበከመ ትምህርትከመ ንበሩ ባቲ ፡ ስለሚያስተክላችሁም ይህን እንጽፍላችኋለን ፡ እናንተ ግን ከእርሱ የተቀበላችኋት ቅባት አለቻችሁ ፡ በእናንተ ዘንድም ትኖራለች ፡ ማንም ሊያስተምራችሁ አትሹም ፡ የእግዚአብሔር መንፈስ ጉሉን ያስተምራችኋል እንጂ ፡ የታመነ ነው ፡ ሐሰትም አይደለም ፡ እንደ ተማራችኋትም በእስዋ ጸንታችሁ ኑሩ ፡ (ርዮሐ ፡ ፪ ፡ ፳፮ እና ፳፯)

፮፣ ፡ አስተውሉ ፡ ምንድን ነው ያለው ? ፡ ወዘንተ ንጽሕፍ ለከመ በእንተ አለ ያስሕቱከመ ፡ ስለሚያስተክላችሁም ሰዎች ይህን እንጽፍላችኋለን ፡ ፡ ነው ያለው ፡ ከጊዜ ጀምሮ የክርስቲያኖች ትግር እንደ ተሰበረ የንድን ዐጥንት ከውስጣቸው እያፈነገሉ የሚወጡ መናፍቃን የሚያመጡባቸው ወንዝ አፈራሽ ትምህርት ነው ፡ የሐዋርያው ምክር ይህን የሚመለከት ነው ፡ ከዚህ በላይም ቅዱስ ዮሐንስ ፡ ፡ ልጆቼ ይህቺ ሰዓት የመጨረሻዬ ሰዓት ናት ፡ ሐሳዊ መሰሕ ይመጣል ሲባል እንደ ሰማችሁ ዛሬ ብዙዎች ሐሳውያን መሰሕ ጊዜያል ፡ የመጨረሻዎ ሰዓት መሆንዎንም በዚህ ዐ ውቀናል ፡ ከእኛ ያልሆኑ ከእኛ ወገተዋልና ፡ ከእኛ ቢሆኑ ከእኛ ጋር እንድ ጊዜው በኖሩ ነበር ፡ ነገር ግን ከእኛ እንዳልሆኑ ይታወቃል ፡ እናንተ ግን

ከቅዱስ አምላክ ቅዱስ አላችሁ ፡ ሁሉንም ታውቃችሁ ፡ ፡ ብሉ ነበርና ፡
 (፩ ጾ ፡ ፩ ፡ ፲፮ - ፩) ፡ ምክሩን ፍጹም ለማድረግ ፡ ፡ ስለሚያስቀላችሁ
 ይህን ጸፍገላችሁ ፡ እናንተን የሚያስተምራችሁ የእርሱ መንፈስ ነው ፡
 ትምህርቱም እውነት ነው ፡ ሐሰት የለበትም ፡ በተማራችሁት ጸንታችሁ
 ነሩ ፡ ፡ ሲል ትእዛዙን ዐትምላል ፡ እኔም ለኢትዮጵያውያን ሁሉ
 የማስተላለፊው ምክረ ይህ ነው ፡ ኢትዮጵያ እስከ ቅርብ ጊዜ ጸንታ
 በየረዥሙት ፡ መንፈስ ቅዱስ ባስተማራት በእርቀዶክስ ተዋሕዶ ሃይማኖት ጸንታ
 በመኖርዋ የነደላት ፡ የነደለባት ነገር አልነበረም ፡ ዛሬ ግን በምሥራት ፡
 በምዕራብ ፡ በሰሜን ፡ በደቡብ የተበተነ ልጆችዋ በየድዝሉ ይት ፍርፋሪ
 እየተመሰሰ ፡ መብታ እየላሳ ውሻ በዘላብት ይመሳሰላል ፡ ምናልባት ልዩ ልዩ የጥቂቱ
 ውሽት በጆርዋ ላይ እየሞሁ አገሪቱን በሽተኛ ሰላደሮች በምትና በሐይወት
 መካከል በጣራ ላይ ትኖላች ፡ እናንተ ሳታፍሩ ፡ ሳትጃቡሩ ፡ ሳትደናገሩ ከዚህ
 በፊት ባመናችሁት እርቀዶክሳዊ ተዋሕዶ እምነት ፡ በተማራችሁት እውነተኛ
 ትምህርት ጽኑ ፡

፩፡ ልዑል እግዚአብሔር ለአባቶቻችን የሰጠው ትእዛዝ ይህ ነው ፡
 ወላጆች ለልጆቻቸው እንዲነገሩ ፡ ተከታዩ ትውልድም ይህንን እንዲያውቅ ፡
 የሚነሡት ትውልዶች ለልጆቻቸው እንዲያስተምሩ ፡ እምነታቸውንም
 በእግዚአብሔር ላይ እንዲያደርጉ ፡ እግዚአብሔር ያደረገባቸውንም እንዲያዘነጉ ፡
 ትእዛዙንም እንዲፈልጉ ነው ፡ (መዝ ፡ ፫፯ ፡ ፩ - ፮) ፡ ይህ ከኾነ
 እግዚአብሔር መንፈስ ነውና ፡ የእግዚአብሔር መንፈስ ካለበትም ከዚያ ነጻነት
 አለና እግዚአብሔር አገራችንን ከወደቀችበት የነገታል ፡ እናንተም አገር
 አልባ ፡ ስም አልባ ፡ ከብር አልባ ፡ ታሪክ አልባ ሕዝብ አትኾኑም ፡
 እግዚአብሔር እናንተን በዚህች ምድር ላይ እንደ አባቶቻችሁ ይተክላችኋል ፡
 ፍሬም ታፈራላችሁ ፡ ፍሬአችሁም ለዘላለም ይኖራል ፡ (ሊሳ ፡ ፩ ፡ ፲፮ -
 ፩) ፡ እንደ ብትሉ ግን እንደ ተጸፈ ሰደፍ ይበላችኋል ፡ ቢያምንም ባያምንም
 ለእግዚአብሔር ትእዛዝ ትከሻ የሰጠ ፡ ለጥሪውም እንደ ያለ አሸንፎ የቀረ
 የለም ፡ መዝገቡን የዓለምን ታሪክ ተመልከቱ ፡

ምዕራፍ ፡ ዐሥራ ፡ አራት ፡

* ዋው ፡ (ዋሕድ እግዚአብሔር፡) * (መዝ ፡ ፲፲፮ ፡ ፱፩)

* ወእነገር ስምዐክ በቅድመ ነገሥት ወኢይትገፈር ፡ ሕገህን ፡
 ምስክርህን በነገሥታት ፊት እናገራለሁ ፡ እላፍርም ፡ * (መዝ ፡ ፲፲፮ ፡
 ፱፮)

* ወናሁ እነ አፈንወክሙ ከመ አባገዕ ማእከል ተኩላት ፡ ኩነ እንከ
 መቢባን ከመ አርዌ ምድር ፡ ወየዋሃን ከመ ርግብ ፡ ወተዐቀቡ እምሰበእ
 እኩያን ፡ እስመ ያገብሉክሙ ውስተ እዕዋዳት ፡ ወይቀሥፋክሙ
 በምኩራባቲሆሙ ፡ እነሆ እኔ እንደ በነች በተኩላ መካከል አልካችኋለሁ ፡
 እንገዳህ እንደ እባብ ብልናች ፡ እንደ ርግብም የዋሆች ሁኑ ፡ ከከፋዎች
 ሰዎች ተጠብቁ ፡ ወደ ዐደደባቦች ይወስዱአችኋልና ፡ በምኩራባቸውም
 ይገርፋላችኋልና ፡

* ወያገብሉክሙ ገባ መሳፍንት ወነገሥት በእንቲለየ ፡ ከመ ይኩን
 ስምዐ ላዕሌሆሙ ወላዕለ አሕዛብ ፡ ወሰባ ያገብሉክሙ ኢተሐልዩ ዘትብሉ
 ወዘትትናገሩ ፡ እስመ ይትወሰበክሙ በይእቲ በዓት ዘትትናገሩ ፡ እስመ
 ኢኮንክሙ አንትሙ ዘትትናገሩ ፡ እላ መንፈሱ ለአቡክሙ ሰማያዊ ውእቀ
 ይትናገር በላዕሌክሙ ፡ ስለ እኔ ወደ ነገሥታት ፡ ወደ መሳፍንት ከሰሰው
 ይወስዱአችኋል ፡ በእነርሱና በአሕዛብ ላይ ምስክር ይኾንባቸው ዘንድ ፡ ከሰሰው
 በወስዱአችሁም ጊዜ የምትሉትንና የምትናገሩትን አታስቡ ፡ በዚያ ጊዜ
 የምትሉት ፡ የምትናገሩት ይሰማችኋልና ፡ የምትናገሩ እናንተ አይደላችሁምና ፡
 የሰማያዊ አባታችሁ መንፈስ እርሱ በእናንተ ላይ ዐድሮ ይናገራል እንጂ ፡
 (ማቴ ፡ ፲ ፡ ፲፮ - ፩)

፩ ፡ ክርስቲያን የኾነ ሁሉ በመንፈስ ቅዱስ እየታገዘ በአምላኩና በዓለም
 መካከል የሚላከው መልእክት ይህ ከዚህ በላይ የተጸፈው ነው ፡ መንገዱ
 በተኩላዎች መካከል ነው ፡ ጥንቃቄ ያሻዋል ፡ እንደ እባብ ብልገ ፡ እንደ
 ርግብ የዋህ መኾን ይፈለግበታል ፡ ክፉ ሰዎች አሉብት ፡ በመንገዱ ሊያስቱት ፡
 ከዓላማው ሊያዘናጉት ብዙ ብዙ ይላሉ ፡ በተስፋ ያባብሉታል ፡ ያለዚያም በዛቻ
 ያስፈራራታል ፡ ነገር በማዟዟር ፡ በማጠማዘዝ በነገር ፡ በወንገር
 ይሰለፋበታል ፡

፩ ፡ በዚህ ጊዜ የእባብ ብልገት ፡ የርግብ የዋህት ያስፈልገዋል ፡ ምን
 ዐይነት ብልገት ? እንደ እባብ ተናዳፊ ፡ እምኝ መኾን ወይስ እንደ ርግብ
 የዋህት ቂላቂል ፡ ሞኛምኝ መኾን ፡ አይደለም ፡ እባብ ፈላጊዎቼን ባየ ጊዜ
 ጥጋት ይዞ ፡ ራሱን ቀብሮ ይከላከላል ፡ ርግብም ምንም አጻጻፊ ቢበላ
 እግዚአብሔር እየጠበቃት ያለ ስጋት ምግብዋን ከመፈለግ ሳታቋርጥ ትናራለች ፡
 ይልቁንም አንድ ዛፍ አለች ፡ ፍሬዋን እባብም ርግብም ይፈልጋታል ፡ ግን
 ጥላዋ ለእባብ መልካም አይደለም ፡ ያደክመዋል ፡ ጥላዋ ሲያርፍበት
 መንቀሳቀስ አይችልም ፡ ይህም በመኾኑ ሁለቱ የምት ተፈላሳጊዎች ማለት
 እባብና ርግብ የፀሐይን ጥላ ጠብቀው በዛሬክ ፍሬ ይጠቀማሉ ፡ ጊዜው ሟት
 ሲኾን እባብ በምሥራት ፡ ርግብ በምዕራብ ኾነው ፍሬዋን ይለቅማሉ ፡ ወደ
 ማታ ሲኾን ደግሞ እባብ በምዕራብ ፡ ርግብ በምሥራት ኾነው የዛሬክን ፍሬ
 ይበላሉ ፡ በዚህ ዐይነት ሥርዐት ፡ በዚህ ዐይነት ብልገት ሁለቱም በአንድ ዛፍ
 ሲጠቀሙ ይኖራሉ ይባላል ፡ ለዚህ ነው ጌታ የኾለቱንም ጠባይ ትምህርት
 አድርጉ ያመጣው ፡ ሌላም አለ ፡ የጥፋት ውሃ በምድር ላይ በወረደ ጊዜ
 እባብም ፡ ርግብም በመርከብ አንድ ላይ ነበሩ ፡ ርግብ ዕንቁላል የምትጥልበት
 ስፍራ ስታጣ ከእባብ አፍ ውስጥ ዕንቁላሏን ጣለች ፡ እሱ አፉን ከፍቶ
 ይጠብቃት ነበር ፡ እሷ ግን ነጻ ስፍራ መሰላት ነበር ፡ እሷ ከተነሣች በኋላ
 እባብ እሷንም ዕንቁላሏንም እንዳይውጥ ኖሯ ከገናኖር ውሃ ላይ ይጥለኛል ብሉ
 ስለ ፈራና ስለ ተጠነቀቀ ርግብ ከእባብ አፍ ውስጥ ዕንቁላሏን ወልዳ ቀፍትፋ
 ወጣች ይባላል ፡ ስለዚህም ክርስቲያኖች ጠላታቸው ሰይሞን እንደ ተራብ አንበሳ
 እነሱን ለመዋጥ የሚያድን ፡ የማይተኛ ፡ የማያንቀላፋ መኾኑን ተመልከተው
 መንገዳቸውን ሁሉ በጥበብ መራመድ አለባቸው ፡

፫ ፡ እውነተኛውን የክርስትና ሃይማኖት የተቀበለና በተኩላ መካከል
 ለመላክ የክርስቶስን ግድታ የተቀበለ ምእመን ፡ ካህን ለምስክርነቱ የተወሰነ

I : እንግዲህ እኛ ደካሞች ስንኾን ፍርሀት ያጠቃናል ። እንራባለን ፍርሀት ፣ እንራቆታለን ፍርሀት ፣ እንከሰለን ፍርሀት ፣ እንጠየቃለን ፍርሀት ፣ መከራ ይደርስብናል ፍርሀት ፣ በኩሉ ፍርሀት ፣ ሥጋ ነገና ። ሥጋም አለትጥ ፍርሀቱን አበዛው ፣ ከታረደ ወዲያ ይንቀጠቀማል ይባል የለ ። በኩሉ እንፈራለን ፣ ግን በፍርሀት የምንወጣው ነገር የለም ። ስለ ኹም ፍርሀት የሚያስፈልገዎት ጊዜና ስፍራ መኖሩን ፣ ሊፈሩት የሚገባም ማን መኾኑን ማወቅ ያሻል ። መፍራት ሥጋችንን ከሚገድሉ አይደለም ፣ ነፍሳችንን መግደል አይቻላቸውምና ። መፍራት ሥጋንም ፣ ነፍሱንም መቅጣት የሚቻለውን ነው ። ይህ ነው የጥበብ መጀመሪያ ፣ እግዚአብሔርን መፍራት ። (ማቴ ፡ I ፡ 83 ። መዝ ፡ II ፡ I ።) ድካም ማለት ይህን ማድረግ ሲሳነን ነው ። በዚህ ጊዜ ነው መንፈስ ቅዱስ የሚከራከርልን ። ስለ ሃይማኖታችን በግልጽ በዐደባባይ መመስከር ሲያቅተን ፣ የባለሥልጣን ፣ የገንዘብ ፍቅርና ገደል ሲያሸንፈን ፣ ኃጢአት ሠርተን ገሰሐ መግባት ቅር ሲለን መንፈስ ቅዱስ ስለ እኛ ይከራከራል ። ልባችን ያሰበውን ፣ የሚያስበውን እርሱ ያውቃል ። ፍርሀታችንን ወደ ጥብእት ፣ ድካማችንን ወደ ብርታት ፣ ስንፍናችንን ወደ ጎቃት ፣ ወላዋይነታችንን ወደ ፍጹምነት ፣ ድንቁርናችንን ወደ ዕውቀት ይመልሰዋል ።

II : በሌሊት ስቅለት ፣ የምትሉትን ሰው አላውቀውም ፣ እያለ ሲሟገት ያደረ ጴጥርስ ዶር ሲጮህ ማታ ፣ ምን ብለህ ነበር ፣ የሚለውን የመንፈስ ቅዱስን ክርክር ሲሰማ ወደ ገሰሐ ለመመለስ አላመነታም ፣ ጊዜ አላጠፋም ። (ማቴ ፡ 23 ፡ 35 ።) በዕለተ ጳጳራዊ መቅረብ ትንቢተ ነቢያትን ከዕለቱ ጉኔታ ጋር እያገናዘበ ከመላው ዓለም ለተሰበሰቡ ሰዎች ትምህርት ሲሰጥ ግፉ የሚለውን የመንፈስ ቅዱስም ድምፅ እየሰማ ባደረገው የተፋጠነ እርምጃ በዚያው ሰዓት ሦስት ሺሕ ምርኮኞች በመስቀል ለነገሠው ንጉሥ አበርክቶአል ። (የሐ ፡ ሥራ 2 ፡ 23 - 25 ።) ከወንድሞቹ ጋር ተከሰሰ በቀረበበት በአይታድ ሸንጎ ፣ እንዳታስተምሩ ከልክለናችሁ አልነበረምን ፣ አኹንማ በምታስተምሩት ትምህርት እየሩባሌምን ሞላችኋት እኮ ፣ የዚያን ሰው ደም ወደ እኛ ልትመልሱ ትፈልጋላችሁን ፣ ለሚለው ከሸንጎ ለቀረበላቸው የገርማ ድምፅ ፣ ለሰው ከማድላት ይልቅ ለእግዚአብሔር ልናደላ ይገባል ፣ የሚል ነበር በእነርሱ በኩል መንፈስ ቅዱስ የመገባቸው ክርክርና መልስ ። (የሐ ፡ ሥራ 2 ፡ 23 እና 25 ።)

III : ነገሩ በዚህ አላበቃም ። መንፈስ ቅዱስ የነገ መልስ ሰጪ አሰነሣ ። ያም ሰው ገማልያል ይባላል ። ንግግሩም ፣ እናንተ ሰዎች ፣ ከዚህ በፊት ልዩ ልዩ ሰዎች ተነሥተው ነበር ፣ እነርሱም ፣ ተከታዮቻቸውም ፣ ትምህርታቸውም እንዳልነበረ ኹኖአል ፣ ኹሉም ጠፍተዋል ። እነዚህ ሰዎች የሚያስተምሩት ትምህርትም ከእግዚአብሔር ዘንድ ካልኾነ ሥራቸውም ፣ ትምህርታቸውም ያልፋል ፣ ይጠፋል ። ከእግዚአብሔር ከኾነ ግን ምንም ልታደርጉ ልታስተውላቸው አትችሉምና ከእግዚአብሔር ጋር እንደሚጣላ ሰው አትኹኑ ፣ የሚል ነበር ። ግን ሸንጎው የያዘው መንገድ የማያዋጣው ቢኾንም በሐዋርያት መልስ ፣ በገማልያል ምክር አልተመለሰም ። በዚህ ፋንታ ሐዋርያትን ገርፈው አሰናበቱባቸው ። ሐዋርያትም በመልሱም ፣ መከራውን

በመታገሡም መንፈስ ቅዱስ ባደረገላቸው እርዳታ ደስ ብሉአቸው ከሸንጎው ወጡ ። (የሐ ፡ ሥራ 2 ፡ 25 ።)

IV : ሐዋርያት ተዘዋውረው ወንጌልን ባስተማሩበት ጊዜና ስፍራ ኹሉ መንፈስ ቅዱስ በድካማቸው ይረዳቸው ነበር ። በአሸናፊነትም ጉዞአቸውን ጨርሰው እንዲወጡ ፣ ከዓለምና ከግብሩ ፣ ከሰይጣንና ከፈተናው በሚያደርጉት ትግል መንፈስ ቅዱስ ይከራከርላቸው ፣ ይፈርድላቸው ነበር ። እርሱ እንደ ፈቀደ ገደለ ቃሉን እየገለጠላቸው ድውያንን በመፈወስ ፣ መታገን በማሰነሣት ፣ ለቅናች ምእመናን በረከትን ፣ ለዐመፀኞችም ቅጣትን በመስጠት ትምህርቱን ፣ ትምህርታቸውን ወንጌልን በተለምዶት እያስረዳላቸው ፣ ምስክርነቱን እያሳየላቸው ዓለምንና ሰይጣንን ድል አድርገው አለፉ ። (ዕብ ፡ 1 ፡ 12 እና 2 ።) እስከ አኹንም ፣ ወደ ፊትም እስከ ዕለተ ምጽአት መንፈስ ቅዱስ ስለ ቤተ ክርስቲያን ፣ በቤተ ክርስቲያን ቤተ ክርስቲያን ይረዳል ፣ ድካምን ያበረታል ፣ ፍርሀትን ያርቃል ፣ እምነትን ያጠነክራል ። ለዚህ ኹሉ የገድል ፣ የተለምዶ ፣ የድርሳን እናቶች የኹንትን ወንጌልንና ግብረ ሐዋርያት የተባለውን መጽሐፍ ልብ አድርጉ መመርመርና ከዚያም ወደ ገድለ ሐዋርያት ፣ ወደ ገድለ ሰማዕታት ለጉብኝት ማለፍ ጥበብን ያስተምራል ።

V : የኢትዮጵያ እርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ዓላማ ይህ ነው ። የመንፈስ ቅዱስን ድምፅ መስማት ፣ ርዳታውን መቀበል ። መጀመሪያ ከመምህራን ፣ በኋላ ከእርሱ መማር ፣ የተማሩትን በጥንቃቄ መጠበቅ ። ባይማሩ ፣ ባያጠኑ ፣ ባይመረምሩ ፣ ባያውቁ ፣ ባይረዱ ለማስተማር ፣ ለመናገር አለመቻላቸው ። ይልቁንም መንፈሳውያን ሰዎች በመንፈስ ቅዱስ ተልከው ፣ ተሹመው በእርሱ መምህርነት ፣ በእርሱ መሪነት የጻፉባቸውን መጽሐፍት ቃላቸውን ባይዛባ መጠበቅ ግድ ነው ። በዘፈቀደ መተርጉም ፣ አለመገምገም ያስጠይቃል ። ቀደም ሲል የጠቀስነውን በሮሜ ምዕራፍ 5 ቁጥር 25 - 28 የተገለጸውን ቃል የዐማርኛውን መጽሐፍ ቅዱስ የተረጉሙ ፣ የጻፉ ፣ ያተሙ ፣ በርሱ የሚያስተምሩ ኹሉ ይፈረድባቸዋል ።

VI : ምክንያቱም በመንፈስ ቅዱስ ላይ የማይነገር ቃል ስለ ጻፋና ስለሰተላለፉ ነው ። ጽሕፈታቸው እንዲህ ይላል ። እንዲሁም ደግሞ መንፈስ ድካማችንን ያግዛል ፣ እንዴት እንድንጸልይ እንደሚገባን እናውቅምና ። ነገር ግን መንፈስ ራሱ በማይነገር መቃታት ይማልድልናል ፣ ልብንም የሚመረምረው የመንፈስ ዐሳብ ምን እንደ ኾነ ያውቃል ፣ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ስለ ቅዱሳን ይማልዳልና ፣ ብለውታል ። መንፈስ በማይነገር መቃታት ይማልዳል ብሎ መናገር በመንፈስ ቅዱስ ላይ የተነገረ የክሕደት ስድብ ነው ። ለኃጢአቱም ስርዮት የለውም ። መንፈስ ቅዱስ ፍጡር አይደለምና ፣ ሰውም አልኾንምና ። በሌላ በኩልም በጃኛ ዮሐንስ ምዕራፍ 2 ቁጥር 2 ፣ ደቀቂቅየ ዘንተ እጽሕፍ ለከመ ከመ ኢተክብሩ ወእመሂ ዐ ዘእበሰ ጳጳራዊ መስ ብኑ ነበ አብ ኢየሱስ ክርስቶስ ፣ ጸድቅ ውእቱ ይገድግ ለነ ኃጣውኢን ፣ የሚለውን ቃል ፣ ልጆቼ እንዳትበድሱ ይህን እጽፋላችኋለሁ ፣ የበደለ ቢኖር ግን ከአብ ዘንድ ጳጳራዊ መስ (የሚያነጻ) አለን ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ኃጢአታችንን ይቅር ይለን ዘንድ ቸር የባሕርይ እምላክ ነው ፣ ብሎ መተርጉም ሲገባ የዐማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ተርጓሚዎች ልዩ ልዩ ትርጉም ሰጥተውታል ። ይህንንም ለመረዳት እንድትችሉ

አራት ጊዜ የታተመ የመጽሐፍ ቅዱስ ቅጂዎች የሚናገሩትን በግመተ ምሕረት ተራ ቁጥር አስፍረንዋል ።

ሀ : ልጆቼ ሆይ ይህን ነገር እጽፍላችኋለሁ ፡ ጋጢአት እንደ ሠሩ ፡ ከላንተም ማንም ጋጢአት በወራ ከአብ ዘንድ አማላጅ አለን ፡ የሱስ ክርስቶስ ጸድቅ ፡ እርሱም የጋጢአታችን መታረቅ ነው ። (በ፲፱፻፳፱ እና ፲፱፻፵፩ ከታተመው መጽሐፍ ቅዱስ ።)

ለ : ልጆቼ ሆይ ጋጢአትን እንዳታደርጉ ይህን እጽፍላችኋለሁ ፡ ማንም ጋጢአትን ቢያደርግ ከአብ ዘንድ ጠበቃ አለን ፡ እርሱም ጸድቅ የኾነ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ፡ እርሱም የጋጢአታችን ማስተሰርያ ነው ። (በ፲፱፻፶፮ እና ፲፱፻፹ ከታተመው መጽሐፍ ቅዱስ ።)

፲፮ ፡ እንግዲህ እንደምታዩት ግእዙ ፡ አራትሊጦስ ብን ገብ አብ ፡ ከአብ ዘንድ አራትሊጦስ አለን ፡ ይህን ነው የሚያሳየን ። ይህም ጌታ ፡ " አራትሊጦስን እንዲልክላችሁ አብን እለምንዋለሁ ፡ አብ በሰሜ የሚልከው አራትሊጦስ በሙጣ ጊዜ ጉሉን ያስተምራችኋል ፡ እኔ ከአብ ዘንድ የምልክላችሁ አራትሊጦስ ከአብ የሚወጣ የእውነት መንፈስ ነው ፡ " ያለውን ቃል የሚመለከት ነው ። (የሐ ፡ ፲፱ ፡ ፲፮ እና ፳፮ ። ፲፭ ፡ ፳፮ ።) ይህን ለውጦ ጠበቃ ማለት አይቻልም ፡ አማላጅም አይኾንም ። ወርሶ ደግሞ ቃሉን ከዐሳቡ ለውጥተና አፍልሶ አራትሊጦስ ያለውን ገብብ ለኢየሱስ ክርስቶስ መስጠቱ ደግሞ አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ቅዱስ የሚለውን የእካላት ስም ማፋለስ ጽኑ ከሕደትና ፍጹም አብደት ነው ። አራትሊጦስ ኢየሱስ ክርስቶስ አይኾንም ፡ አይደለም ። ኢየሱስ ክርስቶስም አራትሊጦስ አይኾንም ፡ አይደለም ። አራትሊጦስ አራትሊጦስ ነው ፡ ከአብ የወጣ ፡ የሚወጣ የእውነት መንፈስ ነው ። ኢየሱስ ክርስቶስ ለካላዊ ቀዳማዊ ቃል ነው ፡ ከአብ የተወለደ አንድ ልጅ ነው ። ሦስቱም ማለት አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ቅዱስ በጣሕርይ አንድ ናቸው ፡ አይከፋፈሉም ፡ አይነጣጠሉም ። በእካላት ግን ሦስት ናቸው ፡ አይጠቀሙም ፡ አይቀላቀሉም ። ይህ ነው መታወቅ ያለበት ።

፲፯ ፡ በሌላ በኩል ደግሞ ወልድ ወይም መንፈስ ቅዱስ ጠበቃም አማላጅም አይኾንም ፡ አይደለም ። የእግዚአብሔር መንግሥት በሙግት አይገኝምና ። ማንም ቢኾን ወደ መንግሥተ ሰማያት መግባት የሚችለው እግዚአብሔር በልጁ ቤዛት ባደረገለት ዕርቅ ሲኾን ፡ የተስፋው ባለቤት የሚኾነው ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ በመወለድ በሚያገኘው ልጅነትና በልጅነቱ አምና ፡ በሃይማኖቱ ጸንቶ በሚፈጽመው ሥራ ነው ። ይህን የማያምን ካለ ጌታ በተናገረው ቃል መሠረት መንፈስ ቅዱስ ይዘልፈዋል ፡ ይፈርድበታል ። (የሐ ፡ ፲፮ ፡ ፱ ።)

፲፰ ፡ ስለዚህም መጽሐፍ ቅዱስን እማራለሁ ፡ አስተምራለሁ ፡ ስለ እግዚአብሔር ቃልም እመሰክራለሁ የሚል ጉሉ ታላቅ ጥንቃቄ ይፈለግበታል ። ጌታ ፡ " እንሰ እብልከሙ ኩሉ ሰብእ ዘይነብብ ንባብ ጽሩዐ ያንብኡ ሉቱ ቃል በዕለተ ደይን ። እስመ እምቃልከ ትጽድቅ ወእምቃልከ ትትኳንን ። እኔ እንግራችኋለሁ ፡ የማይገባ ነገርን የሚናገር ሰው ጉሉ በፍርድ ቀን ስለ እርሱ መልስ ይሰጡበታል ። ከእነጋገርህ የተነሣ ትጽድቃለህና ፡ ከእነጋገርህም የተነሣ

ትኩነናለህና ፡ ይፈረድብህልና ፡ " ብሉአልና ። (ማቴ ፡ ፲፪ ፡ ፴፮ እና ፴፯ ።)

፲፱ ፡ በዚህ ዝግጅቱ ግእዙን ከነ ዐማርኛው ማትረቢ የተደመተ አባቶቻችን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት በእምነታቸው ፡ በትምህርታቸው የጠለቁ ፡ የተራቀቁ ፡ " ጥበብ መንፈሳዊ ለመንፈሳውያን ፡ " እንደ ተባለው እንደ አባቶቻቸው እንደ ሐዋርያት ራሳቸውን ለእግዚአብሔር የሰጡ በመኾናቸው ፡ እግዚአብሔርም የአባቶቻቸውን የሐዋርያትን ጸጋ ሰጠዳቸው ፡ ጌታ ለሐዋርያት ያስተማረውን ፡ ሐዋርያት ለዓለም የሰበኩትን እውነተኛ ሃይማኖት ፡ እውነተኛ ትምህርት ጠብቀው እንዳቆዩላችሁ እንድታወቁና እናንተም በጥንቃቄ እንድትጠብቁት ፡ ከውጪ በመጡት ጉንዳኖች ፡ ከውስጥ በፈለጉት አሸናፊም እንዳትታለሉና በጠባያቸው እንዳትጠመዱ ነው ። እውነቱ ይህ ነው ።

፳ ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ሰው የኾነ አምላክ ነው ። እስማችኋለሁ ፡ እልክላችኋለሁ ያለውን ተስፋ ፈጽሞአል ፡ ቅዱስ መንፈሱን ሰጥቶአል ፡ ጸጋውን ዐድሎአል ። ለዘላለምም በቤተ ክርስቲያኑ አማካይነት ዛሬም ፡ ነፃም ይሰማል ። ቃሉ አይታበልም ፡ አይለወጥም ። መንፈስ ቅዱስ ቤተ ክርስቲያንን ይመራል ፡ ይጠብቃል ፡ ጉሉን በጉሉ ይረዳል ። የእውነት መንፈስ ፡ የባሕርይ አምላክ እንደ መኾኑ የሚገልጽበት ነገር የለም ። የሚገባው ኾኖ ከተገኘ ለጉሉም እንደሚገባው ፡ እንደሚጠቅመው ሀብቱን ያድላል ። ይህ ነው የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ፡ ዘላለም የማይገድል የጸጋ መላት ። መማለድ ለዚያውም መቃተት ፡ መቆዘም ፡ መጨነት ፡ መጠበብ ይህ በመንፈስ ቅዱስ ላይ የለም ። እንኳን በእርሱ እርሱ በጠራቸው ፡ ባደረባቸው በምእመናኑ እንኳ እንዲህ ዐይነት የድካ አደግ ስሜት ፡ ጠባይ የለባቸውም ። አባታቸው ፡ " ያ የእውነት መንፈስ ይመጣል ፡ ከእናንተ ዘንድ ይኖራል ፡ በውስጣችሁ ያድራል ፡ የመት ልጅ አድርጌ አልተዋችሁም ፡ " ብሉአቸዋልና ። (የሐ ፡ ፲፱ ፡ ፲፮ ፡ ፳ ። የሐ ፡ ሥራ ፭ ፡ ፳፱ ።)

፳፩ ፡ ስለዚህም ምእመናን ፡ ከክፉዎች ሰዎች ራቁ ፡ ከማግባራቸውም አትደባለቁ ። ዕውቁላቸው ፡ ተለዩላቸው ፡ አትፍሩ ፡ አትፈሩ ፡ " በእኔ ያፈረ ፡ በቃሌም ያፈረ የሰው ልጅ በጌትነቱ ፡ በእባቱም ክብር ከቅዱሳን መላእክት ጋር ሲመጣ ያፍርበታል ፡ " ብሉአልና ጌታ ። (ሉቃ ፡ ፱ ፡ ፳፮ ።) ምክንያታቸው ጉሉ እናንተን ለማሰናከል የሚያዘጋጁት ወጥመድ ነው ። አዎን ፡ ለዓለም መኾን ሌላ ነው ፡ ለእግዚአብሔር መኾንም ሌላ ነው ። የዓለም መንገድ ሌላ ነው ፡ ለፈ ነው ፡ መጨረሻው ፡ መድረሻው ሞት ነው ፡ ወደዚያ የሚገቡ ብዙዎች ናቸው ። የእግዚአብሔር መንገድ ጠባብ ናት ፡ መንገዱም አስጨናቂ ናት ፡ መጨረሻዋ ፡ መድረሻዋ ሕይወት ነው ፡ የሚገባትም ጥቂቶች ናቸው ። " ወደ ጠባቢቱ በር ትገቡ ዘንድ ጨክኑ ፡ በርቱ ፡ " ተብሉአልና ። (ማቴ ፡ ፯ ፡ ፲፫ እና ፲፱ ። ሉቃ ፡ ፲፫ ፡ ፳፪ ። የሐ ፡ ሥራ ፲፱ ፡ ፳፪ ።) በወልድ እና በመንፈስ ቅዱስ የአማላጅነት * የጥበቅና ሥራ የለም ። መልእክቴን አድርሻለሁ ፡ ጆሮ ያለው ደስማ ።

፩፤ ለንግድ ስል ግን በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ያለውን ነው እንጂ ፤ መምህራን ለማስተማር ፤ ምእመናን ሃይማኖታቸውን ለመመስከር በሚቆሙበት ዐደደባባይ ጉሉ እፍ ፤ ጥበብ የሚሰጣቸው ፤ የማያውቁትን እንዳወቁት ፤ ያልተማሩትን እንደ ተማሩት ያክል ማስተማር ፤ መመስከር ፤ መናገር ፤ ማስረዳት እንዲቻላቸው የሚያደርጋቸው እርሱ ራሱ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ፤ ቅዱስ መንፈስም ነው ። የነገሥታቱን ግርማ ባይፈሩ ፤ መከራውን ሳይሰቀቁ ፤ ለመቀበል ሳይጨነቁ ወደ ሰማዕትነት ዐደባባይ እንዲወጡ ጥበእቱን ፤ ብርታቱን ፤ ዕውቀቱን ፤ እምነቱን የሚያድላቸውን ያክል ፤ በሚጠየቁበት ፤ በሚመሰክሩበት ጊዜም ገደለ ቃሉን ያድላቸዋል ። ስለዚህ ነው ኢፕሮስ ደጋግሞ በአይሁድ ሸንጎ በተናገረ ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ሞላበት የሚል ቃል የምናገኘው ።

፪፤ ለንድ ቀንም በምኩራብ ደጅ ተቀምጦ ሲለምን የነበረውን በሽተኛ በመፈወላቸው ኢፕሮስና ዮሐንስ በማን ገደል ፤ በማን ስም ይህን ሥራ እንደ ሠሩት በአይሁድ ሸንጎ ተጠየቁ ። ወዲያውም መንፈስ ቅዱስ በኢፕሮስ ሞላበት ፤ ዐደረበት ። እና ፤ “እናንተ የሕዝብ አለቆች ፤ መምህራንም ስሙ ፤ ዛሬ እኛ ለዚህ በሽተኛ በተደረገው ረድኤት የሚፈረድብን ከሽን ታዲያ እርሱ በምን ዳነ ትላላችሁ ። እናንተ ጉላችሁ ፤ የእስራኤል ወገንም ጉሉ ስሙ ፤ እየንተ በሰቀላችሁት ፤ በገዳላችሁት ፤ እግዚአብሔር ከሙታን ለይቶ ባስነሣው በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ይህ ሰው እንደ ዳነና ሰውነቱ ተካክሎለት ፤ ጸንቶለት በፊታችሁ እንደ ቆመ ዕውቁ ፤ “ ብሎ እነርሱ እናጸደቁ ሕንጻቸውን ሳይቆሩ ኢየሱስ ክርስቶስ የማዕዘን ፊስ እንደ ሽንና ከእርሱ በቀር ከሰማይ በታች በመድኃኒትነት ወይም በአዳኝነት ለሰው የሚሰጥ ሌላ ስም ፤ ሌላ ሕይወት አለመኖሩን ገልጿላቸው ። እንዲህ አድርጎ በዚያ ሸንጎ ላይ ተአምራት በማድረግ የማያዳግም የገደለ ቃል መልስ በመስጠት ቆመላቸው ፤ ተከራክረላቸው ። (ዮሐ ፤ ሥራ ፤ ፩ ፡ ፪፤)

፫፤ ለነ እስጢፋኖስ ሲያስተምሩ በነበረ ጊዜም በመንፈስ ቅዱስ እየታዘዘ ይከራከራቸው ስለ ነበረ በአይሁድ ሸንጎ እስጢፋኖስን ተከራክሮ የሚረታ አልነበረም ። ከሌራት ፤ ከነቢያት ጠቅሶ በሰጠው ትምህርትም እነርሱ ጉል ጊዜ መንፈስ ቅዱስን እንደሚቃወሙት ሲመሰክርባቸው የገደለ ቃል አጥረት ፤ የፍርሀት ምልክት አይታይበትም ነበር ።

፬፤ በክርክር መርታት ሲሳናቸውም ሊገድሉት እየንተቱ ከከተማ አውጥተው በጎብረት ሲሰድቡትና ደንጊያ ሲረበርቡበት የእግዚአብሔር ቃል ፤ መንፈስ ቅዱስ ሞላበት ። ሰማይ ተከፍቶ ኢየሱስን በእግዚአብሔር ቀኝ ተቀምጦ እየና ፤ “ እነሆ ሰማይ ተከፍቶ ኢየሱስንም በእግዚአብሔር ቀኝ ተቀምጦ እየዋለሁ ፤ “ ብሎ መሰከረባቸው ፤ መሰከረላቸው ይለናል ። በዚህም አይቆምም ። ከአምላኩ በተሰጠው የአማላጅነት ሥልጣን ፤ “ አቤቴ ዕዳ በደል አታድርግባቸው ፤ “ ብሎ እንደ ጸለየላቸው ያስተምረናል ። (ዮሐ ፤ ሥራ ምዕራፍ ፮ እና ፯ በመሉ ማንበብ ይጠቅማል ።)

፭፤ ለንግዲህ ቅዱስ ጳውሎስ ፤ “ ይትዋቀሥ በእንቲኦን ፤ ስለ እኛ ይከራከራል ። ይትዋቀሥ በእንተ ቅዱሳን ፤ ስለ ቅዱሳን ይከራከራል ፤ “ ሲል

የጻፈ ፤ (ሮሜ ፩ ፡ ፩፤ - ፩፤) በሰማዕትነት ዐደባባይ ፤ በወንጌል መድረክ ላይ ለሐዋርያት ፤ ለሰማዕታት ፤ ለመምህራን ፤ ለምእመናን ከመንፈስ ቅዱስ የሚለጠውን እርዳታ ለመግለጽ ነው ። ያውም በቁዝማ ፤ በመቃተት ፤ በጭንቀት ተነገረ የሚባል አይደለም ። እንዲህ ዐይነት ነገር በመንፈስ ቅዱስ የለም ። ይህ አነጋገር ደግሞ ለፍጡር እንጂ ለፈጣሪ እንደማይሾን ማወቅ ይገባናል ። ይህን ደፍረው የሚያስተምሩ ካሉ ጌታ ፤ “ ሰብእ እኩያን ፤ ከቀዎች ሰዎች ፤ “ ያላቸው እነርሱ ናቸውና ከእነርሱ አንድነት ተለዩ ፤ ራቁ ፤ ተጠንቀቁ ። (ማቴ ፤ ፲ ፤ ፲፮፤)

ምዕራፍ ፡ ዐሥራ ፡ ዐምስት ።

“ ወደእዚሄ ለእመ ሰማዕከሙኒ ቃልየ ወዐቀብከሙ ትእዛዝየ ትከውኑኒ ሕዝበ ዘጽድቅ እምኩሉ ለሕዛብ እስመ ዚለየ ይእቲ ኩለንታሃ ምድር ። አኩንም ቃሌን ብትሰሙ ፤ ትእዛዜንም ብትጠብቁ ከእሕዛብ የተለያችሁ የእውነት ሕዝብ ትሾኑኝላችሁ ፤ ምድር በሞላዋ የእኔ ናትና ። ወአንትሙ ትከውኑኒ እለ መንግሥት ፤ ወእለ ትሠውዑ ሊተ ወሕዝበ ዘጽድቅ ፤ ዘ ቃለ አይድረሙ ለውሉደ እስራኤል ። እናንተ መንግሥት ፤ ክህነት የሚገባችሁ የታመነ ሕዝብ ትሾኑኝላችሁ ፤ እግዚአብሔር ይህንን ቃል ለእስራኤል ልጆች ዐወጀላቸው ። “ (ዘፀ ፤ ፲፱ ፡ ፩ እና ፭፤)

“ አንትሙሰኪ አዕርክትየ አንትሙ እምከሙ ጠርክሙ ኩሉ ዘእዘዝኩከሙ ። እናንተማ ፤ እናንተስ ያዘዘኳችሁን ጉሉ ካደረጋችሁ ወዳጆቼ ናችሁ ። አይብለከሙ እንከ እግብርትየ ፤ እስመ ገብርስ ኢየሐምር ዘይሬስዮ እግዚኡ ፤ ወለከሙሰ አዕርክትየ እብለከሙ እስመ ኩሉ ዘሰማዕኩ በጎበ እቡየ ነገርኩከሙ ። እንግዲህ ባርቼ አልላችሁም ፤ ባሪያ ጌታው የሚያደርገውን አያውቅምና ፤ እናንተን ግን ፤ ወዳጆቼ እላችኋለሁ ፤ በእባቴ ዘንድ የሰማሁትን ጉሉ ነግራኳችኋለሁና ። “ (ዮሐ ፤ ፲፭ ፡ ፲፩ እና ፲፭፤)

፩ ፤ በዚህ ምዕራፍ የምንወያይበት የትእዛዛት ጉዳይ ነው ። በመግቢያው እንደ ጠቀስነው ለሌራትም ፤ ለወንጌልም እግዚአብሔር ለምእመናኖቹ ያቆመው ምልክት ፤ የእርሱ ቤተ ሰብእ የመሾናቸው ፤ የታማኝነታቸው መታወቂያ ትእዛዙን መጠበቅ ነው ። በሌራት ፤ “ ኢታምልክ ባዕደ አምላክ ዘእንበሌየ ። ከእኔ በቀር ወይም እኔን ትተህ ሌላ አምላክ አታምልክ ፤ “ ሲል ለእስራኤል ያወጀ አምላክ (ዘፀ ፤ ፩ ፡ ፫፤) በወንጌል ፤ “ እመኑ በእግዚአብሔር ወእመኑ ብዩ ። በእግዚአብሔር እመኑ በእኔም እመኑ ፤ “ (ዮሐ ፤ ፲፱ ፡ ፩፤) ሲል እምነት በእርሱ መሾንን አገዝዞል ። “ የ “ በግእዙ ቋንቋ “ ዘእንበሌየ “ ፤ “ ብዩ “ በማለት የገለጠው ስም አመልካች ቃል ዮድ ወይም የሱስ የሚለውን ነቡር ስም ፤ ቅዱስ ስም ፤ ልዩ ስም ያመለክታል

፪ ፤ የእርሱን ትእዛዝ መፅማት ፤ በእርሱ ትእዛዝ መመራት ግድ ነው ። በግል ፍላጎት ይህን ለማዛባት የሚሞክር ጉሉ እርሱ ራሱ ተፈትኖ በግለም ላይ ፈተናን የሚያመጣ በመሾኑ ፍርድ ይጠብቀዋል ። ጌታ ፤ “ አሌ ሉ ለግለም እመንሱት ፤ እስመ ግብር ይመጽእ መንሱት ወባሕቱ አሌ ሉቱ ለዘያመጽእ

ለመንሰት ። ከፈተና የተነሣ ለዓለም ወዮለት ፤ ፈተና በገድ ይመጣልና ፤ ግን ፈተናን ለሚያመጣት ለዚያ ሰው ወዮለት ፤ ብሉአል ። (ማቴ ፡ ፲፮ ፡ ፮)

፫ ፤ እግዚአብሔር በዓለም እንዲት ቤተ ክርስቲያን መሠረተ ፤ ድምፁን ለሚሰሙትም ጥሉ ፤ ኑ ተከተሉኝ ፤ ሲል ትእዛዝ ሰጠ ። (ማቴ ፡ ፩ ፡ ፲፱ እና ፳፩) ፤ አይሁዊ በአራቱ ፡ አረማዊ በጣዖቱ ፡ ሌላውም በሌላ እንዳያመካኝ ፤ እነ ውለቱ ፍናተ ጽድቅ ወሕደውት ፤ ወክልበ ዘይመጽአ ገበ አብ ዘእንበለ እንተ ገቢየ ። የጽድቅና የሕይወት መንገድ እኔ ነኝ ፤ በእኔ በኩል ካልገኘ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም ፤ ሲል ጌታ ቁርጥ ቃል ተናግሮአል ። (ዮሐ ፡ ፲፩ ፡ ፮)

፬ ፤ አንድ እግዚአብሔር በሚል አነጋገር ሰበብ የሚፈልጉ አይሁዳውያን ፤ እስማኢውያን መሲሑን እንቀበልም ቢሉ ፤ በልጁ አናምንም ቢሉ ይህ ቃል ይፋረዳቸዋል ። ይህ ብቻ አይደለም ፤ የእግዚአብሔር ምስክርነት ይፋረዳቸዋል ።

፭ ፤ እግዚአብሔር ፤ የምወደው ልጄ ይህ ነው ፤ እርሱን ስሙት ፤ ብሉአል ። (ማቴ ፡ ፫ ፡ ፲፮) ፤ ልጄም ቃሉ ነው ፤ እርሱም ሰው የሆነው አምላክ እየሰሰ ክርስቶስ ነው ። የእግዚአብሔር አካላዊ ቃል እየሰሰ ክርስቶስ አብን አሳየንና ይበቃናል በማለት ለቀረበለት ጥያቄ የሰጠው መልስ ፤ ኢተአምንህ ከመ እነ በአብ ወክላብ ብየ ፤ ወዝኒ ቃል ዘእነ ነገርኩክሙ አኮ ዘእምነቤየ ዘነበብኩ ፤ አላ አብ ዘሀሉ ብየ ውለቱ ይገብር ለዝንቱ ግበር ። እኔ በአብ እንዳለሁ አብም በእኔ እንዳለ አታምንምን ፤ ይህ እኔ የነገርኳችሁ ቃልም ከራሴ እንቅጂ የተናገርኩት አይደለም ፤ በእኔ ያለ አብ እርሱ ይህን ሥራ ይሠራዋል እንጂ ፤ የሚል ነው ። (ዮሐ ፡ ፲፩ ፡ ፮ - ፲፩)

፮ ፤ ሰው ጥና ለዓለም በዓለም ከመገለጹ በፊት ብዙ ሥራ እንደ ሠራ ፤ ሕዝቡንም በራእይ ፤ በሕልም ፤ በድምፅ እንደ መራ ፤ ዛሬም ደግሞ ሰው ጥና ፤ በሥጋ ተገልጦ ለዐይን ከመታየቱም በላይ ገያል አምላክነቱን የሚያረጋግጡ ከሰው ዐቅምና ሕሊና በላይ የሆኑ ልዩ ልዩ ሥራዎችን በትእዛዝ በመሥራት ፤ ጌትነቱን ፤ እምላክነቱን በማሳየት ዓለምን ፤ ኑ ተከተሉኝ ። በእግዚአብሔር እመኑ ፤ በእኔም እመኑ ፤ ሲል ወደ እርሱ ጠርቶታል ። የባሕርይ አባቱም ፤ የምወደው ልጄ ይህ ነው ፤ እርሱን ስሙት ፤ ሲል አዝዞአል ። ይህን ዐልፎ የግል ፈቃድን በመከተል ዓለምን መፈተን ያስጠይቃል ።

፯ ፤ ይህ መጠይቅ ወይም ይህ ከባድ ፍርድ የሚጠበቃቸው ከክርስትና ሃይማኖት ውጪ የቀሩትን ብቻ አይደለም ። በክርስትና ሃይማኖት ውስጥ ነን እያሉ መሰለው በበግ ልብስ ምእመናኑን የሚያስቸግሩትን ተኩላዎችንም ይመለከታቸዋል ። በምድር ላይ የክርስቶስ እንደ ራሴ የእኔ መሪ ነው የምትለው የሮማ ቤተ ክርስቲያን ፤ ክርስቶስ የዓለም አማላጅ ነው ፤ ጠበቃ ነው ፤ ጸድቅ የእግዚአብሔር ባሪያ ነው እያሉ ዓለምን የሚያወናብዱ ልዩ ልዩ የፕሮቴስታንት ቤተ ክርስቲያናት ነን ባዮች ፤ መንፈስ ቅዱስን እንሞላለን ፤ እንሞላለን እያሉ የሚያፈዙትን የመናፍሰት አደግሸኞች ፤ ሽር ጉድ ባዮች ፤ ሌሎችም በሃሊን ፤ ጅሆባን የመሳሰሉት ጥሉ ፍርዱ ይመለከታቸዋል ። የዛሬይቱ የኢትዮጵያ

እርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን መሪዎችና ተከታዮቻቸውም የዐድማው ተባባሪዎች በመሆናቸው ወይም ጥሉተኛ ዜጋ በመሆናቸው ከተጠያቂነት አያመልጡም ። እነዚህ ጥሉ በእግዚአብሔርና በመሲሑ ላይ ያደሙ ፤ በዓለም ላይ ፈተናን ያመጡ በመሆናቸው ይፈረዳቸዋል ።

፪ ፤ የእግዚአብሔር ቃል የሚለውን እንስማ ። እስመ ከመዝ እፍቅር እግዚአብሔር ለዓለም እስከ ወልዶ ዋሕዶ መጠወ ወወሀበ ቤዛ ከመ ኩሉ ዘየለምን ቦቱ ኢይትሐጉል አላ ይረክብ ሕይወተ ዘለዓለም ። እስመ ኢፈነዎ እግዚአብሔር ለወልዱ ውስተ ዓለም ከመ ይኩንና ለዓለም ዘእንበለ ከመ ያሕይዎ ለዓለም በእንቲአሁ ። ዘየለምን ቦቱ ኢይትኳነን ፤ ወዘሰ ኢየለምን ቦቱ ወድአ ተኩነን ፤ እስመ ኢአምን በስመ ወልዶ እግዚአብሔር ዋሕድ ። እግዚአብሔር አንድ ልጁን ቤዛ አድርጎ እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲህ ወድታልና ፤ ያመነበት ጥሉ እንዳይጠፋ ፤ የዘለዓለም ሕይወትን እንዲያገኝ ። እግዚአብሔር ዓለሙን ሊፈርድበት ልጁን ወደዚህ ዓለም አላከውምና ፤ በእርሱ ዓለሙን ሊያድነው ነው እንጂ ። በእርሱ ያመነ አይፈረድበትም ፤ በእርሱ ያላመነ ግን ፈጽሞ ይፈረድበታል ፤ በአንድ በእግዚአብሔር ልጅ ስም አላመነምና ። (ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፲፮ - ፲፭)

፫ ፤ ይቀጥላል ። ለብሰ ያፈቅር ወልዶ ፤ ወኩሉ ኩነኔሁ አወፈዮ ውስተ እዲሁ ። ዘየለምን በወልድ ቦ ሕይወት ዘለዓለም ፤ ወዘሰ ኢየለምን በወልድ ኢይራእያ ለሕይወት ዘለዓለም ፤ አላ መቅሠፍት መዓቱ ለእግዚአብሔር ይነብር ላሕሌሁ ። አብ ልጁን ይወዳል ፤ ሥልጣንንም ጥሉ በእጁ ሰጠው ። በወልድ የሚያምን የዘለዓለም ሕይወት አለው ፤ በወልድ የማያምን ግን የዘለዓለም ሕይወትን አያይም ፤ የእግዚአብሔር የቁጣው መቅሠፍት በላዩ ይመጣበታል እንጂ ፤ ብሉአል ። (ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፴፩ እና ፴፮)

፬ ፤ የዮሐንስ ምስክርነት ። አንስቤ አጠምቀክሙ በማይ ለንሰሐ ፤ ወዘይመጽእ እምድጎሪየ ውለቱ ይጸንእ እምኔየ ዘኢይደልወኒ እጹር አግእኖ ፤ ውለቱ ያጠምቀክሙ በመንፈስ ቅዱስ ወበእሳት ። ዘመሥኤ ውስተ እዲሁ ዘቦቱ ያንጽሕ ዐውደ እክሉ ፤ ወያስተጋብእ ሥርናዮ ውስተ መዛግብቲሁ ፤ ወሐሠሮስ ያውኢ በእሳት ዘኢይጠፍእ ። እኔ ለንሰሐ በውሃ አጠምቃችኋለሁ ፤ ሚማውን ለመጀከም የማይገባኝ ከእኔ በኋላ የሚመጣው እርሱ ግን ከእኔ ይልቅ ይበረታል ፤ እርሱ በመንፈስ ቅዱስ ፤ በእሳትም ያጠምቃችኋል ። እውድማውን የሚያጠራበት መንኹ በእጁ ያለ ፤ ስንዴውንም በሪቅ ፤ በንተራ ደሰበሰባል ፤ ገለባውን ግን በማይጠፋ እሳት ያቃጥላል ። (ማቴ ፡ ፫ ፡ ፲፩ እና ፲፪)

፭ ፤ የዮሐንስ ሰማዕቱ በእንቲአሁ ከልሐ ወደቤ ዝ ውለቱ ዘእቤለክሙ እነ በእንቲአሁ ይመጽእ እምድጎሪየ ብእሲ ዘሀሉ እምቅድሚየ ፤ እስመ ውለቱ ቀደመኒ ። እስመ እምተረፈ ዚአሁ ነግእነ ንሕነ ኩልነ ጸጋ በዲበ ጸጋ ሀየንተ ጸጋ ። እስመ አሪት በሙሴ ታውሀበት ለነ ፤ ጸጋሰ ወጽድቅ በኢየሱስ ክርስቶስ ኮነ ለነ ፤ ለእግዚአብሔርሰ ልልበ ዘርዘየ ገመራ አላ ወልድ ዋሕድ ዘሀሉ ውስተ ሕፅነ እቦሁ ውለቱ ነገረነ ። ምስክሩ የዮሐንስ ስለ እርሱ ድምፁን ከፍ አድርጎ ተናገረ ፤ እንዲህም አለ ፤ ይህ ነው እኔ ስለ እርሱ ያልኩአችሁ ፤ ከእኔ በፊት የነበረ ሰው ከእኔ በኋላ ይመጣል ፤ እርሱ ከእኔ

አስቀድሞ ነበርና ። ከፍጹምነቱም እኛ ገብተን ስለ ጸጋ ፈንታ በጸጋ ላይ ጸጋን ተቀበልን ። እራት በመሴ ተሰጥታን ነበር ፤ ጸጋና ጽድቅ ግን በኢየሱስ ክርስቶስ ገኝልን ። እግዚአብሔርንስ ከቶ ያየው የለም ፤ በእባቱ ዕቅድ (ዕሪና) ያለ እንድ ልጅ (ወልድ ዋሕድ) እርሱ ነገረን እንጂ ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፲፭ - ፲፮ ።)

፲፪ ፡ * ወማእከሌከሙ ሀሉ ይቀውም ዘኢተአምርዎ አንትሙ ። ዘይመጽእ እምድገሪየ ውእቱ ዘሀሉ እምቅድሜየ ዘኢይደልወኒ እፍታሕ ቶታነ አማእኒሁ እምእገሪሁ ፤ ውእቱ ያጠምቀክሙ በመንፈስ ቅዱስ ወበእባት ። ግን እናንተ የማታውቁት በመካከላችሁ ቆሞአል ። ከእኔ በኋላ የሚመጣው ከእኔ በፊት የነበረው ፤ የሚማውን ጠፍሮ ልፈታለት እንኳ የማይቻለኝ ነው ፤ እርሱ በመንፈስ ቅዱስ በእባት ያጠምቃችኋል ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፳፯ እና ፳፮ ።)

፲፫ ፡ * ወእመ ሳኒታ ርእዮ ዮሐንስ ለእግዚእ ኢየሱስ እንዘ ይመጽእ ገቢሁ ወይቤ ነዋ በግዑ ለእግዚአብሔር ዘያሐትት ኃጢአት ዓለም ። ዝንቱ ውእቱ ዘእቤለክሙ እነ በእንቲአሁ ይመጽእ እምድገሪየ ብእሲ ዘሀሉ እምቅድሜየ ፤ እስመ እምቅድሜየ ውእቱ ኮነ ። ወእንስ ኢየሐምሮ ዳእመ ከመ ያእምርዎ እስራኤል በእንተዝ መጸእኩ እነ ከመ እጥምቅ በማይ ። ወነገረ ስምየ ዮሐንስ ወይቤ ርእኩ መንፈስ ቅዱስ እንዘ ይወርድ እምሰማይ ከመ እንተ ርግብ ወይነብር ዲቤሁ ። በማግሥቱም ዮሐንስ ወደ እርሱ ሲመጣ ጌታ ኢየሱስን አይቶ እንዲህ አለ ፤ የዓለሙን ኃጢአት የሚያስተሰርየው የእግዚአብሔር በግ እነሆ ። ከእኔ በፊት የነበረ ሰው ከእኔ በኋላ ይመጣል ብዬ የእርሱን ነገር የነገርኩአችሁ ይህ ነው ፤ እርሱ ከእኔ አስቀድሞ ነበርና ። እኔ አላውቀውም ነበር ፤ ነገር ግን እስራኤል እንዲያውቁት ስለዚህ እኔ በውሃ ላጠምቅ መጣሁ ። ዮሐንስ ምስክርነቱን ተናገረ ፤ እንዲህ ብሎ ፤ መንፈስ ቅዱስ ከሰማይ ርግብ መስሎ ወርዶ በራሱ ላይ ሲቀመጥ አየሁ ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፳፱ - ፴፪ ።)

፲፬ ፡ * ወእንስ ኢየሐምሮ ፤ ወባሕቱ ዘፈነውኒ ከመ እጥምቅ በማይ ውእቱ ይቤለኒ ዲበ ዛርኢክ ይወርድ መንፈስ ቅዱስ ፤ ወይነብር ዲቤሁ ፤ ውእቱኬ ዘያጠምቅ በመንፈስ ቅዱስ ። ወለልየ ርእኩ ፤ ወእነ ሰማዕቱ ከመ ዝንቱ ውእቱ ወልዱ ለእግዚአብሔር ። እኔ የማውቀው አልነበርኩም ፤ ነገር ግን በውሃ እንዳጠምቅ የላከኝ እርሱ በአየኸው ላይ መንፈስ ቅዱስ ይወርዳል ፤ በእርሱም ላይ ይቀመጣል ፤ እንግዲህ በመንፈስ ቅዱስ የሚያጠምቅ እርሱ ነው አለኝ ። እኔ ራሴ አይቻለሁ ፤ ይህም የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ገነ ምስክሩ እኔ ነኝ ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፴፫ እና ፴፬ ።)

፲፭ ፡ እንግዲህ ከዚህ በላይ በተከታታይ በሰፊው እንዳየነው በመንፈስ ቅዱስ ፤ በእባት የሚያጠምቅ ፤ መንቹ በእጁ ያለ ፤ ስንደውን ከገለባው ለይቶ በነተራ የሚያኖር ፤ ገለባውን ከስንደ ለይቶ በእባት የሚያቃጥል ፤ ከእኔ በኋላ የሚመጣ ፤ ከእኔ የሚበረታ ፤ የሚማውን ማዘቢያ (ማሰሪያ) እንኳ ልፈታለት የማይገባኝ ፤ ከእኔ በኋላ የሚመጣ ፤ ከእኔ በፊት የነበረ ሰው በመካከላችሁ አለ ፤ ግን አታውቁትም ። የዓለሙን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ ፤ እኔ የማውቀው አልነበርኩም ፤ ግን እስራኤል እንዲያውቁት እኔ በውሃ ላጠምቅ መጣሁ ሲል እያንደደ ለጌታው ምስክርነቱን የሰጠው ዮሐንስ

መጥምቅ ፤ * እኔ የማውቀው አልነበርኩም ፤ ግን በውሃ እንዳጠምቅ የላከኝ እርሱ መንፈስ ቅዱስ ወርዶ በራሱ ላይ ሲቀመጥበት የምታየው እርሱ ነው በመንፈስ ቅዱስ የሚያጠምቅ አለኝ ፤ ብሎ የነገረውን ጥቢ ከጠራ በኋላ ፤ * መንፈስ ቅዱስ ወርዶ በራሱ ላይ ሲቀመጥበት እኔ ራሴ አየሁ ፤ ስለዚህም እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ገነ እኔ ምስክሩ ነኝ ፤ ሲል ጥንት ፍጥረታትን በመፍጠር ፤ ኋላም በማሳለፍ ብቻ ሳይገን ሰው በመገን ፤ አምላክነቱን የሚገልጽ ልዩ ልዩ ተአምራትም በማድረግ ራሱን የገለጸውን ኢየሱስ ክርስቶስን ለዓለም አስተዋውቀዋል ።

፲፮ ፡ እንግዲህ እርሱ ነው ፤ * በወልድ የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው ፤ የግያምን ግን ሕይወትን አያይም ። በእርሱ የሚያምን አይፈረድበትም ፤ በእርሱ የግያምን ግን አኹነት ፈጽሞ ተፈርዶበታል ፤ በእንዱ በእግዚአብሔር ልጅ ስም አላመነምና ፤ ሲል ብርቱ ማስጠንቀቂያ የሰጠው ። ስለዚህ ነው ቅዱስ ዮሐንስ መጥምቅ ፤ * አውድማውን የሚያጠራበት መንቹ በእጁ ነው ፤ ገላውን ከፍረው ፤ ፍረውን ከገለባው ይለያል ፤ ፍረውን በነተራው ይሰበክል ፤ ገላውን በእባት ያቃጥላል ፤ ያለ ። ዮሐንስ መጥምቅ ከሰጠው ምስክርነት በላይ እግዚአብሔር አብ ፤ የመረጣቱት ፤ የመደው ልጄ ይህ ነው ፤ እርሱን ስሙት ፤ ሲል በዮርዳኖስ ፤ በደብረ ታቦር ትእዛዝ ሰጥቶአል ። (ማቴ ፡ ፫ ፡ ፲፮ ። ፲፯ ፡ ፩ ።) በዮርዳኖስ ዮሐንስ መጥምቅና ለንስሐ ጥምቀት ከዚያ የተሰበከውን ገሎ ፤ በደብረ ታቦርም ከሐዋርያት ሦስቱን ኢጥርስን ፤ ያዕቆቡን ፤ ዮሐንስን ፤ ከነዚያትም መሴን ፤ ኤልያስን ነባሪዎች አድርጉ ነው ይህን ዐጥጅ ያስተላለፈው ። መሴ ፤ * እባክህ አንድ ጊዜ ፈትህን ተገልጸህ ልይህ ፤ ብሎ የለመነውን አምላክ ፤ (ዘፀ ፡ ፫ ፡ ፲፮ ።) ስለ ተሰፋ ፍጻሜም ፤ * እንደ እኔ ያለ ነዳይ እግዚአብሔር ከወንድሞቻችሁ ያስነሣላችኋል ፤ እርሱን ስሙት ፤ እርሱን የማትሰማ ነፍስ ከወንጥ ተለይታ ትጠፋለች ፤ ብሎ እንደ ተናገረለት ፤ የተሰፋ ቀን ደርሶ ፤ አምላክ ሥጋ ለብሶ በዓለም ተገልጾ የባሕርይ ክብሩን ፤ ምስጢረ መንግሥቱን በደብረ ታቦር ላይ ፤ ወልድ ለወደደው ይገልጥለታል ፤ ባለው መሠረት (ማቴ ፡ ፲፩ ፡ ፳፯ ።) ለመረጣቸው ሲገለጽ መሴ ምኞቱ ተፈጽሞለት የአምላኩን ፈት በዚህ ዓለም ለማየት ከመብቃቱም በላይ ሰው ወይም ዓለም ሊሰግው የሚገባው አዛዥ ፤ መሪ ፤ አስተማሪ ማን መገኘት ፤ የምደው ልጄ ይህ ነው ፤ እርሱን ስሙት ፤ * በሚለው በእግዚአብሔር ምስክርነት ስላረጋገጠ ፤ * እንደ እኔ ያለ እግዚአብሔር ከወንድሞቻችሁ ያስነሣላችኋል ፤ እርሱን ስሙት ፤ * በማለት የተናገረው ትንቢትም (ዘዳ ፡ ፲፭ ፡ ፲፪ ።) ፍጻሜ ማግኘቱን ለማየት ታድሎአል ።

፲፯ ፡ ከሰውም ከእግዚአብሔርም የተሰጠው ይህ ብርቱ ማስጠንቀቂያ በምድር ላይ የክርስቶስ እንደ ራሴ ያበጁትንና ከእግዚአብሔር ይልቅ ለሰው ትእዛዝ የተንበረከኩትን ፤ በዓለም ያለች ቤተ ክርስቲያን የእንደ ራሴው ርስተ ጉልት እንደ ገነች የሚናገሩትን ፤ እንዲሁም በግል ፈቃዳቸው ኢየሱስ የአምላክ ባለሙዋል ነው ወይም አማላጅ ነው ፤ መጥቶ ባለ አልመጣም ፤ ጭራጅንም አይመጣም የሚሉትን ፤ በድብዝብዝ ፤ በድንገዝገዝ ዐሳብ ላይ ያሉትን ገሎ ይፋረዳቸዋል ።

፲፮ ፡ ለስቀድም ቃል ነበረ ፡ ቃል በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ፡ እግዚአብሔር ቃል ነው ። ይህ በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ፡ ጉሉ በእርሱ ጊዜ ፡ ያ ቃል ሥጋ ጊዜ ፡ እግዚአብሔርን ከቶ ያየው የለም ፡ እንዲሁ ልጁ ነገረን እንጂ ፡ ፡ በማለት የጻፈ ወንጌላዊ የሐንስም በአንደኛ መልእክት በምዕራፍ ፭ ቀጥር ፱ ፡ ፲፫ የሚከተለውን ጽፎአል ። ፡ ወእመሰ ስምዐ ሰብእ ንነሥእ ስምዐ እግዚአብሔር የዐቢ ፡ ወዛቲ ይእቲ ስምዐ ለእግዚአብሔር እንተ ስምዐ ኮነ ላዕለ ወልዱ ። ዘየለምን በወልዱ እግዚአብሔር ሀለው ስምዐ እግዚአብሔር ምስሌሁ ፡ ወዘሰ ኢየሱስን በወልዱ ሐሳዊ ረሰዮ ሉቲ ፡ እስመ ኢየሱስን በስምዐ እንተ ስምዐ ኮነ እግዚአብሔር ላዕለ ወልዱ ። የሰውን ምስክርነት የምንቀበል ከኾነማ የእግዚአብሔር ምስክርነት ይበልጣል ፡ ይህኛ ናት የእግዚአብሔር ምስክርነት ፡ ስለ ልጁ የመሰከራት ። በእግዚአብሔር ልጅ የሚያምን እግዚአብሔር የመሰከረው ምስክርነት ዐብርት አለ ፡ በልጁ የማያምን ግን እርሱን ሐሰተኛ አደረገው ፡ እግዚአብሔር ስለ ልጁ በመሰከራት ምስክርነት አያምንምና ። ወዛቲ ይእቲ ስምዐ ለእግዚአብሔር እንተ ወሀበኝ ሕይወት ዘለዓለም ፡ ወዛቲ ይእቲ ሕይወት እንተ በወልዱ ። ዘሀለው ምስሌሁ ወልድ ቦቱ ሕይወት ወዘሰ ኢሁሱ ምስለ ወልድ እግዚአብሔር አልቦቱ ሕይወት ። ወዘነተ ጸሐፍኩ ለክመ ከመ ታእምሩ ከመ ብዘመ ሕይወት ዘለዓለም እለ ተአምኑ በሰመ ለወልድ እግዚአብሔር ። የዘለዓለም ሕይወትን የሰጠን የእግዚአብሔር ምስክርነት ይህኛ ናት ፡ በልጁ ያገኘናት ሕይወትም ይህኛ ናት ። ወልድ ከእርሱ ጋር ያለ ሕይወት አለው ፡ ከእግዚአብሔር ልጅ ጋር ያልገኘ ግን ሕይወት የለውም ። ይህን ጻፍኩላችሁ ፡ በእግዚአብሔር ልጅ ስም የምታምኑ እናንተ የዘለዓለም ሕይወት እንዳላችሁ ታውቁ ዘንድ ፡ ፡ ብሉአል ።

፲፱ ፡ ቅዱስ ዴፕርሰም በጥላተኛ መልእክት በምዕራፍ ፫ ቀጥር ፲፭ ፡ ፲፱ ይህንን አረጋግጣል ። ይህ የእግዚአብሔር ምስክርነት ከሰው ምስክርነት በላይ ነው ። በዓለም ገዢ በተባለው በሰይጣን የአጠቃቀም ስልት ስለላ የዓለም መመሪያ እስከ ጊዜያት እስከ ጸሐፊው ዘመን ድረስ ዓለም በጥላት ወይም በሦስት ሰዎች ምስክርነት ሥራውን እምና ሲሠራ ኖሮአል ። መሠረቱ በመሴ አማካይነት የተሰጠው የእግዚአብሔር ትእዛዝ ነው ። (ዘኁ ፡ ፲፭ ፡ ፱ ። ዘዳ ፡ ፩ ፡ ፲፮ ። ፲፯ ፡ ፩ ።) ከዚህ ውጪ በአንድ ምስክርነት ሰው አይከለስም ፡ ወንጀለኛም አይገኝም ፡ አይፈረድበትም ነበር ። በዚህም ምክንያት አንድ ዐይን አያስረግጥ ፡ አንድ ምስክር አያስደነግጥ ይባል ነበር ። መንግሥታት ይልቁንም ታላላቆቹ የየራሳቸው የጊዜውን የስላላ ድርጅት መረብ በዘረገበት በዚህ የሥልጣኔ ዘመን ግን አንድ ሰው የመሰከረበት ፡ ብዙዎች የመሰከሩለት ሰው በአንዱ ብቻ እርምጃ ሊወሰድበት ይችላል ። ይኾንና ለእኩን እናቁየለን ፡ ወደ ዋናው ነገራችን እንመለሳለን ። ወደዚህ ዐባብ ለመገባት ምክንያት የኾነን የሰው ምስክርነት ሲል ቅዱስ የሐንሰ የጠቀሰው ቃል ነው ። እርሱም የጠቀሰው አወንተኛውን የምስክርነት ሥርዐት ነው ። ያም ጊዜ ቅዱስ የሐንሰ ከሰው ምስክርነት የእግዚአብሔር ምስክርነት ይበልጣል ፡ የሰውን ምስክርነት የምንቀበል ከኾነ የእግዚአብሔር ምስክርነት ይበልጣል ይላል ።

፳ ፡ ከዚህም አያይዞ እግዚአብሔር ይህ ልጅ ነው ፡ እርሱን ስሙት ያለውን ጠቅሶ ይህን የማይቀበል እግዚአብሔርን አባይ ምስክር ማድረጉ መኾኑን ፡ ይህም ከኾነ ወልድ ከእርሱ ጋር አለመኾኑን ፡ የእግዚአብሔር ልጅ

ከእርሱ ጋር ካልገኘ ደግሞ ሕይወት የሌለው መኾኑን ገልጾ በወልድ እግዚአብሔር ለሚያምኑ የዘለዓለም ሕይወት ያላቸው መኾኑን እንዲያውቁ ይህን እንደ ጻፈ በጽሕፈቱ ቃሉን አጽንቶአል ። ክርቶስን ለመናት ፡ ከክብሩ ለመነቅነቅ የሚችል ማንም የለም ፡ ምክንያትም የለም ። እንኳን በወንጌል ከዚያ ውጪም አይገኝም ። ይህ ከኾነም ትእዛዙን መጠበቅ ግድ ይኾናል ።

፳፩ ፡ ጌታ ሰባት ምስክሮች አሉት ። አራት ከሥነ ፍጥረት ፡ ሦስት ከእምላክ ።

- አራት ከሥነ ፍጥረት ፡
- ፩ ፡ የሐንሰ መጥምት ። (የሐ ፡ ፩ ፡ ፮ እና ፯ ።)
- ፪ ፡ መጻሕፍት ። (የሐ ፡ ፩ ፡ ፱፱ ።)
- ፫ ፡ ሐዋርያት ። (የሐ ፡ ፱፭ ፡ ፳፯ ።)
- ፬ ፡ ሥራው ። (የሐ ፡ ፩ ፡ ፱፮ ። ፮ ፡ ፲፭ ። ፲፭ ፡ ፳፮ ። ፲፭ ፡ ፱፯ ።)
- ሦስት ከእምላክ ፡
- አብ ፡ ወልድ ራሱ ፡ ሦስተኛ መንፈስ ቅዱስ ናቸው ።

፳፪ ፡ ለክርስቶስ ጌትነት ጠላቶቹም መስከረዋል ። አንድም ክፉ አድራጊ ሰው የሚለው የለም ። ይሁዳ ፡ ፡ አበስኩ ዘእግባእኩ ደመ ገጹሐ ። ገጹሐ ደም ያፈሰሰኩ እኔ በደልኩ ፡ ፡ ብሉአል ። (ማቴ ፡ ፳፯ ፡ ፫ ፡ ፳ ።) አይሁድም ፡ ፡ ስለ በጉ ሥራህስ አንወግርህም ፡ ፡ ብለውታል ። (የሐ ፡ ፲ ፡ ፱፫ ።) ጳላሞስም ፡ ፡ ወደ እኔ ያመጣችሁት በደሉ ምንድን ነው ፡ ፡ ብሉ በጠየቃቸው ጊዜ ፡ ፡ በደለኝ ባይገኝ ወደ እንተ ባለመጣነው ነበር ፡ ፡ ከሚል ምክንያት በቀር ጌትነቱን ፡ ችርነቱን ፡ ያዩትን ተአምራቱን ፡ የሰሙትን ትምህርቱን ለማስተባበል የሚበቃ ምስክር አላቀረቡም ። (የሐ ፡ ፲፮ ፡ ፱ ።) ጳላሞስም ፡ ፡ እኔ በደል አላገኘሁበትም ፡ ፡ ነው ያለ ። (የሐ ፡ ፲፮ ፡ ፱፯ ።) አጋንንትም ፡ የእግዚአብሔር ልጅ ፡ የእግዚአብሔር ቅዱስ ሆይ ፡ ፡ እያሉ ከመጥራታቸውም በላይ እንዳያጠፋቸው ሲማፀኑ ፡ ቦታ እንዲሰጣቸው ሲለምኑ ነው የታዩ ። (ማቴ ፡ ፳ ፡ ፳፱ እና ፱ ። ማር ፡ ፩ ፡ ፱፱ ። ፫ ፡ ፲፮ ። ሉቃ ፡ ፱ ፡ ፱፩ ።)

፳፫ ፡ እንግዲህ እስከ አኹን በተመለከትነው ጉሉ ሰው የኾነው እምላክ እግዚአብሔር ቃል ፡ ወልድ ዋሕድ ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ የማይደረር ፡ የማይመረመር ፡ ጉሉን ቻይ ጌታ ፡ ገያል እምላክ መኾኑን ተመልክተናል ። ነገሩ እንዲህ ጊዜ ላለ የሮም ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን በምድር ላይ የእርሱን ሥልጣን የወሰደ እንዳለ ፡ በዓለም ያለቸው ቤተ ክርስቲያንም የእርሱ ርስተ ጉልት እንደ ጊዜያት ሲነግሩና እግዚአብሔርን ትተን ለሰው እንድንታዘዝ ይሰብኩናል ። ፐርቴስታንት ድርጅቶቻቸውም ጉሉ ፡ እመን ብቻ ትድናለሁ ፡ የሚል የእነጋግር ለቃቂር መምሪያ ይዘው ማንም ሰው ካመነ ምግባር እንደማያስፈልገው አድርገው ያውሩልናል ፡ ፡ ፍለጋቸውን እንድንከተል ይወተራብናል ። ትእዛዝ መፈጸም አስፈላጊ አይደለም ይላሉ ። እንዲያውም የተሠራ ሰሠራ በአብ ዘንድ ክርስቶስ ጠበቃም ፡ አማላጅም እለን በማለት ምእመናንን ለጋጢለት ሥራ ይገፋፋሉ ። ሌሎች ክፍሎች ደግሞ በራሳቸው

መጽሐፍ ያለውን እውነት ከመተላለፋቸውም በላይ በወንጌል ፡ በቅዱሳት መጻሕፍትም ክርስቶስን ሊያስከፋን ይሞክራሉ ። ክርስቶስ እንደሚያንስ ፡ ከእርሱ የሚበልጥም ሌላ እንዳለ ሊያሳምንን በቃልም ፡ በጽሑፍ ወረ ይነዛሉ ። ሹሱም እውነት የላቸውም ። እውነቱ ቀደም ብለን የገለጽነው ነው ። ወደ ፊት የምንገልጸውም ይህንኑ እውነት የሚያረጋግጥ ነው ።

፩፤ ፡ እግዚአብሔር የማይሠራበት ወይም ከሥራ ላይ የማይውል ትእዛዝ በብሉይ ኪዳንም ፡ በሐዲስ ኪዳንም አላዘዘም ። ትእዛዙን አለመፈጸምም ጽድቅ ነው አላለም ። በዚህ ምዕራፍ መግቢያ ላይ ባሰረርናቸው ጥቅሶች እንደ ተገለጠው እውነቱ እግዚአብሔር ያዘዘውን ትእዛዝ ያለማውላወል ፡ ያለማመንታት መፈጸም እንደሚገባ ነው ያየነው ። አራትን ፡ ነቢያትን ልፈጽም መጥፎአለሁ ያለን አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ ትእዛዛት እንደሌሉ ፡ ቢኖሩም እንደማይጠቅሙ የሚያምንና ትእዛዛትን መፈጸም ዋጋ እንደሌለው አድርጎ የሚያስተምር ይቅርና አንዲቱ ከአንዲቱ ታንሳላች ፡ አንዲቱ ከአንዲቱ ትበልጣለች ብሎ በማበላለጥ የሚያስተምር ቢኖር በመንግሥተ ሰማይ ታናሽ ማለትም ከመንግሥተ ሰማይ የወጣ መሆኑን ከገለጠ በኋላ በአራት ነፍስ የገደለ የሚፈረድበት እንደ ነበረና በሐዲስ ግን መግደል ቀርቶ በከንቱ በውን ማሳዘንም በገሃነመ እሳት የሚያስፈርድ እንደ ሆነ አስተምርአል ። (ማቴ ፡ ፩ ፡ ፲፱ - ፩፻ ።)

፩፭ ፡ ይህ ትምህርት ሃይማኖትንና ምግባርን አጣምሮ ፍቅረ እግዚአብሔርንና ፍቅረ ቤጽን ፡ ክብረ እግዚአብሔርንና ክብረ ቤጽን አስተባብሮ የሚያስተምር ቢሆን በሌላ ስፍራ ጌታ ግልጽ በሆነ አነጋገር ለምእመናን አስተላልፎታል ። ለትምህርቱ መነሻ ምክንያት የሆነው ከትእዛዛት የትኛዬቱ ትበልጣለች በማለት ከአንድ ጸሓፊ ለጌታ የቀረበለት ጥያቄ ነበር ። የጸሓፊው ጥያቄ ትእዛዝህን ወይም የእግዚአብሔርን ትእዛዝ መፈጸም ይጠቅማል አይጠቅምም የሚል አልነበረም ። ከትእዛዛቱ የትኛዬቱ ትበልጣለች የሚል ነው ። የዛሬዎቹ ወንጌላውያን ታዲያ የሚያስተምሩን ማመን ብቻ እንጂ ትእዛዝን መፈጸም አይጠቅምም ፤ የበደለም ካለ ለወንጀሉ ተከራካሪ ጠበቃ ያለዚያም ለማላጅ አለ ነው የሚሉን ።

፩፮ ፡ ክርስቶስ ግን እንዲህ አላለም ። ለጸሓፊው ጥያቄ የሰጠው መልስ ፡ " እፍቅሮ ለእግዚአብሔር አምላክክ በኩሉ ልብክ ፡ ወበኩሉ ነፍሰክ ፡ ወበኩሉ ገይልክ ፡ ወበኩሉ ሕሊናክ ። ዛቲ ትእዛዝ ዐባይ ወቀዳሚት ። ወካልእታሂ እንተ ትመስላ እፍቅሮ ቢእክ ከመ ነፍሰክ ። በእላ ክልሌ ትእዛዛት ተሰቅሎ አራት ወነቢያት ። አምላክህን እግዚአብሔርን በመሉ ልብህ ፡ በፍጹም ሰውነትህ ፡ በፍጹም ገይልህ ፡ በፍጹም ዐብህ ወደደው ። ታላቂቱ የመጀመሪያዬቱ ትእዛዝ ይህች ናት ። የምትመስላት ሹለተኛዋ ባልንጀራህን እንደ ራስህ አድርገህ ወደድ የምትለው ናት ። አራትና ነቢያት በእነዚህ በኩላቱ ትእዛዛት ጸኑ ፤ " የሚል ነው ። (ማቴ ፡ ፩፻ ፡ ፱፻ - ፶ - ፱) ይህ በፍቅረ እግዚአብሔር ሃይማኖትን ፡ በፍቅረ ቤጽ ምግባርን ፡ በኩሉቱም ለእግዚአብሔር በመታዘዝ አጣምሮ ፡ አስተባብሮ መሥራት እንደሚገባ ለምእመናን የተላለፈው ዐዋጅ ሃይማኖትን ከምግባር ፡ ምግባርን ከሃይማኖት የማያለጠጥ ፡ የማያተናንስ ከመሆኑ ጋር ፡ " በእነዚህ ሹለት ትእዛዛት አራትና ነቢያት ጸንተው

ይኖራሉ ፡ " በማለት እንዲሁ ከአንዱ መለያየት እንደማይችሉ ፡ ከተለያዩም እንደማይጠቅም ነው የሚያሳየን ። የቀልድ ወንጌላውያን ከሚነግሩን ይልቅ እመን ብቻ ትድናለህ የሚለውን ቃል ራሱ ባለቤቱ ሊናገረው ይችል ነበር ። እነርሱ እስኪመጡ ጊዜ አይጠብቅለትም ነበር ። ግን ነገሩ እንዲህ እነርሱ እንደሚሉት ባለመሆኑ ፡ " መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ ፤ ኑ ተከተሉኝ ፤ " በሚሉ ቃላት ጀምሮ ፤ " ሒዳና እስከ ዓለም ዳርቻ አስተምሩ ፤ በእብ ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ስም አጥምዱቸው ፤ ያዘዘኩአችሁንም ሹሉ እንዲጠብቁ አስተምሩአቸው ፤ እነሆ እኔ እስከ ዓለም ፍጹሜ ከእናንተ ጋር ነኝ ፤ " በሚል ቃሉ ትምህርቱን ዐተመ ፤ ደመደመ ። እነርሱ ራሳቸው ደቀ መዛሙርት መጠበቃቸው ብቻ ሳይበቃ ለሚያስተምሩአቸውም ትእዛዙን መጠበቅን እንዲያስተምሩአቸው እገዛ እስከ ዓለም ፍጹሜም ከእነርሱ ጋር እንደ ሆነ ፤ ከትምህርቱ የሚተንሱት ፡ በትምህርቱ የሚወምሩት ቢኖር እንደሚቆጣጠራቸው ፡ እንደሚቀጣጠሩቸው ፡ እንደሚፈርድባቸው ፤ " ዘኬ ፈትሐ አሐተ እምእላ ትእዛዛት እንተ ተሐጽጽ ወይሚህር ከመዝ ለሰበእ ሕጹጸ ይከውን በመንግሥተ ሰማያት ። ከእነዚህም ትእዛዛት እንዲቱን አሳንሶ የኖረ ፤ ለሰውም እንዲሁ ታንሳላች ብሎ የሚያስተምር ፤ በመንግሥተ ሰማይ ታናሽ ይሆናል ፤ " በማለት ከሰጠው ዐዋጅ ጋር ነጋዴው ለአገልጋዮቹ በሰጠው ትእዛዝ አመልካችነት በምሳሌ ብርቱ ማስጠንቀቂያ ሰጥቶአቸዋል ። (ማቴ ፡ ፩ ፡ ፲፱ ። ፳፭ ፡ ፲፱ - ፴ ።)

፩፯ ፡ እንግዲህ በአራት ዘዳም ምዕራፍ ፮ ቀጥሮ ፭ ፡ ምዕራፍ ፲ ፡ ቀጥሮ ፲፱ በመሌ ያናገረውን ጠቅሶ በሐዲስ ካጽናው ፤ ሃይማኖት ብቻ የሚለው አነጋገር ሲሕተት ነው ማለት ነው ። ጌታ ይህንን ነገር ደጋግሞ ትምህርት ሰጥቶበታል ። በፍሐንስ ወንጌል ምዕራፍ ፲፱ ቀጥሮ ፩ ፡ " በእግዚአብሔር እመነ ፤ በእኔም እመነ ፤ " የሚለውን ትምህርት እያስፋፋ ፡ እያራዘመ ሲሆኑ በቀጥሮ ፲፭ ፡ " ወእመሰ ታፈቅረኒ ዕቀቡ ትእዛዝየ ። ከወደዳችሁኝስ ትእዛዜን ጠብቁ ። " በቀጥሮ ፳፩ ፡ " ዘቦቱ ትእዛዝየ ወየዐቅሶ ውእቱ ዘያፈቅረኒ ፤ ወለዘያፈቅረኒ ያፈቅሮ አቡየ ፤ ወእነሂ አፈቅሮ ወእርእየ ርእሰየ ። ትእዛዜ በእርሱ ዘንድ ያለ ፤ የሚጠብቀውም የሚወደኝ እርሱ ነው ፤ የሚወደኝም አባቴ ይወደዋል ፤ እኔም እወደዋለሁ ፤ ራሴንም እገልጥለታለሁ ። " በቀጥሮ ፳፫ ፡ " ዘያፈቅረኒ ይዕቀብ ቃልየ ፤ ወያፈቅሮ አቡየ ፤ ወንመጽእ ገቤሁ ወንገብር ምዕራፈ ውስቴቱ ። የሚወደኝ ቃሌን ይጠብቅ ፤ አባቴም ይወደዋል ፤ ወደ እርሱ እንመጣለን ፤ እናድርበታለን ። " በቀጥሮ ፳፱ ፡ " ወዘሰ ኢያፈቅረኒ ኢየዐቅብ ቃልየ ። የማይወደኝ ግን ቃሌን አይጠብቅም ። " በምዕራፍ ፲፭ ቀጥሮ ፲፱ ፡ " አንትመሰሌ አዕርክትየ አንትመ እምከመ ገበርከመ ኩሉ ዘእዘዘኩከመ ። እናንተማ ያዘዘኩአችሁን ሹሉ ካደረጋችሁ ወዳጆቼ ናችሁ ፤ " በማለት ትምህርቱን በሰፋት ሲሰጥ ፤ እርሱን የሚወድ ትእዛዜን መጠበቅ እንዳለበት ፡ ትእዛዜን የሚጠብቅም ካለ የሚወደው እርሱ እንደ ሆነ ፡ የሚወደውንም አባቴ እንደሚወደው ፡ እርሱም እንደሚወደው ፡ ራሱንም እንደሚገልጥለት ፤ ቃሉን የሚጠብቅ ካለ እርሱም ፡ አባቱም ፡ መንፈስ ቅዱስም እንደሚያድሩበት ፡ አማኞቹ ያዘዘቸውን ካደረጉ ወዳጆቹ እንደ ሆኑ ፤ የማያስነቅፍ ቢሆንም ባርቼ ብሎ እንኳን እንደማይጠራቸው ፤ የማይወደው ግን ቃሉን እንደማይጠብቅ አረጋግጧል ።

፩፤ ፡ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ትናንት ያስተማረችው ፡ ያመነችውም ዛሬም ፡ ነገም የምታምነው ፡ የምታስተምረው የወንጌል ትምህርት ይህ ነው ። እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ በደሙ የዋጀት ፡ መንፈስ ቅዱስ ያሟመራት ቤተ ክርስቲያን የምታምነው ፡ የምታስተምረው ፡ ልታምነው ፡ ልታስተምረው የሚገባችሁ እውነት ይህ ብቻ ነው ። ክርስቶስን መቀበል ፡ መውደድ ፡ ትእዛዙን መጠበቅ ፡ ማድረግ ። በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ይህ ነው ። ለዚህ ትምህርት ፍጻሜ መምህራንን ፡ ደቀ መዛሙርትን ፡ ምእመናንን ማንቃት ፡ መቀስቀስ ፡ እውነትን መግለጽ ፡ ማስረዳት ፡ በእምነቱ ማጽናት ፡ በጸኑበት እስከ ፍጻሜ እንዲዘልቁ መርዳት ነው ። ለዚህ ውጪ የሚሠራ ፡ የሚያስተምር ካለ መንፈስ ቅዱስን ፡ ሥራውንም መካፋና መቃወሙ ስለ ሆነ ይፈረድበታል ። ለኃጢአቱም ስርየት የለውም ። (ማቴ ፡ ፲፮ ፡ ፱ እና ፴፮ ።)

፪፤ ፡ የቀደሙትን ሐናንያንና ሚስቱን እንዲሁም በርያሱስን ፡ ሲሞን መሠርይንም ከነታሪካቸው መገንዘብ ያሻል ። ለትምህርቱ እስከ ለጁን የሰጠኋቸው ይበቃ ነበር ። ግን ለሚሰጥናውያን ምክንያት እንዳይሆን ከምክንያታቸው አንዱን ልጥቀስ ።

ምዕራፍ ፡ ዐሥራ ፡ ስድስት ።

* በተለምኖ ሰምዐ ዘተሰምየ አብርሃም ፡ ወተለዘዘ ይሐር ብሔረ ገበ ሀለም ይንግላ ርስቶ ፡ ወሐረ እንዘ ኢየሱምር ገበ ይበጽሐ ። በተለምኖ ወሰዶ አብርሃም ለይሐሐቹ ወልዱ ከመ ይሠዶ አመ አመክሮ ። ወእብእ ዘእሐዱ ሱቱ ዘበእንቲአሁ አስፈዎ ወይቤሉ እምደሰሐቱ ይሰመይ ለከ ዘርዕ ። አብርሃም የተባለው ሰው በሃይማኖት ሰማ ፡ ርስቱን ያገኘ ዘንድ ወዳለው አገርም ሊገድታዘዘ ፡ ወዴት እንደሚደርስም ሳያውቅ ገዢ ። አብርሃም ልጁ ይሰሐቅን በሃይማኖት ወሰደው ፡ ሊሠዋው ፡ በፈተነው ጊዜ ። ለእርሱ አንድ የነበረውን አቀረበ ፡ ስለ እርሱ ተስፋ ሰጥቶት የነበረውን ፡ ከይሰሐቅ ዘር ይጠራልሃል ብሉ ። (ዕብ ፡ ፲፩ ፡ ፩ ፡ ፲፮ እና ፲፭ ።)

፩ ፡ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ትምህርት ቀደም ሲል እንደ ጠቀስነው ሃይማኖትን ከምግባር ፡ ምግባርን ከሃይማኖት ያጣመረና ያስተባበረ ፡ ያዛመደና ያዋሐደ ነው ። ሃይማኖት ብቻውን ፡ ምግባርም ብቻውን እንደማይጠቅም ታስተምራለች ። ምግባር የሌለው ሃይማኖት ነፍስ የተለየው መላወስ ፡ መንቀሳቀስ የማይቻለው በድን ነው ። ይህንንም ሐዋርያው ያዕቆብ ምግባር የሌላት ሃይማኖት እርሷ ራሷ የሞተች ናት በማለት ያረጋግጣል ። (ያዕ ፡ ፩ ፡ ፲፮ - ፳ ።)

፪ ፡ * ኑ ተከተሉኝ ፡ * በማለት ትምህርቱን የጀመረው ጌታችን ሃይማኖትን በማስተማር ብቻ አልተወሰነም ። በሃይማኖት ሊሠራ ፡ ሊደረግ ፡ ሊፈጸም የሚገባውን በኑ ምግባር ገሱ ሠርቶ አስተምርላል ። ጸመ ፡ ጸለየ ፡ ሰገደ ፡ የደቀ መዛሙርቱን እግር አጠበ ፡ ታዘዘ ፡ ተብሎ በወንጌል ተጽፎአል ። ወደ ሥራው ሲገባ ፡ * ኑ ተከተሉኝ ፡ * ብሎ ምእመናኑን እንደ ጠራ ሥራውን ሲጨርስም ፡ * ብትወዱኝ ትእዛዜን ጠብቁ ። እናንተስ

ያዘዝኩለችሁን ፡ ገሱ ካደረጋችሁ ወዳጆቼ ናችሁ ። እናንተ ጌታችን ፡ መምህራችን ትሉኝላችሁ ፡ መልካም ብላችኋል ፡ እኔ እንዲሁ ነኝና ፡ እንግዲያስ እኔ ጌታችሁ ፡ መምህራችሁ እግራችሁን ካጠብኩለችሁ እናንተም የወንድምቻችሁን እግር ልታጥቡ ይገባችኋል ። ይህን ካደረጋችሁ እናንተ ብፁዓን ናችሁ ፡ ምላሌዱን ሰጥሂለችኋለሁና ፡ እኔ እንዳደረግኩላችሁ እናንተም ታደርጉ ዘንድ ፡ * ብሉኋል። (ማቴ ፡ ፩ ፡ ፲፮ ። ዮሐ ፡ ፲፫ ፡ ፲፫ - ፲፭ ። ዮሐ ፡ ፲፪ ፡ ፲፭ ። ዮሐ ፡ ፲፭ ፡ ፲፭ ።)

፫ ፡ በወንጌል ያለው የክርስቲያን መመሪያ እንዲህ ሲሆን በዓለም ልዩ ልዩ ስፍራ የሚገኙ በክርስትና ስም የተቋቋሙ የእምነት ክፍሎች ይልቁንም በልዩ ልዩ ስም የሚጠሩ የፕሮቴስታንት ሚሲዮናውያን ድርጅቶች ሃይማኖት እንጂ ምግባር አያስፈልጋም ፡ በክርስትና የሐግ መጠበቅ ግዴታ የለም እያሉ በሚረውት ሰብከት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ጠብቃ ፡ አስጠብቃ የኖረችውን ንጌቱን የወንጌል ትምህርት እየበረዙት ነው ። በዚህም አካሄዳቸው ክርስቶስ የተከላትን ቤተ ክርስቲያን እየነቀሉ ፡ ያንጸትን እያፈረሱ ፡ የሰጠዋቸውን በንቅም እየበተኑ ነው ። ከወንጌል ይልቅ የአውሎስ ቃል ፡ ከዚያውም የሮሜንና የገላትያን መልእክት መላላር መጥቀስ የሚቀናቸው ወንጌላውያን ነገ ባዮች በተለይም ሮሜ ምዕራፍ ፩ ቁጥር ፭ን መጥቀስ ይቀናቸዋል ። የእኛ መፍቻ ቋንቋቸው ነው ማለትም ይቻላል ። ቃሉ እንዲህ ይላል ። * ወዘሰ ኢተቀንዩ ለእመ ተአመነ በዘያጸድቆ ለጋጥእ ደትጋለቆ ጽድቀ አሚናቱ ። ያላዝገለ ግን ኃጢአተኛውን በሚያጸድቀው ከታመነ ማመኑ ጽድቅ ገኙ ይቆጠራሉታል ።

፬ ፡ ብዙ ሀብተ ምስጢር ከእግዚአብሔር የታደለው ፡ የጠመመውን አትንቶ ፡ የንደለውን መልቶ ፡ የረቀቀውን አጉልቶ ያስተማረውን ሐዋርያ ያለ ሥራ አስቀርተውታል ማለት ይቻላል ። እርሱ እንዲህ እንደ እነርሱ ቆንጽሎ አይደለም ያስቀመጠው ። መነሻ ፡ መድረሻ ሰጥቶታል ፡ እቃፈ ፡ ድጋፍ አድርጎለታል ፡ አመቻችቶ ነው ያስቀመጠው ። ይህን ለመረዳት ስለ ምን ማጥናት ያስፈልጋል ። ምንድን ነው ስለ ምን ? ቅዱስ አውሎስ ለመልእክቶቹ ገሱ የጸፈበት ልዩ ልዩ ምክንያት አለው ። የሮሜን መልእክትም የጸፈው ከእስራኤልና ከኢሕዛብ ማለት በአራትና በጣዖት ተለያይተው ከኖሩት ወገን ወደ ወንጌል የተመለሱ ምእመናን ከወንጌል በፊት በነበረው የሕይወት አመራራቸው እየተጠቋቋሙ መነቃቀፍ ስላበዙና መለያየትም እየላ በመምጣቱ ይህን ለመለወጥ ነው ። ይልቁንም በአንድ በኩል የአብርሃም ነኝ ፡ በሌላ በኩል የሙሴ ነኝ ፡ በዚያም በዚያም ብሎ የእግዚአብሔር ቤተ ሰብእ ነኝ እያለ በግዙርነቱ የሚመካው ወገን ከአረመኔነት የመጣውን አጥብቆ ይነቅፈውና ይጸየፈው ስለ ነበር ፡ ቀደም ሲል በዚሁ መልእክት በምዕራፍ ፫ ፡ * ወግዝረትስ ግዝረተ ጽላሌ ልብ በመንፈስ ፡ ወእኮ በትምህርተ መጽሐፍ ፡ ከመ ትትእኩት በገብ እግዚአብሔር እምትትእኩት በገብ ዕገላ እመሐያው ። ግዝረትስ በመንፈስ የልብን ሰንኩፍ መቁረጥ ነው ፡ መጽሐፍ እንዲህ ይላል በማለት አይደለም ፡ በሰው ዘንድ ከምትመለከገን ይልቅ በእግዚአብሔር ዘንድ እንድትመሰገን ። (ሮሜ ፫ ፡ ፩፱ ።) በምዕራፍ ሦስትም ፡ * ምንትን እንከ ረባሐ ለተይህዶ ፡ ወምንትን ሥላጤሃ ለግዝረት ። ብዙን በኩሉ ምግባር ወቅድመ ውእቱ ተአምና በቃለ እግዚአብሔር ። አይሁዳዊ መባል ጥቅሙ ምንድን ነው ፡ የግዝረትስ

ገዳጅ መፈጸም ምንድን ነው ። ምግባር በኩሉ ብዙ ነው ፤ ግን ከእሱ አስቀድሞ በእግዚአብሔር ቃል ማመን ነው ፤ ብሉአል ። (ሮሜ ፫ : ፩ እና ፪ ።)

፩ ፡ በዚህ ያልተረታ አይሁዳዊ በአብርሃም ልጅነት ብቻ መመካከን ስለ ቀጠለ ሐዋርያውም ትምህርቱን ቀጠል አድርጎ ፤ እንግዲህ ምን እንላለን ፤ የታላላቆቹ አባት ስለ ሆነው ስለ አብርሃም ፤ ይህን ክብር በሥጋዊ ግብር አገኘውን ፤ ብሉ አብርሃም አምና ፤ ለጠራው ታዘዞ እንደ ከበረ ሲያስረዳ በዚያ ብቻ ሳይወሰን ፤ አብርሃም ያገኘው ተገዢ ነውን ወይስ ሳይገዢ ፤ ተገዢ አይደለም ፤ ሳይገዢ ነው እንጂ ፤ ግዝረትስ የጽድቅ ምልክት ልትሆነው እግዚአብሔር እርሷን ሰጠው ፤ ብሉ በሃይማኖት በፈጸመው ሥራ እምነቱን ፤ እምነቱንም መግለጹ ጽድቅ ሆኖ እንደ ተቆጠረለት ያረጋግጣል ። (ሮሜ ፩ : ፳ ፤ ፩ ፤ ፲ እና ፲፩ ።)

፯ ፡ እንግዲህ ሐዋርያው በዚህ ትምህርቱ እምነት መቅደሙን ፤ ምግባር መከተሉን ፤ ማንኛውም አማኝ ከአራት ወይም ከጣዖት ቢመጣ በወንጌል በታዘዘው መጽናቱን እንጂ ከዚያ በፊት በነበረው ሕይወቱ የማይጠየቅበት መሆኑን ፤ በወንጌል ካመነ ደግሞ በተቀበለው በክርስትና ሃይማኖት ወንጌላዊ ሥራ መሥራት የሚገባው መሆኑን ፤ ለዚህ ደግሞ በመንፈስ ቅዱስ ምላሹነት የልቡናን ሰንኩፍ ማለት ወላዋይነትን ፤ እንቢተኛነትን ቆርጦ ጥሎ በመሉ ልብ ክርስቶስን መቀበል መሆኑን ነው ያሳየው ። ስለዚህ አይሁዳዊ ከአራት ቢመጣ በእግዚአብሔር ላይ የቀደመ ውለታ አለኝ ሊልና በጸጋው ሊደራደር አይችልም ። ከጣዖት የመጣውም የቀደመ የሚታሰብ ውለታ የለኝም ብሎ ተስፋ ሊቆርጥ አይገባውም ። ወንጌል የጸጋ ሕግ ናት ፤ የጸጋ ሕግ ናት ስትባልም በብላሽ የሚጸድቁበት አይደሉትም ። የክርስቶስን ትእዛዝ መጠበቅ ለወንጌላውያን ሹሉ ግዴታ ነው ።

፯ ፡ እንግዲህ ቅዱስ ጳውሎስ ፤ በዋጋ ተነጋግሮ የሠራ የሠራበትን ዋጋ ቢከፍሉት በልግስና እንደ ሰጡት ሆኖ ሊቆጠር አይችልም ። ያላገለገለ ግን ጋጢአተኛውን በሚያጸድቀው ከታመነ መታመን ጽድቅ ሆኖ ይቆጠርለታል ፤ ያለ ክርስቲያን ከኾነ በኋላ የክርስትና ሥራ መሥራት አይገባውም ለማለት ሳይሆን ቀድሞ ከነበረበት ልማድ ወጥቶ ወደ ክርስቶስ ከተመለሰ በቀድሞ ሕይወቱ ምክንያት የእግዚአብሔር ጸጋ አይቀንስበትም ለማለት ብቻ ነው ። አስተዋይ ካለ በዚሁ ቃል ብቻ ሃይማኖትና ምግባር ተጣምረው ይገኛሉ ። (ግእዙን ተመልከት ።) ። ወዘሰ ኢተቀንዮ ለእመ ተአመነ በዘያጸድቆ ለጋጥለ ፤ ነው ያለው ። ተ ግን አስተውል ። ለእመ ተአመነ አለ እንጂ ለእመ እምነ አላለም ። እምነ መስማት ፤ የነገሩን እውነትነት መረዳት ሲኾን ሃይማኖት ነው ። ተአመነ ግን ትምህርቱን ሰምቶ ልብን ለትምህርቱ እንዲታዘዝ ፤ እምነትን እንዲቀበል ፤ እንዲጸናበት ማድረግና ይህንን በእፍ መመስከር ፤ በሥራ መግለጽ ፤ በመከራም በደስታም አለመለወጥን ጨምሮ ፍጹም ሆኖ መገኘትን የሚያሳይ ፍጹም ምግባር ነው ። ስለዚህ ነው ቀደም ሲልም በሮሜ ምዕራፍ ፫ ፤ አይሁዳዊ መባል ጥቅሙ ምንድን ነው ፤ የግዝረትስ ገዳጅ መፈጸም ምንድን ነው ። ምግባር በኩሉ ብዙ ነው ፤ ከእርሱ አስቀድሞ ግን በእግዚአብሔር ቃል መታመን ነው ፤ ያለ ።

፩ ፡ እንግዲህ ሐዋርያው በዚህ ክፍል ለማስረዳት የፈለገው አብርሃም መጀመሪያ ማመኑን ፤ ለጽድቅ ምልክት ልትሆነው ግዝረትን መቀበሉን ነው እንጂ ለሃይማኖት በጎ ምግባር አያስፈልግም ለማለት አይደለም ። በጎ ምግባር የሚያስፈልግ ስለ መሆኑና አብርሃምም በምግባርና በሃይማኖት የከበረ ስለ መሆኑ በፅብራውያን ምዕራፍ ፲፩ ተጥር ፩ እና ፲፮ መረዳት ይቻላል ። አብርሃም ተብሎ የተጠራው ሰው የታዘዘውን ሰማ ፤ የሚገኙበትን ሳያውቅም ወደ ታዘዘበት አገር ጊደ ። እግዚአብሔር በፈተነው ጊዜ ለእርሱ አንድ የነበረውን ከይስሐት ዘር ይጠራልህል የተባለውን ልጁን ይስሐትን ለመሥዋዕት አቀረበ ይላል ። ልጁን ለመሥዋዕት እስከ ማቅረብ መታዘዝ ምግባር አይደለምን ? ምግባር ነው ።

፱ ፡ ሐዋርያው ያዕቆብም ፤ እኩን አብርሃም አቡነ በምግባሩ ጸድቀ ሶበ አዕረን ለይስሐት ወልዱ ውስተ ምሥዋዕ ። ትረኢኑ ከመ ሃይማኖት ትረድኦ ለገቢር ፤ ወበምግባር መልክት ወፍጽምተ ኮነት ሃይማኖቱ ። አባታችን አብርሃም ልጁን ይስሐትን ወደ መሠዊያው ባሳረገው ጊዜ በምግባሩ የከበረ አይደለምን ። ሃይማኖት ለሥራ ትረዳው እንደ ነበረ ታያለህን ፤ በምግባሩም ሃይማኖቱ መላች ፤ ፍጽምትም ሆነች ። ወተፈጸመ ዘይብል መጽሐፍ እምነ አብርሃም በእግዚአብሔር ፤ ወተጉለቁ ጽድቀ ፤ ወፍቁረ እግዚአብሔር ተሰምዮ ። መጽሐፍ አብርሃም በእግዚአብሔር አመነ ፤ ጽድቅ ሆኖም ተቆጠረለት ፤ የእግዚአብሔር ወዳጅም ተባለ የሚለው ተፈጸመ ፤ ብሉ ጽድታል ። (ያዕ ፤ ፪ ፤ ፳፩ - ፳፫ ።) ይህን ነው ማስተዋል ። ቅዱስ ጳውሎስም ያስተማረው ይህንን ነው ። ረከበኑ ዘንተ በምግባረ ሥጋ ። ይህንን በሥጋዊ ምግባር አገኘውን ? ፤ የቅዱስ ጳውሎስ ጥያቄ ነው ። (ሮሜ ፩ ፤ ፩ ።) ከቃሉ ተቃዋሚዎች መልስ ይጠበቃል ። አብርሃም አመነ ፤ ጽድቅ ሆኖ ተቆጠረለት የተባለለት ፤ የእግዚአብሔር ወዳጅ ተብሎ የተጠራ ፤ የተባለ ስለ ተገዢ ነውን ? በግዙርነቱ ነውን ? አይደለም ። ስለ አመነ ተገዢ ። ግዝረትም በእግዚአብሔርና በእርሱ መካከል የታዛዥነቱ ምልክት ሃይማኖታዊ ምግባር ሆነ ። ስለዚህም እምነቱ በምግባር ሲገለጽ ጽድቅ ሆኖ ተቆጠረለት ።

፲ ፡ ጳውሎስ ረከበኑ ዘንተ በምግባረ ሥጋ አለ እንጂ ረከበኑ ዘንተ በምግባረ ነፍስ አላለም ። በምግባረ ነፍስ አግኝቶታልና ። አብርሃም በውትድርና ፤ በንግድ ፤ በግብርና መያ ያለዚያም በግዙርነቱ ፤ በሥጋዊ ጽዳት አጠባበቁ አይደለም ክብሩን ያገኘው ። እምና በሃይማኖት ከአገር መውጣትን ፤ ከዘመድ መለየትን ፤ ወደ ታዘዘው አገር መገደን ፤ ግዝረትን ፤ ልጁን ለመሥዋዕት ማቅረብን ፤ የመሳሰሉትን አርእስተ ምግባራት ፈጽሞ ነው ። ቅዱስ ጳውሎስ ለሮሜም ሆነ ለገላትያ በጸፈው መልእክቱ አራት በጊዜው ሊፈጽሙት የሚገባ ሕግ አይደለም ፤ የአራትን ሕግ በመፈጸም የሚገለጸው ምግባር ያስወቅሳል ፤ ያስከስሳል ለማለት አይደለም ። አራት የተሰሩ ሕግ ነበር ፤ ጥላ ነበር ፤ እምሳል ነበር ። ዛሬ ግን አማኖዊ የክርስቶስ ሕግ ወንጌል ተሰጥቶአል ፤ ተሠርቶአል ፤ ተሰብኦአል ፤ ወደ ኋላችሁ አትመለሱ ነው ። ያ የተሰሩ ሕግ ሰው ሕጉን መፈጸም ስለ ተሳነው ፤ ሕጉም ሞትን ማሸነፍ ስለ ተሳነው እግዚአብሔር ልጁን ወደ ዓለም ላከ ። አኩን የሚፈለገው በአንፋ በእግዚአብሔር ልጅ ስም ማመንና ትእዛዙን መጠበቅ ነው ።

፲፩ ፡ አራት ማዳን ሳይቻለው ቀርቶ ዐልፎአል ። እኩን ወደዚያ መመለስ ወንጀል ነው ። ወእመሰኬ ዝኩ ዘነሠትኩ ወኪያሁ ከመ እሐንጽ ዐላዌ ረሰደኩ ርእሰየ ። እንባኬ በእንተ ሕግ ዘበሕጉ ሞትኩ ከመ እሕየው በካልእ ሕግ ለእግዚአብሔር ። ይህ ያፈረሰኩት ከኾነ እርሱንም መልሼ የምሠራው ከኾነ ራሴን ሕግ አፍራሽ አደረግሁ ። እኔ ግን ስለ ሕጉ በሕጉ የሞትኩኝ ነኝ ፤ እግዚአብሔርን ለማገልገል በሌላ ሕግ እኖር ዘገድ ፤ ይላል ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ። (ገላ ፡ ፩ ፡ ፲፮ እና ፲፱ ።) ይህ ቃል የሚሰጠን መምሪያ ከወንጌል ወደ ኋላ ተመልሰን ለአራት ፡ ለጣዖታት መገዛት ሕግ አፍራሽነት መኾንንና በወንጌል ለእግዚአብሔር ማገልገል ብቻ እንደሚፈለገን ነው ።

፲፪ ፡ በሌላ በኩልም ምግባረ ሥጋን በሊየሱስ ክርስቶስ የሚተፈ ጉሉ ለጋጢአት ፡ ለሞት ከመገዛት ነጻ የሚወጡበትን የሕይወት ሕግ ስለ ተቀበሉ ነጻ ወጥተዋልና ፍርድ እንደሌለባቸው ፤ በዚህ ፋንታ ለመንፈስ መገዛታቸውን ትተው በራሳቸው ፈቃድ የሚመሩና ለሌላው የሚያስተምሩ ግን በደላኞች መኾናቸውን ሲያስረዳ በሰፊው የጻፈውን ቀጥሎ እንመለከተዋለን ። ወደሚከተለው ከመግባታችን አስቀድሞ ግን አንዳንድ ነገር እንመልከት ።

፲፫ ፡ ቤተ ክርስቲያን ሥርዐት አላት ። ብሊት ኪዳንም (ደብተራ አራት ፡ ቤተ መቅደስ) ሥርዐት ነበራት ። በሥርዐት ተሹሞ ማገልገል ፤ በጊዜውም ለሌላው ማውረስ ፤ ሥርዐቱ ይቀጥላል ። መሴ ከእግዚአብሔር ተሾመ ። እግዚአብሔር ሲሾመው ምን እንዳደረገለት የተጻፈ ዝርዝር የለም ። መጽሐፉ የሚለው ተጠራ ፡ ተላክ ነው ። እርሱ አርገንና የአርገን ልጆች ሲሾም ግን የተፈጸመ ሥርዐት አለ ። በአራት ዘሊዋውያን ምዕራፍ ፮ እና ፱ መመልከት ነው ። በጽሑፍም ለትውልድ ተላልፎ ሲሠራበት ኖሮአል ፤ ሲያልፍ ዐልፎአል ። መሴ ለአርገንና ለልጆቹ ባደረገው ሥርዐት ያልተሾመ ጉሉ አራትን በማወቅ ፡ በማንበብ ካህን አደባልም ነበር ፤ ካህንም አልነበረም ። ቅዱስ ጳውሎስ እግዚአብሔር ከፈቀደለት በቀር ለራሱ በራሱ ክብርን ገንዘብ ማድረግ የሚቻለው የለም ያለው ፤ ቅዱስ ዮሐንስ መጥምቅም ከሰማይ ካልተሰጠው በቀር ጸጋን በራሱ ገንዘብ ማድረግ የሚቻለው የለም ያለው ስለዚህ ነው ። (ዕብ ፡ ፭ ፡ ፩ ። ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፳፮ ።)

፲፬ ፡ ቤተ ክርስቲያንም ትእዛዝ አላት ፤ ሥርዐት አላት ። በትንቢት ፡ በመመስገኛው ተራራ በጽዮን እኔ በላያቸው ንጉሥ ኾኜ ተሾምሁ ፤ እግዚአብሔር አንተ ልጄ ነህ አለኝ ፤ በማለት ያናገረ ፡ የተናገረ እግዚአብሔር ቃል ጊዜው ሲደርስ ሰው ኾኖ ፡ ሥጋ ለብሶ በዚህ ዓለም በተገለጸ ጊዜ እንደ መልክ ጼዴቅ ባለ ሹመት የዓለም ካህን አንተ ነህ የተባለለትን ፤ የተባለበትን የካህንነት ፡ የሊቀ ካህናትነት ፡ የመሲሕነት ፡ የመድኃኒነት ሥራውን ለመፈጸም ሦስት ጊዜ በእባቱ ዐዋጅ ለዓለም ተላልፎለታል ።

- ፩ ፡ በዮርዳኖስ ፡
- ፪ ፡ በደብረ ታቦር ፡
- ፫ ፡ በሊዮሳሌም ነው ።

የዐዋጁን ቃላትም የዮርዳኖሱን በማቴዎስ ወንጌል ፫ ፡ ፲፮ ፡ በማርቆስ ፩ ፡ ፲፩ ፡ በሉቃስ ፫ ፡ ፳፪ ። የደብረ ታቦርንም በማቴዎስ ፲፮ ፡ ፭ ፡ በማርቆስ ፱ ፡ ፲፮ ፡ በሉቃስ ፱ ፡ ፴፭ ። የሊዮሳሌምን በዮሐንስ ፲፪ ፡ ፳፯ እና ፳፰ መመልከት ይቻላል ። እነዚህ ቃላት እካላዊ ቃል ሰው ኾኖ በሊቀ ካህናትነት ፡ በካህንነት በተልእኮ የፈጸማቸውን ሥርዐቶች ያመለክታሉ ። በዚህ ምክንያት ነው ተላክ ፡ ተሾመ እየተባለ የሚነገርለት ። ይልቁንም በዮሐንስ ፲፪ ፡ ፳፯ እና ፳፰ እንደ ተገለጸው ጌታ ፡ አባ ሰብሐ ለወልድክ ። አባት ሆይ ልጅህን ግለጸው ፤ አክብረው ፤ ብሎ ሲናገር ፤ ሰብሐኩከሂ ወዳዲ ካዕበ ደሴብሐ ። ገልጧህለሁ ፤ አክብረህለሁ ፤ እንደገናም ደግሞ እገልጽህለሁ ፤ አክብረህለሁ ፤ የሚል መልስ ከሰማይ እንደ መጣለት ተገልጿል ። ከዚህ በኋላ ጌታ የተሾመበትን ሥርዐት ለደቀ መዛሙርት ለማስተላለፍ ሥርዐቱን በሥርዐተ ዲቄና ጀመረ ።

፲፭ ፡ ሀ ፡ በዮሐንስ ፲፫ ፡ ፱ - ፲፭ እንደ ተገለጠው የደቀ መዛሙርቱን እግር አጠበ ።

ለ ፡ ሥርዐተ ቅስናን በማስከተል ሥርዐተ ቀርባንን ለመሥራት ለቀርባን የሚዘጋጁ ጉሉ አስቀድመው ራሳቸውን ማንጸት እንደሚገባቸው ቄሱ ትምህርት መስጠት ያለበት መኾኑን ሲያሳይ ስለ ይሁዳ የተናገረውን ለደቀ መዛሙርት ካስረዳ በኋላ ፡ ይሁዳም ከደቀ መዛሙርቱ ከተለየ በኋላ ለደቀ መዛሙርት ሥርዐተ ቀርባንን ሠራ ፤ ሥጋውን ፡ ደሙን ሰጠ ። ይህ ሥርዐት የኤሊስቆጶስነት ሥርዐትም ይደርባል ፤ ይህም በአፈጻጸሙ ይታወቃል ።

ሐ ፡ ይሁዳ ከወጣ በኋላ ጌታ ፡ ይእኬኬ እንከ ተሰብሐ ወልድ ዕጓለ እመሕያው ፤ ወእግዚአብሔርን ተሰብሐ ቦቱ ። ወእመሰ እግዚአብሔር ተሰብሐ ቦቱ ወእግዚአብሔርን ደሴብሐ ፤ ወሶቤሃ ደሴብሐ ፤ ወዳዲ ካዕበ ደሴብሐ ። እንግዲህ እኩን የሰው ልጅ ተመሰኘ ፤ እግዚአብሔርም ተመሰገነበት ። እግዚአብሔር ከተመሰገነበትም እግዚአብሔርም ያመሰግነዋል ፤ ያክብረዋል ፤ ያን ጊዜውንም ያመሰግነዋል ፤ ያክብረዋል ፤ ደግሞም እንደገና ያመሰግነዋል ፤ ያክብረዋል ፤ አለ ። (ዮሐ ፡ ፲፫ ፡ ፴፩ እና ፴፪ ።)

፲፮ ፡ እናስተውል ። በዮሐንስ ፲፪ ፡ ፲፮ ፡ ገልጧህለሁ ፤ አክብረህለሁ ፤ እንደገናም ደግሞ እገልጥህለሁ ፤ አክብረህለሁ ፤ ያለውንና በዮሐንስ ፲፫ ፡ ፴፪ ፡ እግዚአብሔርን ደሴብሐ ፤ ወሶቤሃ ደሴብሐ ፤ ወዳዲ ካዕበ ደሴብሐ ። እግዚአብሔርም ያመሰግነዋል ፤ ያክብረዋል ፤ ያን ጊዜውንም ያመሰግነዋል ፤ ያክብረዋል ፤ ደግሞም እንደገና ያመሰግነዋል ፤ ያክብረዋል ፤ ያለውን ከተመለከትነው ሥርዐቱ ወዲያው በዚያው ጊዜ በእርሱ ተጀምሮ ለደቀ መዛሙርት መተላለፉን ፤ ከዚያም ሳይቋረጥ እስከ ዓለም ፋጻሜ ጸንቶ የሚኖር መኾኑን ያሳየናል ። እንደ ጊዜ የሠራት መሥዋዕት ለዘለዓለም ነዋሪ እንደ መኾኗ መጠን ሥርዐታም ለዘለዓለም ጸንቶ የሚኖር ነው ። በማንም ፡ በምንም አይፈርስም ።

፲፯ ፡ ከዚህ በኋላም በቸንግኤው ቀን እሑድ ማታ በፈታቸው ላይ እፍ ብሎ መንፈስ ቅዱስን በላያቸው አሳድሮ ጋጢአት የሚያስተሰርዩበትን ፡ ይቅር የሚሉበትን ፡ የሚከለክሉበትን ፡ የሚያጠምቁበትን ፡ የሚያቁርበትን ፡ የሚያስተምሩበትን ፡ ቤተ ክርስቲያንን የሚመሩበትን ፡ የሚያስተዳድሩበትን ፡

ሥልጣን ሰጥቶ በንፍሐት ፡ በቃል ፡ በእንብሮት እድ ሥርዐተ ሚመቱን አሟልቶ በምስቱም ክፍል ማለት በክፍለ መልእክት በዲቄና ፡ በክፍለ ትምህርት በቅስና ፡ በክፍለ አስተዳደር በሹመት በኤልቆደስና ያለውን ሥርዐት ራሱ ፈጽሞ ለደቀ መዛሙርት አስተላልፎአል ። እግዚአብሔር አብ ፡ የምወደው ፡ በእርሱ ደስ የሚለኝ የመረጥኩት ልጄ ፡ ፡ በሚል እነጋገር በሰጠው ምስክርነት ብቻ አልቆመም ። ቅዱስ ልጄ ትሕትናን ፡ መሥዋዕትነትን ለመፈጸም መከራ ስለ ተቀበለ መታዘዝን እንዲያውቅ ፈቅዶአል ። ገያል ልጄም ና እድነን በማለት የለመኑትን የሰው ዘሮችን ቃል ተቀብሎ አባቱ ውረድ ፡ ተወላድ ፡ ተሰቀል ፡ መት እንዳለው እኚ በጀ ብሎ አስከ መስቀል ሞት ታዝዞአል ። (ፊልፉ ፡ ፪ ፡ ፭ - ፲፪ ።) ስለዚህም እርሱ ሹሉን ፈጽሞ አሳዩ ሕይወት ፡ የዘለዓለም መድኃኒት ፡ ሕይወትን ዐዳይ ፡ ዋጋ ከፋይ ሆነ ። በፍጹሙ ታውቋል ያልነው የደቀ መዛሙርቱን እግር በማጠብ የጀመረው የትሕትና ሥርዐት ፡ መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ ፡ ኃጢአቱን ይቅር ያላችሁት ይሰረዳሉታል ፡ ይቅር ያላችሁት አይሰረዳሉትም ፡ ብሎ በመናገር በላያቸው እፍ ብሎ መንፈስ ቅዱስን በመስጠት በፈጸመላቸው የልግስና ሥርዐት ተገልጾአል ማለት ነው ። ይህ ሥልጣን ቄሱ በሚያጠምቅበት ጊዜ ለጥመቃኑ የሚፈጽሙላቸው አንድ ዐይነት ሥርዐት ቢሆንም ኃጢአቱን የማስተሰረድ ግብር ሲከተለው የሚመለከተው ሿሚነትን ስለ ሆነ የኤልቆደስነትን ሥርዐትም ይጨምራል በማለት እላይ የተናገርነው ስለዚህ ነው ።

፲፩ ፡ ጌታ በትንሣኤው ቀን ማታ ፡ ሥልጣን ሹሉ በሰማይና በምድር ተሰጠኝ ፡ ፡ ሲል የተናገረውና ደቀ መዛሙርትም ይህን ለዓለም እንዲያስተምሩ ቅዳሳዊ የሰጠው ፡ እነሆ እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ከእናንተ ጋር ነኝ ፡ ፡ ሲል በቃል ኪዳን ያጸናውም ይህን ነው ። (ማቴ ፡ ፳፭ ፡ ፲፱ እና ፳ ።) በዚህ መሠረት ሐዋርያት እርሱን አብነት ፡ መንፈስ ቅዱስን መሪ አድርገው በሥራም በቃልም ከእርሱ የተቀበሉትን ለቤተ ክርስቲያን ሲያስተላልፉ እነ ማትያስን ፡ እነ አስጢፋኖስን ፡ እነ ሳውልን ፡ እነ በርናባስን በጸሎት ፡ በእንብሮት እድ እየሾሙ አፈጸጸውን አሳዩ ። (የሐ ፡ ሥራ ፩ ፡ ፮ እና ፲፫ ምዕራፎችን መመልከት ነው ።) በምርጫ ብቻ አይደለም ። ሐዋርያት በሕዝብ አስመረጡ ፡ በጸሎት ፡ በእንብሮት እድ ሾሙ ። የቤተ ክርስቲያን ሥርዐት ይህ ነው ። ዲያቆን ፡ ቄስ ፡ ኤልቆደስ መሆን ፡ መባል በምርጫ ብቻ አይገኝም ። በጸሎት ፡ በንፍሐትና በእንብሮት እድ ሥርዐት ጭምር ነው ። ይህም የሚደረገው ዐዲሱ ተሻሚ ከቀደመው ፡ ዐዲሱ ተሻሚዎች ከቀደሙት በሚቀበሉት የአፈጸጸም የውርስ ሥርዐት ነው ። ይህ እውነተኛው የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ሥርዐት ስለ ሆነ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አጽንታ ይዛዋላች ። በምርጫ በሥርዐት በተሾመ ዲያቆን ፡ በምርጫ በሥርዐት በተሾመ ቄስ ፡ በምርጫ በሥርዐት በተሾመ ኤልቆደስ ወንጌላዊ መልእክተን ታከናውናላች ።

፲፱ ፡ ሌሎች በገዛ ፈቃዳቸው ፡ በግል ብያኔአቸው ከዚህ ክብብ ወጥተዋል ። የሮም ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ክርስቶስ በዚህ ዓለም እንደሌለ ፡ ቤተ ክርስቲያንን የማስተዳደር ሥራውንም እንዳቋረጠ ፡ መንፈስ ቅዱስ ለቤተ ክርስቲያን የሚሰጠውን አመራር እንደ ተወ በመቀጠር ይመስላል በምድር ላይ የክርስቶስ እንደ ራሴ አበጅታላች ። የመንግሥተ ሰማያትን ቀልፍም በእጄ

ማድረግን ትናገራላች ። ከእርሷ ዜግነት ውጪ የሹኑ ሹሉም ወደ መንግሥተ ሰማያት ለመግባት ዕድል እንደሌላቸው ታውቋላች ። ምክንያቱንም በኢጥሮስ ታላብባላች ። ጌታ እንዲህ ዐይነት ተስፋ አልሰጠም ፡ ዲፕሮስም አላወራም ። የራሷ የግል ምኞት ነው ። ብዙ መናገር ይቻላል ግን አሹን አንቀጥልበትም ። በፕሮቴስታንት ዘርፍ የተቋቋሙ ልዩ ልዩ ቤተ ክርስቲያናትና መሪዎቻቸውም ሰው ከሰው አይሾምም ፡ ሰው ከሰው አይማርም የሚል ግላዊ ብያኔ ይዘው ከቤተ ክርስቲያን ሥርዐት ስለ ወጡ ከሐዋርያት ሲወራረስ በቁየው ሥርዐት መሠረት የሚሾም ዲያቆን ፡ ቄስ ፡ ኤልቆደስ የላቸውም ። እንደ ዕቁብ ፡ እንደ ዕድር ጻፍ ሕዝብ የሚመርጠው አንድ ሰው ብቻ ቄስ በመባል ይጠራል ፡ ቄስ ነኝ በማለት ይሠራል ። ይህም ትክክል አይደለም ። ስለዚህም አፈጸጸው በጥምቀት ፡ በቀርባን ፡ በመልእክት ፡ በሹመት የሚታደለውን ልጅነትን ፡ እጋን ከምእመናን አግዶአል ፡ ምእመናንን ከእግዚአብሔር ጸጋ ለይቶአል ። እግዚአብሔር የተከለውን ነቅሎአል ፡ እግዚአብሔር ያነጸውን አፍርሶአል ፡ የእግዚአብሔርን በንቅ በትናክል ። በሌላው ዓለም ወደ እግዚአብሔር ቤት የሚመጡትን አላስገባም እያለ የሚከለክል ከመሆኑም በላይ በኢትዮጵያ ደግሞ ወደ እግዚአብሔር ቤት የዝቡትን ወደ ሜዳ እያስወጣና አየበተነ ነው ።

፳ ፡ በፕሮቴስታንት እምነት መጽሐፍ ቅዱስን ማንበብ ፡ በየመድረኩ ማንበብ ፡ ብዙ መናገር ፡ ለእግዚአብሔር ፍቅር የተናደዱ ፡ የተቃጠሉ መስሎ መታየት እግዚአብሔርን እንደ ማገልገል ይቁጠራል ፡ ግን አይደለም ። ወንጌልን በየሰፍራው ማንበብ በዓለም አልሰማሁም የሚል እንዳይኖር ምስክር እንዲሆንባቸው ብቻ ነው ። ጌታ በወንጌል ፡ ወደሰበክ ዝ ወንጌል መንግሥት ውስተ ኩሉ ዓለም ፡ ከመ ይኩን ስምዐ ላዕለ ኩሉ አሕዛብ ወደእተ አሚረ ይበጽሕ ጎልቀት ። ይህም የመንግሥት ወንጌል በዓለም ሹሉ ያሰበካል ፡ በአሕዛብ ሹሉ ላይ ምስክር ሊሆን ፡ ያን ጊዜ ፍጹሜ ይደርሳል ፡ ብሎአል ። (ማቴ ፡ ፳፱ ፡ ፲፱ ።) ቅዱስ ጳውሎስም በ፩ኛ ጢሞቴዎስ ምዕራፍ ፪ ቀጥር ፩ - ፫ ፡ በ፪ኛ ጢሞቴዎስ ምዕራፍ ፫ ቀጥር ፩ እና ፪ ያላየው ይህን ነው ።

፳፩ ፡ እንዲሁም ቅዱስ ዴፕሮስ ፡ ወዛቲ ይለቲ አገውየ ዳግሚትየ ዘጸሐፍኩ ለከመ መጽሐፈ ከመ እንሥእከመ በዘከር ትዕቀብዋ በልብከመ ለጽድቅ ። ወከመ ትዘከሩ ቃለ ነቢያት ቀደምት ቅዱሳን ዘዩቤሉ ወትእዛዘ እግዚእን ወመድኅነነ ኢየሱስ ክርስቶስ ዘእዘዘ ለነ ለሐዋርያት ። ወዘንተኒ ቅድመ ለእምሮ ከመ ሀለምሙ ይምጽኩ በደጋሪ መዋዕል መስተአብዳን ለአስተአብዶ እለ የሐውሩ በፍትወተ ልቦሙ ። ወንድሞቼ ይህቺ ሹሉተኞዬ ናት ፡ መጽሐፍ እድርጌ የጻፍኩላችሁ ፡ በማሳብብ ልቀስቅሳችሁ በልባችሁም እውነትን ልትጠብቋት ። የቀደሙ ቅዱሳን ነቢያት የተናገሩትን ቃል ታስቡ ዘንድ ፡ የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስን ትእዛዝም ፡ ለኛ ለሐዋርያት ያዘዘውን ። ይህንንም አስቀድሞችሁ ዕወቁ ፡ በኋላ ዘመን ፈዘኞች ይመጡ ዘንድ እንዳላቸው ፡ ለማሳሳት ፡ ልባቸው በወደደው የሚኖሩ ። (፪ኛ ኤፕ ፡ ፩ ፡ ፫ - ፫ ።) ሲል ራሳቸውን ለራሳቸው ሐዋርያት አድርገው የሚመርጡ ፡ የሚሾሙ ፡ የእግዚአብሔርን ቃል እንደ ፍላጎታቸው እየተረጉሙ በግል ዐ ሳባቸው ምእመናንን የሚያሰናክሉ ፡ ሰንፈው የሚያሰንፉ ፡ ስተው የሚያስቱ እንደሚመጡ የተናገረው በዘመናችን ደርሶ እያየን ነው ። ስለዚህ ምእመናን ልትጠነቀቁ ይገባል ። ጌታ በዚህ ዓለም ሲያስተምር በነበረበት ጊዜ በፍጹሜ

ዘመን የሚገኙ ምእመናን ከልዩ ልዩ ሰባዊዎች ቅስቀሳ እንዲጠነቀቁ ሲገልጽ እንዲህ ብሎአል ። " አሜሪካ እመቤት ዘይቤለክሙ ነዋ ዝየ ሀሉ ክርስቶስ ፣ ወነዋ ከሐክ ኢትእመኑ ። እስመ ይትነሥኡ ሐሳውያን መሲሕ ፣ ወሐሳውያን ነቢያት ፣ ወይንብሩ ተአምራተ ወመንክራተ ዐበይተ ለእስሐቶ ፣ ሶበስ ይትከሀሉሙ ለጎሩያንሂ እምአስሐትዎሙ ። ናሁ ቀደምኩ ነገርተክሙ ። እመኬ ይቤሉክሙ ነዋ ገዳመ ሀሉ ኢትገሉ ፣ ወነዋ ውስተ አብያት ኢትእመኑ ። ያን ጊዜ ፣ እነሆ ክርስቶስ ከዚህ አለ ፣ ወይም ከዚያ አለ የሚላችሁ ሰው ቢኖር አትመኑ ። ክርስቶስን የሚከዱ ፣ ነቢያትን የሚያሳብሉ ሐሰተኞች መምህራን ይነሣሉና ፣ ለማሳትም ታላላቅ ተአምራትና ድንቅ ድንቅ ሥራንም ይሠራሉና ፣ ቢቻላቸውስ የተመረጡትንም ባላቸላቸው ነበር ። እነሆ አስቀድሞ ነገርኩአችሁ ። እነሆ ፣ በምድረ በዳ አለ ቢሉአችሁ አትውጡ ፣ በቤት ውስጥም ነው ቢሉአችሁ አትመኑ ። " (ማቴ - ፳፩ - ፳፫ - ፳፮ ።) እርቶዶክሳውያን መምህራንም ምእመናን በየጭኸት ቦታ ሲቅበዘበዙ ስታዩ ቸል አትበሉ ። ጊዜው ነው ፣ ጊዜው አይደለም ሳትሉ ነቅታችሁ አስተምሩ ። " አንተስ ገቃ ፣ አስተውል ፤ ወንጌላዊ ሥራ ሥራ ፣ " ሲል ሐዋርያው ለደቀ መዝሙሩ የጻፈውን ዐስቡ ። (፪ኛ ጢሞ ፣ ፩ ፡ ፩ - ፭ ።)

፳፪ ፣ እንግዲህ መንፈሳዊ መምህር ወይም ደቀ መዝሙር ፣ የእግዚአብሔር የኾነ ካህን ወይም ምእመን በግልም ኾነ በጠላም ኾነ በጎብረት የእግዚአብሔርን ቤት ሰውነታቸውን ወይም ማኅበራቸውን በሥጋዊ ፍላጎት ፣ በግል ብያኔ ሊመሩ ሊያስተዳድሩ አይችሉም ። መመሪያው ፣ ሕጉ እንድ ጊዜ ተስተቸላል ። የግል ፍላጎታቸውን የሚከተሉ ፣ ልባቸው ባዘዛቸው የሚወሉ የሚያድሩ የመንፈስን እንደማያስቡ ፣ ልባቸው ለእግዚአብሔር ሕግ እንደማይገዛላቸው ፣ ሊሸከመውም እንደማይችሉ ፣ የእግዚአብሔር የሚኾኑ ግን ባደረባቸው በእግዚአብሔር መንፈስ እየተመሩ በመንፈሳዊ ምግባር ሥጋዊ ግብርን የሚገድሉ የሚድኑም እነርሱ ብቻ እንደ ኾኑ ተጽድቀዋል ። ይህንንም በሰፊው እንድትማሩት ፣ በሚገባ እንድታጠኑት ሐዋርያው የጻፈውን ቀደም ብለን ተስፋ እንደ ሰጠናችሁ ቀጥለን ጽፈንዋል ። ተቃዋሚዎቻችንም አልተከለከላችሁም ። አንብቡት ፣ ተጠቀሙበት ።

• እስመ ኩሉሙ እለ ለግዕዝ ነፍስቶሙ ይገብሩ ዘዝንቱ ዓለም ይሔልዩ ወእለስ ዘመንፈስ ይሔልዩ ዘመንፈስ ። ወሕሊናሁስ ለነፍስትን ሞተ ያመጽእ ላዕሌነ ፣ ወሕሊናሁስ ለመንፈስ ሰላመ ወሕይወተ ይሁብን ። ለሰውነታቸው ጠባይ የሚስማማውን የሚሠሩ ኹሉ የዚህን ዓለም ያስባሉ ፣ የመንፈስን የሚያስቡ ግን የመንፈስን ያስባሉ ። የሥጋችን ዐላብ ሞትን ያመጣብናል ፣ የመንፈስ ዐላብ ግን ሰላምና ሕይወትን ይሰጠናል ።

• እስመ ሕሊናሁ ለነፍስትን ፀሩ ለእግዚአብሔር ውለቱ ፣ እስመ ኢይገርር ለሕገ እግዚአብሔር ወኢሂ ይክሉ ። እስመ ኩሉሙ እለ ለግዕዝ ነፍስቶሙ ይገብሩ ለእግዚአብሔር አድልዎ ኢይክሉ ። የሥጋችን ዐላብ የእግዚአብሔር ጠላት ነውና ፣ ለእግዚአብሔር ሕግ አይገዛምና ፣ እንዲያውም አይችለውም ። ለሥጋዊ ፈቃዳቸው የሚሠሩ ኹሉ እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት አይችሉምና ።

• ወእንትሙስ እኮ ለግዕዝ ነፍስትክሙ ዘትገብሩ ዘእንበለ ለሕገ መንፈስ ፣ እስመ መንፈስ እግዚአብሔር ላዕሌክሙ ፣ ወዘሰ አልቦ መንፈስ ክርስቶስ ላዕሌክሁ ውለቱ ዘኢኮነ ዘእሁ ። ወእመስ ክርስቶስ ምስሌክሙ ምዉተ

ረስዩ ነፍስተክሙ ለምግባረ ኃጢአት ፣ ወሕያወ ረስዩ መንፈስክሙ ለምግባረ ጽድቅ ። ወእመስ መንፈስ ለዘእንሥእ ለኢየሱስ እምዉታን ገዳር ላዕሌክሙ ውለቱ ዘእንሥእ እምዉታን ለኢየሱስ ያሐይዋ ለነፍስትክሙኒ በውለቱ መንፈስ ዘየገድር ላዕሌክሙ ። እናንተ ግን ለሥጋዊ ፈቃድ የምትሠሩ አይደለም ፣ ለመንፈሳዊ ሕግ እንጂ ፣ የእግዚአብሔር መንፈስ በእናንተ ዐድር ይኖራልና ። የክርስቶስ መንፈስ ያላደረበት ግን ወገኑ ያይደለ እርሱ ነው ። ክርስቶስ ዐድርባችሁ የሚኖር ከኾነ ግን ሰውነታችሁን ከኃጢአት ሥራ ለዩ ፣ ልባችሁንም ለጽድቅ ሥራ የቀና አድርጉ ። ኢየሱስን ከሙታን ለይቶ ያስነሣው የእግዚአብሔር መንፈስ ካደረባችሁ ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው እርሱ ሰውነታችሁን ዐድርባችሁ ባለ በመንፈሱ ያስነሣታል ።

• ወይእኬኒ አገዊን ኢርቱዕ ገግበር ለግዕዝ ነፍስትን እንዘ ሀሉን በነፍስትን ። እስመ ኩሉሙ እለ ለግዕዝ ነፍስቶሙ ይገብሩ ምዉታን በላዕሉ እሙንቱ ፣ ወእመስ በምግባረ መንፈስ ቀተልክምም ለምግባረ ነፍስትክሙ ተሐይወ ለዓለም ። እስመ ኩሉሙ እለ ይገብሩ ዘመንፈስ እግዚአብሔር ውለቱ እግዚአብሔር እሙንቱ ። ወንድሞቻችን ፣ አኹንም በሥጋችን ሳለን የሥጋችንን ፈቃድ ልንሠራ አይገባም ። ሥጋዊ ፈቃዳቸውን የሚሠሩ ኹሉ እነርሱ በላይኛው ዓለም የሞቱ ናቸው ፣ ግን በመንፈሳዊ ሥራ የሥጋችሁን ፈቃድ ድል ከነሣችሁት ለዘላለም በሕይወት ትኖራላችሁ ። የእግዚአብሔር መንፈስ የሚወደውን ሥራ የሚሠሩ ኹሉ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው ። " (ሮሜ ፮ ፡ ፭ - ፲፩ ።)

፳፫ ፣ ይህ ከዚህ በላይ የተመለከትነው የሐዋርያው ቃል ለወንጌላውያን ምእመናን ወንጌላዊ ምግባር እንደሚያስፈልጋቸው ፣ በርሱም እንደሚድኑ በጉልህ ያስረዳል ። ምግባር አያስፈልግም አላለም ። ክርስቶስ ሞቶልናል ፣ በጸጋው ድነናል ፣ ምግባር አያስፈልግም ፣ የሚያስፈልገው ሃይማኖት ብቻ ነው ብሎ ማስተማር ወንጌላዊ መልእክት አይደለም ። የግል ፍላጎትን ለማሟላትም ልዩ ልዩ ሰበብ እየፈጠሩ ክርስቲያኖችን ከቤተ ክርስቲያናቸው ማስወጣት ፣ በሌላ ጥምቀትና ቀርባን እንደሚድኑ አስመስለው እንደገና ማጥመቅ ፣ ማቀራበ ፣ ሌላ ክርስቶስ እንደሌለ ፣ የእግዚአብሔር ልጅ እንደገና ሊበቀል እንደማይችልም አየታወቀ ፣ ይህ ስለ ኾነም ጥምቀትን ከተቀበሉ በኋላ እንደገና መጠመቅ እንደማይቻል በእግዚአብሔር ቃል ተገልጦ እያለ (ዕብ ፣ ፩ ፡ ፩ - ፮ ።) ካቶሊካውያንና ፕሮቴስታንቶች የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በወለደቻቸው ምእመናን ላይ የሚፈጽሙት አላዛኝ ግብር በክርስቶስና በቤተ ክርስቲያን ላይ የተፈጸመ መንፈስ ቅዱስን የመቃወም ድፍረት ስለ ኾነ የማይሰረድ ኃጢአትና በደል ነው ።

፳፬ ፣ ስለዚህ እነዚህ ክፍሎች በዚህ ፋንታ ቤተ ክርስቲያን የሰበሰቡቻቸውን በጎች በመጠበቅ እየረዱ ሌሎችን ከቤተ ክርስቲያን ውጪ የቀሩትን ለመሰብሰብ ቢሠሩ ይሻላል ። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ጳጳሳትና ካህናትም በሥጋዊ ፍላጎት ተጠልፈው ፣ ሊያደርጉት በማይገባቸው ኅብረትና ፍቅር ተጠምደው በጎቻቸውን ከመበተን ይልቅ ትጥቃቸውን ጠበቅ አድርገው በጎቻቸውን ከተናጣቂ ተኩላሞች መጠበቅ ይገባቸዋል ፣ ይፈለግባቸዋል ። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በእምነት ትምህርትዋም ፣ በሥርዐትዋም ፣ በአገልግሎትዋም ስሕተት

የለባትም ። ሲመርዋት የኖሩት አባቶችዋ ፡ ሊቃውንቶችዋ የእግዚአብሔር ስለ
ኾኑ በእግዚአብሔር ሕግ ጠብቀዋት ኖረዋል ።

፳፭ ፡ ቀደምት ኢትዮጵያውያን ሊቃውንት አበው ሐዋርያው ፡ * ወዘለኮ
ካዕበ ነግላክሙ መንፈስ ቅዱስ በዘትፈርሁ ፡ እላ ነግላክሙ መንፈስ ዘይሁበክሙ
ትርሲተ ወልድ ፡ ወትጽርኑ ሉኩ ወትብልም አባ ወአቡየ ። ውእቱ መንፈስ
ቅዱስ ሰማዕቱ ለመንፈስ ከመ ውሉደ እግዚአብሔር ንሕነ ። ዳግመኛም
በምትፈሩ ገንዘብ የመገዛትን ሀብት የተቀበላችሁ አይደለም ፡ ወልድን መምሰልን
የሚሰጣችሁን መንፈስ ተቀበላችሁ እንጂ ፡ እርሱንም አባ ፡ አባቴ ብላችሁ
ትጠሩታላችሁ ። እኛ የእግዚአብሔር ልጆች እንደ ኾነ ለልቡናችን ምስክሩ
እርሱ መንፈስ ቅዱስ ነው ፡ * ያለውን (ሮሜ ፩ ፡ ፲፭ እና ፲፮ ።) ጠንቅቀው
የሚያውቁና የሚያምኑበት ፡ የሚመሩበትም ስለ ነበረ እንኳን በሃይማኖታቸው ፡
በቤተ ክርስቲያናቸው ፡ በመንፈሳዊ ጉዳይ በሥጋዊውም በአገራቸው ፡
በአመራራቸው ፡ በታሪካቸው ፡ በአስተዳደራቸው ፡ በባህላቸው ፡ በቋንቋቸው ፡
በጠቅላላውም ከልዑል እግዚአብሔር ዕጥፍ ድርብ ጸጋ በተነካፈው
ኢትዮጵያዊው ሰውነታቸው የባርነት ምልክት ፡ የፍርሀት ስሜት አላላዩም ።
የእግዚአብሔር ባርያ በሚለው ቃል ትምክሕት ብቻ ሃይማኖታቸውንና
አገራቸውን ጠብቀው ኖረዋል ።

፳፮ ፡ ሐዋርያው እንደ ተናገረው የእግዚአብሔር ባርያ አይፈራም ፡
የሚያስደነግጠው የለም ፡ ሥጋዊ ፍላጎት አያሸንፈውም ፡ ክብሩን ያውቃል ፡
ስሙንና የአባቶቹን ታሪክ ይጠብቃል ። ኢትዮጵያውያን አበው ሊቃውንት
የእግዚአብሔር ብቻ ኾነው እንደ ኖሩ ፡ በእውነተኛው ሃይማኖትም
አገራቸውን ፡ ቤተ ክርስቲያናቸውን ፡ ኢትዮጵያዊ ሕዝባቸውን በቀጥተኛዬቱ
የእግዚአብሔር መንገድ እንደ መሩ ፡ በጠባቢቱ በወልድ ዋሕድ በርም
ግዳጃቸውን ፈጽመው ፡ ሩሜቸውን ጨርሰው ለድል ለክሊል ወደ ዘለዓለም
ሕይወት እንደ ተሸጋገሩ ምስክራቸው እርሱ ራሱ መንፈስ ቅዱስ ነው ።
ከመንፈስ ቅዱስ በታደሉት ጸጋም ደመ ትሩፋታቸው በነጠበባቸው ፡ ከሕይወት
እስከ ሞት ባገለገሉባቸው ፡ የኢትዮጵያውያን ቅዱሳን ስማቸው በተጠራባቸው
ልዩ ልዩ ስፍራዎች እግዚአብሔር ያለ ማቋረጥ የሚያሳያቸው ተአምራቶችም
ምስክሮች ናቸው ። በቅዱሳኑ ላይ ኾል ጊዜ ተአምራትን የሚገልጽ
እግዚአብሔር ድንቅ ነው ፡ ሥራውም አይመረመርም ። * መንክር እግዚአብሔር
በላዕለ ቅዱሳንነቱ ። (መዝ ፲ ፡ ፳፯ ፡ ፴፭ ።) ምስጋና ለእርሱ ይኾን ፡
አሜን ።

ምዕራፍ ፡ ዐሥራ ፡ ሰባት ።

ትምህርትና ፡ ሃይማኖት ።

* ይትባረክ እግዚአብሔር እቡሁ ለእግዚእና ኢየሱስ ክርስቶስ ዘባረክነ
በኩሉ በረከተ መንፈስ ቅዱስ ዘበሰማያት በክርስቶስ ኢየሱስ ። የጌታችን
የኢየሱስ ክርስቶስ አባት እግዚአብሔር ይመስገን ፡ በክርስቶስ ኢየሱስ ሰማያዊ
ፍጹም በኾነው በመንፈስ ቅዱስ በረከተ ያከበረን ። (ኤፌ ፩ ፡ ፪ ።)

፩ ፡ ሐዋርያው ፡ * በኩሉ በረከተ መንፈስ ቅዱስ ፡ * አለ ። ኩሉ
(ኹሉ) የሚለው ቃል ብዙውን ነገር የሚያጠቃልል መኾኑ የታወቀ ነው ።
ሐዋርያውም ፡ * በኩሉ በረከተ መንፈስ ቅዱስ ፡ * ሲል ከመንፈስ ቅዱስ
በሚሰጥ ፡ ከመንፈስ ቅዱስ በሚታደል ፡ ከመንፈስ ቅዱስ በሚገኝ በረከተ ኹሉ
ማለቱ ነው ። * ዘበሰማያት ፡ * ሲልም በዚህ ዓለም የሌለ ፡ ከዚህ ዓለም
የማይገኝ መኾኑን ለማመልከት ነው ። * በክርስቶስ ኢየሱስ ፡ * ሲልም በእርሱ
እንጂ በሌላ ቤጥት ፡ በሌላ ሰጪነት ፡ በሌላ ዐዳይነት ፡ በሌላ ልግስና ፡ በሌላ
ባለቤትነት ያልተገኘ ፡ የማይገኝ መኾኑን ለማመልከት ነው ።

፪ ፡ ሐዋርያው ፡ * ኩሉ በረከተ መንፈስ ቅዱስ ፡ * ያለውን በዝርዝር
መናገር አይቻልም ። መጠኑ ፡ ብዛቱ ፡ ጥልቀቱ ፡ ስፋቱ አይመረመርምና ።
ገን ትምህርት ፡ ሃይማኖት ፡ ምግባር ፡ ተአምራት ተብሎ ቢከፈል በመጠኑ
መረዳትና ማስረዳት ይቻል ይኾናል ። * መንፈስ ቅዱስ ፡ * አለ ። ሌላ መንፈስ
አለና ለይቶ ለማሳየት ነው ። በይበልጥም አካላዊነቱን ፡ አካሉን ለመግለጽ
ነው ።

፫ ፡ * እግዚአብሔር መንፈስ ነው ፡ የሚሰግዳለትም በመንፈስ ፡
በእውነትም ወይም በዕውቀት ፡ በሃይማኖት ዐውቀው ፡ አምነው
ይሰግዳለታል ፡ * ተብሎ ተጽፎአል ። (ዮሐ ፲፩ ፡ ፳፫ እና ፳፱ ።)
እግዚአብሔር የሚለው ስም ሌላ ባይጨምርም አብን ፡ ወልድን ፡ መንፈስ
ቅዱስን አንድ ያደርጋል ። እግዚአብሔር በአካላት አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ
ቅዱስ ይባላል ። አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ በባሕርይ ፡ በመለኮት
አንድ እግዚአብሔር ፡ አንድ አምላክ ይባላል ። ስመ አምልኮቱ ይህ ነው ።

፬ ፡ መንፈስ የሚለው ቃል ደግሞ አምላክን ፡ መልእክን ፡ ነፍስን ፡
ዕውቀትን ፡ ዐሳብን ሌላም ሌላም የሚያሰማበትና የሚገልጥበት ጊዜ አለ ።
ኹሉንም የሚያስተባበራቸው ገን ርቀት ነው ። ስለዚህም ብዙ ረቂቃን ነገሮች
የሚጠሩበት ስለ ኾነ ፡ ፈጣሪንም ፡ ፍጥረቱንም ሲያስጠራ ይገኛል ። መንፈስ
ቅዱስ የሚለው ስም ገን በምስጢረ ሥላሴ ለራሱ ሕያው ፡ ለአብ ፡ ለወልድ
ሕይወት መኾኑን የሚታመነውን አካል መንፈስ ቅዱስን ብቻ የሚያመለክት ስለ
ኾነ አያሻማም ። እግዚአብሔር መንፈስ ነው ስንል ከሰው ፡ ከመላእክትም
አእምሮ በላይ የኾነውን ረቂቅ ባሕርይን እናመለክታለን ። መንፈስ ቅዱስ ስንል
ደግሞ ልዩ አካሉን እንናገራለን ።